

Masterscriptie
Interculturele
Communicatie

Zwarte Piet in het Nieuws

Hannah Schoonewille – 4156609

Begeleider: drs. E.N. Besamusca
Tweede lezer: dr. Anne-Danièle Gazin
13-4-2017

Universiteit Utrecht

*Een kwalitatief onderzoek naar
het discours rondom Zwarte Piet
in talkshows op de NPO*

“Wees maar gerust mijn kind, ik ben een goede vriend.
Want al ben ik zwart als roet, 'k meen het toch goed.”

Daar wordt aan de deur geklopt (n.d.)

Voorwoord

Tien weken lang heb ik mij vol overgave op deze scriptie gestort. Na vele uren typen, nadenken en discussiëren is hij dan eindelijk klaar.

Mijn fascinatie voor dit onderwerp begon toen ik de documentaire van Sunny Bergman voor het eerst zag. Ik kon niet geloven dat Zwarte Piet, een voor mij zo'n vertrouwd beeld, in het buitenland met afschuw bekeken werd. Ik denk dat ik hier voor het eerst bewust werd van mijn eigen cultural frame en ik moet zeggen, dat was best confronterend. Daarna heb ik discussies in de media over Zwarte Piet op de voet gevolgd. Toen het tijd was om een scriptieonderwerp voor mijn master te verzinnen, was ik er snel uit. Zwarte Piet en de discussie die er in Nederland over hem was, daar wilde ik mij nog meer in verdiepen. Ik heb dan ook ontzettend veel plezier gehad tijdens dit gehele proces, van het urenlang uittypen van de beeldfragmenten tot de wekelijkse scriptiegroepjes.

Ik wil graag een aantal mensen bedanken, zonder wie ik misschien nooit zo ver was gekomen. Allereerst Emmeline, mijn begeleider. Ontzettend bedankt voor al het werk dat je in mijn scriptie, maar ook in de scripties van mijn medestudenten, hebt gestoken. De scriptiegroep op vrijdag was voor mij elke keer een eyeopener en ik ging altijd vol inspiratie naar huis. Ook mijn scriptiegroepje wil ik bedanken: Danielle, Jeroen en Vivianne. Ik vond het heel fijn om met jullie samen te werken en jullie schrijf- en denkproces mee te maken. Ik heb ontzettend veel aan jullie feedback gehad.

Als laatste mijn familie, die keer op keer met mij in discussie ging over Zwarte Piet (sorry daarvoor). Ik hoop dat jullie het toch leuk vinden om mijn scriptie te lezen. Bedankt voor jullie steun in deze toch best stressvolle periode. Ik mag ook m'n lieve hond Ollie niet vergeten. Jou knuffelen was altijd precies wat ik nodig had als ik er even niet meer uit kwam.

Na het inleveren van mijn scriptie vertrek ik naar Cambridge voor mijn stage. Ik vind het erg spannend, maar ik ben klaar voor deze nieuwe stap!

Samenvatting

Zwarte Piet is sinds een aantal jaar het onderwerp van discussies in de media. Er zijn in deze discussies twee kampen: mensen die Zwarte Piet racistisch vinden en mensen die vinden dat hij niet mag veranderen. Allereerst is ingegaan op hypothesen die een verdeling tussen culturele groepen in het discours in Nederland beschrijven. De felle reacties op de kritiek op Zwarte Piet zouden samenhangen met het koloniale verleden van Nederland en het alledaags racisme in de samenleving (Hilhorst & Hermes, 2015; Helsloot, 2012; Stoler, 2011; Wells, 2015).

Het doel van dit onderzoek was om te achterhalen hoe het discours rondom Zwarte Piet vorm krijgt in Nederlandse talkshows op de NPO. Theorieën over beeldvorming (Leerssen, 2007), *framing* (Entman, 1993) en het Kritische Discoursanalysemodel van Fairclough (2003) vormden de basis van dit onderzoek.

Het corpus bestond uit 24 fragmenten van links- en rechtsgeoriënteerde talkshows op de NPO. De NPO heeft als doelstelling om voor elke groep in de samenleving programma's te maken die hen aanspreken. Met behulp van een methodische triangulatie zijn de beeldfragmenten van de NPO op drie niveaus geanalyseerd, namelijk op tekstueel, discursief en sociaal niveau, aan de hand van een inhoudsanalyse, een discoursanalyse en een rollenanalyse.

Allereerst werd uit het corpus duidelijk dat de linksgeoriënteerde omroepen meer zendtijd aan het onderwerp besteedden dan de rechtsgeoriënteerde omroep. Uit de inhoudsanalyse van de fragmenten kwamen negen thema's naar voren, die veelal overeen komen met de hypothesen over het koloniale verleden en racisme. Er zijn in het discours meer thema's die de kritische kanten van Zwarte Piet beschrijven. In de resultaten van de discoursanalyse is een ontwikkeling te zien waarin naast Zwarte Piet, ook de 'discussie over Zwarte Piet' een figuur is geworden in het discours. Uit de rollenanalyse werd duidelijk dat de discoursrollen ongelijk verdeeld zijn en dat er weinig Nederlanders met een migratieachtergrond aan het woord kwamen. Kortom: uit de drie analyses kwam naar voren dat de omroepen kansen laten liggen om alle partijen in het discours in gelijke mate te laten spreken. De doelstelling van de NPO lijkt in dit discours niet te worden waargemaakt: de conclusie van dit onderzoek is dat het discours op de NPO niet een directe afspiegeling van het discours in de Nederlandse samenleving is.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	7
2. Contextueel kader	8
2.1 De casus	8
2.2 Negatieve reacties op de discussie	9
2.2.2 Racisme	11
2.3 Talkshows	12
3. Theoretisch kader	14
3.1 Representatie en beeldvorming in de media	14
3.2 Framing	15
3.3 Inhoudsanalyse	16
3.4 Kritische discoursanalyse	16
3.5 Rollenanalyse	19
3.6 Vraagstelling	20
4. Methode	21
4.1 Het corpus	21
4.2 Analysemodellen	23
4.2.1 Inhoudsanalyse	24
4.2.2 Discoursanalyse	25
4.2.3 Rollenanalyse	26
5. Resultaten	27
5.1 Thema's in het discours	27
5.1.1 Traditie	27
5.1.2 Kinderen	27
5.1.3 Persoonlijke ervaringen	28
5.1.4 Kwetsing en racisme	28
5.1.5 Koloniaal verleden	28
5.1.6 De samenleving	29
5.1.7 Discussie	29
5.1.8 Protesten	29
5.1.9 Politiek	29
5.2 Taalgebruik in het discours	30
5.2.1 Interne analyse	30
5.2.2 Externe analyse	31
5.3 Deelnemers van het discours	32
6. Discussie	34
6.1 Het discours in kaart gebracht	34
6.2 De tekstuele dimensie	35
6.3 De discursieve dimensie	37
6.4 De sociale dimensie	37
7. Conclusie	40

7.1 Beperkingen en validiteit	40
7.2 Vervolgonderzoek	41
Bronnenlijst	42
Bijlagen	44
Corpus	44
Discoursrollen	88
Gasten bij Pauw & Witteman, PAUW en Knevel & van den Brink	88
Gasten bij WNL op Zondag en WNL Opiniemakers	112

1. Inleiding

Zwarte Piet is sinds een aantal jaar het onderwerp van discussies in de media. Voor kinderen die geloven in Sinterklaas is Zwarte Piet een vriendelijk personage dat Sinterklaas ieder jaar helpt om cadeaus naar Nederland te brengen. Zijn huid is zwart van kleur, wat volgens Nederlandse folklore komt door het roet van de schoorstenen waar hij doorheen klimt: “the story suggests [...] [that] his face is covered with chimney soot” (Hilhorst & Hermes, 2015, p. 2). Echter, volgens historici is Zwarte Piet van origine een duivels personage. In de loop der tijd is op afbeeldingen een overgang te zien van een duivels figuur naar een blanke knecht en wordt het beeld van Zwarte Piet uiteindelijk een zwarte knecht. In recente discussies in de media over het uiterlijk van Zwarte Piet zijn twee kampen naar voren gekomen: de mensen die Zwarte Piet racistisch vinden en de mensen die vinden dat hij niet mag veranderen omdat zijn uiterlijk onderdeel is van de traditie.

Mijn motivatie voor dit onderwerp is dat ik het interessant vind dat er in de media veel wordt gediscussieerd over dit onderwerp, maar vooral dat het felle reacties kan veroorzaken onder mensen die voor en tegen Zwarte Piet zijn. Gloria Wekker (2016) verwoordt dit in haar boek *White Innocence*: “I am wondering why the protests against Zwarte Piet [...] elicit such vehement and aggressive reactions in whites. What is at stake here? Which precious good or cherished feelings are felt to be under attack and need to be so forcefully defended?” (p. 141). Ik wil mij, net als Gloria Wekker, in dit onderzoek focussen op de felle reacties van de voor- en tegenstanders van Zwarte Piet en deze proberen te verklaren. Daarnaast wil ik graag onderzoeken hoe beeldvorming in de media wellicht invloed kan hebben op de meningen van Nederlanders omtrent dit onderwerp.

De onderzoeksmethode die zal worden toegepast in dit onderzoek is geïnspireerd door de masterscripties van oud-ICC studenten Annemiek During (2016), Alex van der Hoeff (2015) en Iris Huisman (2016). Zij hebben alle drie onderzoek gedaan naar de representatie en beeldvorming van een bepaalde culturele groep in de Nederlandse media, namelijk in het *NOS Journaal* en in verschillende talkshows. Ik vond deze scripties erg interessant en heb daarom gekozen om ook in dit onderzoek gebruik te maken van beeldfragmenten van Nederlandse media, in dit geval talkshows.

2. Contextueel kader

In dit contextueel kader zal er worden gefocust op twee onderwerpen: het ontstaan van de publieke discussie over Zwarte Piet en de verschillende thema's die terugkomen in deze discussie. Hieronder vallen het koloniale verleden van Nederland, het bestaan van racisme en het belang van tradities en cultureel erfgoed. Ook de relevantie van dit onderzoek zal worden toegelicht. Alle bronnen die worden beschreven in dit hoofdstuk zullen helpen om later een uitgebreide analyse te maken van de geselecteerde beeldfragmenten.

2.1 De casus

Ineke Strouken, directeur van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, schreef in 2010 het boek *Dit zijn wij: de belangrijkste honderd tradities van Nederland*. Voor dit boek heeft zij Nederlanders gevraagd om aan te geven welke tradities en gewoonten zij als typisch Nederlands zien. Op nummer één staat het Sinterklaasfeest. Nederlanders zien het Sinterklaasfeest als een belangrijk deel van de Nederlandse cultuur. Volgens onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) behoort het dan ook tot het cultureel erfgoed van Nederland (2015). Daarnaast is het, ondanks dat het een kinderfeest is, een van de meest gevierde feesten onder jong en oud in Nederland. Het feit dat het Sinterklaasfeest als typisch Nederlands wordt gezien is ook hetgeen waar dit onderzoek zijn relevantie aan ontleent.

Lange tijd was er geen discussie over Zwarte Piet. Soms waren er discussies, zoals in begin jaren tachtig, toen een actiegroep zich tegen Zwarte Piet keerde. Dit soort acties leidde echter nooit tot een grote publieke discussie. Dit veranderde in 2013 toen de Curaçaos-Nederlandse dichter en activist Quinsy Gario een protest startte. Hij reageerde daarbij vooral op het uiterlijk van Zwarte Piet en stelde dat voor hem en vele anderen Zwarte Piet door zijn donkere huidskleur een racistische representatie is en het personage doet denken aan slavernij. Hilhorst en Hermes (2015) leggen uit waarom anti-Zwarte Piet activisten dit vinden: “the swollen, red lips, the frizzy hair or the golden earrings [are] all analogous to the colonial stereotypes of Black slaves” (p. 3). Het grootste probleem met het Sinterklaasfeest is volgens hen dat blanke mensen zichzelf zwart schilderen om er als Zwarte Piet uit te zien. Dit wordt *blackfacing* genoemd en wordt al jaren gezien als een manier om zwarte personen te stereotyperen. Sommige anti-Zwarte Piet activisten startten daarom protesten om aandacht van de media te krijgen. Deze protesten hebben tot veel discussies in de media geleid. Er zijn ook groepen ontstaan die zichzelf ‘pro-Zwarte Piet’ noemen. Zij zijn van mening dat Zwarte Piet een onderdeel is van Nederlandse tradities en dat hij daarom niet mag veranderen. Ze beweren dat hij geen slaaf is, maar dat hij enkel het vriendelijke hulpje van Sinterklaas is.

Het Sinterklaasfeest behoort tot het cultureel erfgoed van Nederland. Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) benadrukt dat cultureel erfgoed de verantwoordelijkheid is van “de gemeenschappen zelf, bij individuen of groepen die zelf de traditie praktiseren” en dat “de overheid [niet] bepaalt hoe jouw traditie eruit moet zien” (KIEN, n.d.). Daarnaast wordt door het kenniscentrum toegelicht dat er plannen moeten worden gemaakt die helpen tradities levend te houden: “UNESCO wil...dat je de sterke en zwakke kanten van jouw traditie in kaart brengt en een actieplan maakt met concrete acties die bijdragen aan een toekomst voor jouw traditie” (KIEN, n.d.). Er wordt hiermee benadrukt dat tradities door de samenleving vorm krijgen en met veel zorg in leven moeten worden gehouden.

Cultureel erfgoed is volgens het SCP “eigenlijk altijd actueel” (2016, p. 4). Maar wat dit onderwerp voornamelijk verbindt met de actualiteit is dat er in de media en in het nationale discours veel discussie is omtrent het Nederlandse vluchtelingenbeleid. Dit discours veroorzaakt volgens onderzoek van het SCP veel gevoelens van onmacht onder de Nederlandse bevolking. Dit werd duidelijk in interviews met bezorgde Nederlanders:

Ik voel me als 100% Nederlander in de kou gezet door de regering. Meer en meer belasting betalen voor anderen die het land binnenkomen en dat geld wordt niet gebruikt voor mijn toekomst [...] Ik word gediscrimineerd in mijn eigen land [...] Integratie van de mensen uit het buitenland die naar Nederland komen? Nee, wij passen ons aan hun aan! Voorbeeld: Sinterklaas en zwarte piet. Blijf met je klauwen van ons nationale erfgoed af! (vrouw, 53 jaar, middelbaar opgeleid). (Dekker et al., 2016, p. 14)

Aangezien het Sinterklaasfeest als typisch Nederlands wordt gezien, kan elke vorm van kritiek die erop geuit wordt gezien worden als een bedreiging voor de Nederlandse cultuur. De discussie over Zwarte Piet brengt bij veel Nederlanders gevoelens van nationale trots naar boven. De tegenstelling van de warme gevoelens voor het feest aan de ene kant en de kritische opmerkingen aan de andere kant, maken het een zeer interessant onderwerp voor onderzoek.

2.2 Negatieve reacties op de discussie

In het eerder genoemde onderzoek analyseerde Wekker (2016) negatieve e-mails die waren verstuurd naar de makers van een kritische expositie over Nederland en het Sinterklaasfeest. Zij vond tien thema's gevonden die vaak terugkwamen in de e-mails die goed laten zien welke argumenten worden gebruikt om Zwarte Piet te verdedigen. Wat vaak naar voren komt is dat veel Nederlanders voelen dat zij onjuist beschuldigd worden, omdat zij de traditie zelf

nooit als discriminerend hebben gezien of bedoeld. Dit komt naar voren in het thema dat het vaakst werd benoemd in de door Wekker (2016) geanalyseerde e-mails: “this is our culture, our tradition” (p.148). Wekker (2016) legt uit dat dit thema ingewikkeld is en uit meerdere betekenislagen bestaat (p. 148). Hiermee bedoelt zij dat er aan de ene kant nagedacht wordt over de eigen identiteit, maar aan de andere kant ook over de dingen die een bedreiging vormen voor het behoud van deze identiteit. In de e-mails werden mensen die kritiek uitten over Zwarte Piet vaak buitenstaanders genoemd en werden zij neergezet als een bedreiging voor de Nederlandse identiteit: “we are taken advantage of; our country is being destroyed; they are taking all our celebrations from us” (p. 148). Er heerst in Nederland kennelijk een grote angst voor het verliezen van iets wat ‘eigen’ en typisch Nederlands is: in dit geval dus Zwarte Piet.

Zoals Wekker (2016) aangeeft in haar boek, zorgt de nationale discussie over het uiterlijk van Zwarte Piet voor veel reacties. Een groot deel van deze reacties is van zeer negatieve aard. De vraag die zij stelt in haar boek is de leidraad voor dit onderzoek en dit contextuele kader, namelijk: Hoe kan het dat er in Nederland reacties van deze aard voorkomen? In voorgaande onderzoeken worden meerdere verklaringen besproken voor dit verschijnsel.

2.2.1 Het koloniale verleden

Hilhorst en Hermes (2015) stellen dat er ontkenning heerst onder Nederlanders over de volgens velen discriminerende karakteristieken van Zwarte Piet. Nederlanders zouden koste wat kost vasthouden aan het idee dat Zwarte Piet zwart is omdat hij door de schoorsteen klimt. Er zou in het Sinterklaasverhaal absoluut geen sprake van kunnen zijn dat de huidskleur van Zwarte Piet van nature zwart is. Helsloot (2012) is van mening dat er een soort “culturele afasie” bestaat onder Nederlanders. Nederlanders zouden weigeren om een connectie te zien tussen Zwarte Piet en het koloniale verleden van Nederland. Ook Stoler (2011) verbindt de reacties op het uiterlijk van Zwarte Piet met het koloniale verleden van Nederland. Het koloniale verleden van een land kan volgens Stoler (2011) zorgen voor gevoelens van ongemak en zo kan het in de loop der tijd een taboe onderwerp worden: “Colonial histories raise unsettling questions about what it means to know and not know something simultaneously, about what is implicit because it goes without saying, or because it cannot be thought, or because it can be thought and is known but cannot be said” (pp. 121-122). Hiermee wordt bedoeld dat inwoners van een land vaak het koloniale verleden gedeeltelijk of zelfs volledig kennen, maar dat zij het gevoel hebben er niet over te kunnen praten of er zelfs

over na te kunnen denken. Hierdoor kan het zijn dat de publieke discussie over Zwarte Piet erg confronterend is, omdat men herhaaldelijk met de neus op de feiten wordt gedrukt.

Sunny Bergman (2014) benadrukt in de documentaire *Zwart als roet* ook dat veel Nederlanders zich ongemakkelijk voelen als zij worden aangesproken door mensen die Zwarte Piet racistisch vinden. Bergman stelt dat Nederlanders dit namelijk zelf niet kunnen inzien, omdat zij het Sinterklaasfeest associëren met hun jeugd en de goede herinneringen daaraan. In een interview met haar ouders komt dit gevoel van ongemak naar voren. Bergman's moeder verontschuldigt zich en zegt dat zij het feest absoluut niet zou vieren als zij er zich bewust van zou zijn dat het racistisch was. Bergman benadrukt wel dat niet iedereen die van het sinterklaasfeest houdt per definitie racistisch is. Het gaat erom dat Nederlanders onder ogen moeten zien dat het personage Zwarte Piet wel degelijk een discriminerende representatie is. In een interview met Quinsy Gario vertelt hij Bergman dat Nederlanders door het mentale ongemak omtrent dit onderwerp niet weten hoe zij zich hierover kunnen uiten. Dit is goed te zien als Bergman als Zwarte Piet verkleed rondloopt in een park in Londen, omdat zij wil weten wat de reacties op Zwarte Piet zijn van mensen die niet de bijbehorende nostalgische gevoelens hebben. Daarna volgen scènes met ontzettend veel boze reacties van omstanders. De Londenaren kunnen niet geloven dat Nederlanders het racistische element van *blackfacing* niet erkennen.

2.2.2 Racisme

Naast het koloniale verleden van Nederland dat voor gevoelens van ongemak zorgt, wordt ook geopperd dat racisme een onveranderlijk onderdeel is van de Nederlandse samenleving. Het zou op drie niveaus zichtbaar zijn in de samenleving: op cultureel, individueel en institutioneel niveau (Wells, 2015, p. 1). Dit komt volgens Wells (2015) door de verzuiling tussen bepaalde groepen in Nederland: “in the Netherlands, this self-segregation by race or ethnicity contributes to feelings of distrust, and lack of dialogue between those of different racial heritages. The Dutch refer to this phenomena as “pillarization” or verzuiling” (p. 2). Daarnaast is hij van mening dat racisme ook op institutioneel niveau doorsijpelt in het alledaagse leven: “Ideological racism [...] refers to the way those of other races are represented, be it through traditions, language, texts, or other method of depiction. These sources, that often highlight cultural racism, are particularly dangerous since they tend to be aimed at all ages, and can lead to the formation of both conscious and subconscious racism in children” (p. 2). Interessant is dat hij hier kinderen noemt als een zeer beïnvloedbare partij, die toch de doelgroep is van het Sinterklaasfeest. Als het klopt wat Wells (2015) hier zegt,

worden ook Nederlandse kinderen, zonder dat zij zich daar bewust van zijn, dagelijks aan racistische teksten en beelden blootgesteld.

Een andere reden voor felle reacties op de discussie rondom Zwarte Piet wordt gegeven door Essed en Hoving (2014). Zij spreken over “entitlement racism”. Dit is een vorm van racisme waarbij mensen voelen dat zij het recht hebben om hun mening te uiten, ongeacht dat zij daarmee anderen zouden kunnen kwetsen. Deze vorm van racisme is volgens hen kenmerkend voor de tijd waarin wij ons nu bevinden: “Entitlement racism is a sign of the times we live in, where it is believed that you should be able to express yourself publicly in whatever way you feel like” (geciteerd in Wekker, 2016, pp. 141-142). Ze beargumenteren dat dit fenomeen is ontstaan in de eenentwintigste eeuw: ““The evolution [went] from a carefully fabricated image of tolerance in the twentieth century to the “right to offend in the twenty-first”” (geciteerd in Wekker, 2016, p. 142). Daarnaast beschrijft Hall (1997) dat Zwarte Piet een normaal en natuurlijk beeld is geworden in de Nederlandse samenleving. Nederlanders zien daarom niet in dat zijn uiterlijk vragen kan oproepen en vinden daarom niet dat er een verklaring of een verantwoording over afgelegd moet worden (Wekker, 2016, p. 140). Hall (1997) noemt dit “ritualized degradation” (p. 245).

2.3 Talkshows

In dit onderzoek zal er gekeken worden naar hoe het discours rondom Zwarte Piet vorm krijgt in Nederlandse talkshows. Talkshows geven namelijk op hun een verhalende manier een beeld weer van actuele nationale discussies. Dit betekent dat talkshows niet zoals journaals enkel op een informerende manier de actualiteiten bespreken, maar dat zij ook andere middelen kunnen gebruiken om het publiek op de hoogte te stellen van actualiteiten. Dit wordt ook wel een verhalend discours genoemd. Het publiek krijgt een gesprek te zien tussen de presentator, de gasten en de mensen in de zaal. Van der Hoeft (2015) legt uit dat “verhalend discours in talkshows [...] multifunctioneel [is] doordat een thema en daarmee een boodschap op diverse manieren, en door diverse actanten, wordt gepresenteerd aan het publiek (Thornborrow, 2007; Ruigrok, 2012)” (p. 31). Hiermee bedoelt zij dat er in talkshows bepaalde keuzes worden gemaakt voor de onderwerpen die besproken worden en wie er uitgenodigd worden om ze te bespreken. Thornborrow (2007) stelt dat ook de presentatoren belangrijke keuzes maken in talkshows, omdat zij kunnen bepalen welke sprekers aan het woord komen en daarmee effect hebben op hoe conflicten verlopen: “In TV and radio news interviews, conflicts between speakers are usually ended by the interviewer [...] without a

resolution or consensus ever being reached.” (pp. 1438-1439). Door meerdere talkshows te analyseren, kan worden achterhaald hoe een bepaald discours wordt vormgegeven.

3. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zullen ten eerste een aantal begrippen besproken worden, namelijk representatie, beeldvorming en *framing*, die de gekozen methode van dit onderzoek zullen verduidelijken. Daarna zal er dieper ingegaan worden op drie onderzoeksmethoden, namelijk de inhoudsanalyse, de kritische discoursanalyse en de rollenanalyse. Aan de hand daarvan zullen de deelvragen opgesteld worden, die uiteindelijk zullen leiden tot de vorming van de hoofdvraag van dit onderzoek.

3.1 Representatie en beeldvorming in de media

Aangezien in dit onderzoek de focus ligt op beeldvorming in de media en de vorming van de publieke opinie door media, zal er ook aandacht moeten worden besteed aan theorieën over beeldvorming in de media. Dit zal helpen om meer begrip te krijgen over hoe invloed van media het bestaan van racisme en discriminatie kan beïnvloeden of zelfs versterken binnen een bepaalde samenleving.

Ten eerste moet er dieper ingegaan worden op wat beeldvorming precies inhoudt. During (2016) haalt in haar masterscriptie de volgende twee definities van beeldvorming van Forrester (2000) aan:

1. 'a mental representation of something (e.g. a visible object), not by direct perception but by memory or imagination; a mental picture or impression'
2. 'a concept or representation created in the mind of the public of a particular person, institution or product – public-image' (Forrester, 2000, p. 3).

Wat in deze definities duidelijk wordt gemaakt is dat beeldvorming gebeurt in het hoofd van een bepaald persoon. Het is dus een mentaal proces, waarbij een representatie van een bepaald object in gedachten wordt gecreëerd. Het is echter voor dit onderzoek van belang om erachter te komen in hoeverre invloeden van buitenaf kunnen bepalen hoe deze mentale representatie tot stand komt. Een grote invloed op dit mentale proces wordt volgens vele onderzoekers uitgeoefend door de media (Hooghe et al., 2005).

Leerssen (2007) beschrijft de studie van de imagologie, die focust op beelden die gecreëerd worden door verschillende media. Hij stelt dat het *image*, dus het beeld, in de media een mentale representatie is van een persoon, groep of natie. Er zijn twee verschillende soorten beelden: het auto-image (het zelfbeeld) en het hetero-image. Dit tweede beeld wordt gecreëerd door mensen buiten de gerepresenteerde groep en is het beeld van de karakteristieke

reputatie die de groep heeft in de buitenwereld. Hij beschrijft dat in sommige landen het hetero-image van een bepaalde groep wordt aangenomen als het auto-image. Dit betekent dat het beeld dat door mensen buiten een groep gevormd wordt zo veel invloed kan hebben dat het zelfbeeld binnen deze groep daardoor verandert. Dit kan volgens Leerssen (2007) deels verklaard kan worden door machtsrelaties, maar beeldvorming in de media heeft hier wellicht ook een grote invloed op.

3.2 Framing

Media creëren met behulp van tekst en beelden een beeld van wat er in de wereld gebeurt. Zij doen dit meestal vanuit een bepaald oogpunt of standpunt, bijvoorbeeld vanuit een bepaalde politieke richting. Dit oogpunt kan ook wel een *frame* worden genoemd. Entman (1993) legt *framing* als volgt uit:

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation and/or treatment recommendation for the item described.
(Entman, 1993, p. 52)

Media vertonen hun eigen blik op gebeurtenissen als de realiteit en kiezen voor een bepaalde boodschap of een bepaald aspect dat zij willen benadrukken in hun nieuwsgeving. Het standpunt van waaruit media hun beelden creëren, bepaalt dus in zekere mate de manier waarop zij nieuws naar buiten brengen. Gamson et al. (1992) beschrijven hoe dit werkt: “The lens through which we receive [...] images is not neutral but evinces the power and point of view of the political and economic elites who operate and focus it” (p. 374). Het komt er volgens hen dus op neer dat elk beeld dat door een medium naar buiten wordt gebracht, gekleurd is door het *frame* en de *framing* die uitgevoerd wordt door de maker ervan. Dit betekent echter niet dat de ontvanger van het beeld dit niet kan herkennen. De ontvanger heeft namelijk ook een eigen *frame* en kan het beeld daarom op zijn eigen manier decoderen: “A cultural level analysis tells us [...] that reported events are pre-organized and do not come to us in raw form. But we are active processors and however encoded our received reality, we may decode it in different ways” (p. 384). Hierdoor ontstaat er in het hoofd van de ontvanger wellicht een andere representatie dan die bedoeld werd door de maker van het beeld.

Anderen zijn echter van mening dat de beelden die door media worden gecreëerd ervoor zorgen dat er een nieuw soort realiteit ontstaat. Er wordt gesteld dat deze beelden niet echt zijn en er daarom voor zorgen dat de ontvanger een verkeerd mentaal beeld van de

realiteit creëert (Gamson et al., 1992). Baudrillard (1988) sprak over een implosie van de realiteit door een botsing met representatie, die wordt veroorzaakt door de snelle verandering van informatietechnologieën. Er zouden volgens hem hierdoor nieuwe realiteiten ontstaan die “simulacra” heten, die de realiteit zouden vervangen: ““Simulacra” are substitute[s] for a reality that has no foundation in experience” (geciteerd in Gamson et al., 1992, p. 374). Deze theorie spreekt andere theorieën tegen waarin wordt gesteld dat mensen zelf een mentale representatie kunnen vormen. Als dit klopt zou dit betekenen dat men geen onderscheid meer zou kunnen maken tussen de realiteit en mediaberichten. Elk media bericht wordt zou dan door de ontvanger aangenomen kunnen worden als de waarheid. Dit betekent dat media veel invloed kunnen hebben op hoe de ontvanger naar de wereld kijkt.

3.3 Inhoudsanalyse

De eerste methode die zal worden ingezet om het discours rondom Zwarte Piet te achterhalen is een inhoudsanalyse. Voor dit onderzoek wordt de inhoudsanalyse aangehouden die door Dörnyei (2007) beschreven is. Dörnyei beschrijft de inhoudsanalyse als “a quantitative analytical method of examining written texts that involves the counting of instances of words, phrases, or grammatical structures that fall into specific categories” (p. 245). Het doel van de inhoudsanalyse is dus om een tekst onder te verdelen in categorieën en aan de hand van die categorieën een analyse te maken. Aangezien de inhoudsanalyse meer een methodische beschrijving van analyseren is dan een theorie, zal in het methode hoofdstuk worden toegelicht hoe de inhoudsanalyse zal worden uitgevoerd. De deelvraag die hieruit voortvloeit luidt als volgt:

1. Welke thema's komen aan bod in het discours rondom Zwarte Piet?

3.4 Kritische discoursanalyse

Een methode die kan bijdragen aan het analyseren van het discours over Zwarte Piet is discoursanalytisch onderzoek. Hierbij wordt er gekeken welke talige middelen worden ingezet om een bepaalde ideologische boodschap over te brengen. Wodak (2011) verklaart het begrip discours als volgt: “In the most abstract sense, ‘discourse’ is an analytical category describing the vast array of meaning-making resources available to everybody” (p. 39). Wat zij hier omschrijft is dat een discours een verzameling is van betekenissen die door iedereen gevormd kan worden. Dit kan gedaan worden met behulp van middelen zoals teksten en beelden. Om een discours te analyseren, is het van belang om te achterhalen waar de betekenisgeving

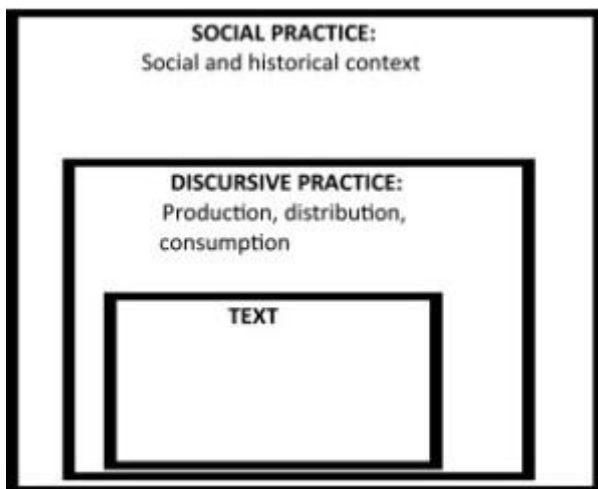
vandaan komt. Deze betekenisgeving kan voortkomen uit maatschappelijke en sociale relaties:

Discourse is socially constitutive as well as socially shaped: it constitutes situations, objects of knowledge and the social identities of and relationships between people and groups of people. It is constitutive both in the sense that it helps to sustain and reproduce the social status quo, and in the sense that it contributes to transforming it. (Fairclough & Wodak, 2004 in: Wodak, 2011, p. 39)

Volgens Van Dijk (1996) is de kritische discoursanalyse (KDA) een manier om te achterhalen wat de relaties zijn tussen taalhandelingen en maatschappelijke en politieke machtsverhoudingen. Hij is van mening dat teksten kunnen worden ingezet als een middel om ideologische boodschappen over te brengen. Wodak (2011) beschrijft deze theorie ook: “discursive practices may have major ideological effects: [...] they can help produce and reproduce unequal power relations between [...] social classes, women and men, and ethnic groups through the ways in which they represent things and position people” (p. 40). Beiden zijn van mening dat KDA onderliggende ideologische boodschappen in teksten kan achterhalen.

Voor dit onderzoek wordt het driedimensionale discoursanalytisch model van Fairclough (2003) aangehouden. Ook hij is van mening dat discoursanalytisch onderzoek kan achterhalen wat de relaties zijn tussen discoursen en ideologieën. Dit kan op twee manieren gedaan worden: ten eerste met een tekstanalyse en ten tweede met het onderzoeken van de macrocontext, oftewel de achterliggende maatschappelijke betekenissen. Het model van Fairclough (2003) bestaat uit drie dimensies: de tekstuele dimensie, de discursieve dimensie en de sociale dimensie. Deze zullen kort toegelicht worden.

Figuur 1. Fairclough's driedimensionale model voor KDA (1992, p. 73)

Ten eerste focust de tekstuele dimensie, zoals de naam al aangeeft, op de tekst zelf. Zo wordt er gekeken naar woordkeuze, grammatica en cohesie, maar ook naar de middelen die worden ingezet om de tekst te *framen*. Voorbeelden hiervan zijn lexicalisatie en predicatie.

Lexicalisatie wordt door Page (2003) omschreven als een manier waarop woorden op een ideologische manier kunnen worden ingezet. Op deze manier verliezen woorden hun neutraliteit en hebben ze een onderliggende boodschap. Predicatie is het toeschrijven van eigenschappen aan een bepaald woord (Reisigl & Wodak, 2001). Voor deze dimensie zal er in dit onderzoek daarom een tekstuele analyse worden uitgevoerd. Fairclough (2003) beschrijft in zijn boek verschillende manieren waarop een discours door middel van een tekstuele analyse onderzocht kan worden. Een van de methodes die hij bespreekt is de relationele aanpak. De relationele aanpak gaat uit van de interne en externe relaties van een tekst:

Finally, we have considered a relational view of texts and text analysis, in which the 'internal' (semantic, grammatical, lexical (vocabulary)) relations of texts are connected with their 'external' relations (to other elements of social events, and to social practices and social structures) through the mediation of an 'interdiscursive' analysis of the genres, discourses and styles which they draw upon and articulate together. (Fairclough, 2003, p. 38)

Hij bedoelt hiermee dat door de interne relaties, dus de tekstuele elementen, van een tekst te verbinden met de externe relaties, de sociale elementen, je kunt onderzoeken hoe het discours samenhangt met andere discoursen. Dit betekent dat er dus eerst een tekstuele analyse uitgevoerd moet worden om daarna pas wat te kunnen zeggen over de betekenis van het discours en de eventuele verbanden met andere discoursen en de intertekstualiteit, waar de discursieve dimensie op focust.

In de discursieve dimensie staat intertekstualiteit, de eventuele verbinding van een tekst met andere teksten, centraal. In deze dimensie wordt met name bekeken op welke manier de maker van een tekst heeft geprobeerd authenticiteit te creëren en waar hij die aan verleent. Hierbij worden vaak verbale processen geanalyseerd die worden ingezet om teksten aan elkaar te verbinden, zoals met het werkwoord ‘zeggen’. Bijvoorbeeld: ‘Fairclough zegt dat KDA uit drie dimensies bestaat’. Daarnaast wordt er naar de productie, distributie en consumptie van de tekst gekeken. Voor dit onderzoek is er voor deze dimensie gekozen om een rollenanalyse uit te voeren (zie 3.5). Deze analyse kan namelijk meer informatie bieden over wie er als experts worden aangewezen en of er op die manier authenticiteit wordt gecreëerd. De deelvraag die uit deze theorie voortvloeit luidt:

2. Welke interne en externe talige middelen worden ingezet in het discours?

3.5 Rollenanalyse

De sociale dimensie uit Fairclough’s driedimensionale model voor KDA (1992) focust op de manier waarop ideologieën door discourses verspreid worden en wat de consequenties hiervan zijn voor de maatschappij. De sociale context waarin het discours zich bevindt wordt gebruikt om het huidige discours te analyseren. Aangezien het in dit onderzoek om talkshows gaat is de sociale context waarin zij zich bevinden de omroep waarop zij uitgezonden worden. Een analyse van de omroepen kan daarom helpen bij het begrijpen van de boodschappen die in de talkshows naar buiten gebracht worden. In het methode hoofdstuk zal meer aandacht worden besteed aan de omroepen die de talkshows uitzenden.

Ook het trachten te achterhalen van de rollen van de presentatoren en de sprekers met een rollenanalyse kan hierbij helpen. Sprekers kunnen op verschillende manieren een rol hebben in een discours. Aan de hand van het analyseren van taalhandelingen, waaronder de boodschap van de uitingen en het onderwerp van de uitingen, kunnen de verschillende rollen achterhaald worden. Zo kun je bijvoorbeeld kijken naar wie de sprekers zijn en welke rol zij aannemen of toegewezen krijgen. Koole en Ten Thije (1994) maken onderscheid tussen drie verschillende migrantenrollen in discours: de “institutioneel-expert”, de “immigrant-expert” en de “immigrant-representant”. Deze rollen hebben zij afgeleid aan de taalhandelingen van sprekers in een institutionele setting, namelijk in vergaderingen met onderwijsadviseurs.

Deze rollenanalyse is van belang bij het analyseren van televisiefragmenten omdat het inzicht kan geven in hoe een bepaalde culturele groep gerepresenteerd wordt. Het onderscheid tussen de drie rollen is van belang voor dit onderzoek omdat, zeker in talkshows, vaak mensen

uitgenodigd worden om als expert te praten over een bepaald onderwerp. In het geval van Zwarte Piet worden vaak bekende Nederlanders en activisten met een migratieachtergrond, bijvoorbeeld Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders, gevraagd om hun mening te delen. In dit onderzoek zal worden geanalyseerd welke rollen sprekers in praatprogramma's hebben. Uit deze analyse zal ook kunnen worden afgeleid hoe de programmamakers trachten om authenticiteit of intertekstualiteit te creëren. De deelvraag die uit deze theorie volgt luidt daarom:

3. Welke rollen nemen sprekers aan en worden hen toegewezen in het discours rondom Zwarte Piet?

3.6 Vraagstelling

Naar aanleiding van het theoretisch kader en de opgestelde deelvragen, luidt de hoofdvraag van het onderzoek als volgt:

Hoe krijgt het discours rondom Zwarte Piet vorm in talkshows op de NPO?

4. Methode

In dit hoofdstuk worden de drie onderzoeksmethodes die in dit onderzoek worden toegepast verder toegelicht. Ten eerste zal het corpus worden besproken en schematisch worden weergegeven. De talkshows en omroepen waarvan fragmenten zijn geselecteerd worden ook kort toegelicht. Vervolgens zullen de methodes van de inhoudsanalyse, de discoursanalyse en de rollenanalyse worden beschreven.

4.1 Het corpus

Het doel van dit onderzoek is om te kijken naar hoe het discours rondom Zwarte Piet vorm krijgt in Nederlandse talkshows. Er is ten eerste gekozen om fragmenten te selecteren uit de periode van 2013 tot 2016. Deze periode is gekozen omdat in 2013 de Verenigde Naties onderzoek deed naar Zwarte Piet. Dit zorgde voor veel media-aandacht rondom Zwarte Piet en sindsdien laaide ieder jaar opnieuw een discussie over het figuur op.

De beeldfragmenten zijn verzameld in het beeldarchief van Beeld en Geluid te Hilversum. In het beeldarchief is er gezocht op de term 'Zwarte Piet'. De zoekfilters 'praatprogramma's' en 'uitgezonden in 2010 tot 2017' werden toegepast om fragmenten van talkshows uit de beoogde periode te vinden. Er werden enkel fragmenten uitgekozen die als onderwerp Sinterklaas of Zwarte Piet hadden. Vervolgens is, vanwege de grote hoeveelheid aan fragmenten die aan de zoekterm voldeden, de keuze gemaakt om alleen talkshows van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) te selecteren. Een publieke omroep heeft namelijk een belangrijke functie heeft in het informeren van alle verschillende groepen in de samenleving. De talkshows op de NPO worden dan ook gefinancierd door de overheid. De programma's geven daarom wellicht een reflectie op de maatschappij en het politieke klimaat. De NPO omschrijft zichzelf als "een brede publieke omroep met een rijke en gevarieerde programmering voor kijkers en luisteraars van alle bevolkingsgroepen" (NPO, n.d.). Een van hun missies is het verbinden van "het Nederlandse publiek" en het maken van "programma's die uiting geven aan onze Nederlandse identiteit" (NPO, n.d.). De NPO heeft dus als doelstelling om voor elke groep in de samenleving programma's te maken die hen aanspreken.

Van alle verschillende talkshows op de NPO is ervoor gekozen om een alleen een aantal talkshows van een linkse omroep en een aantal van een rechtse omroep te selecteren. De keuze voor de verschillende talkshows is dus gemaakt op basis van het politieke standpunt dat de omroepen waarop ze worden uitgezonden innemen. De programma's die als eerst werden geselecteerd zijn: *Pauw & Witteman*, *WNL op Zondag* en *WNL Opiniemakers*. Het

programma *Pauw & Witteman* is van de linksgeoriënteerde omroep VARA. De omroep had tot 1980 banden met de linkse politieke partij PvdA en noemt zich een “progressieve en maatschappelijk betrokken omroep” (VARA, n.d.). *WNL op Zondag* en *WNL Opiniemakers* zijn van de omroep Wij Nederland (WNL). WNL noemt zich een “rechtse omroep” en is van mening dat ook rechts en midden vertegenwoordigd moet worden op de NPO:

Het jonge WNL groeit ... als kool. Dat is mooi, want WNL vindt dat de Publieke Omroep een eerlijke afspiegeling moet zijn van de Nederlandse bevolking ... Burgers rechts in het midden moeten zich er ook thuis kunnen voelen. (WNL, n.d.)

WNL zendt verschillende programma's uit, waaronder de talkshows *WNL Opiniemakers*, *WNL op Zondag* en *Goedemorgen Nederland*. Zij willen voornamelijk op “nuchtere wijze” de journalistiek bedrijven en zijn van mening dat dit het “gewone Nederland” zal aanspreken (WNL, n.d.). Net als de VARA wordt omschreven als linksgeoriënteerde omroep, zal naar WNL in dit onderzoek verwezen worden als rechtsgeoriënteerde omroep.

Daarna zijn ook de programma's *PAUW* en *Knevel & van den Brink* toegevoegd. Dit is gedaan omdat het programma *Pauw & Witteman* stopte in 2014. Daarna ging Jeroen Pauw verder met zijn eigen talkshow op de VARA. Deze werd op hetzelfde tijdstip uitgezonden. Daarnaast is er ook een periode geweest waarin Knevel & van den Brink het uitzendtijdstip van *Pauw & Witteman* voor hun rekening namen. Het programma *Knevel & van den Brink* is van de Evangelische Omroep (EO). De EO richt zich voornamelijk op een christelijke doelgroep, maar omdat zij in de programmering van de NPO het uitzendtijdstip van *Pauw & Witteman* overnamen, kan er vanuit gegaan worden dat zij beide grotendeels dezelfde doelgroep als kijkers aantrokken. Vandaar dat deze talkshows beide aan het corpus zijn toegevoegd.

Alle geselecteerde programma's hebben een vergelijkbare structuur. De talkshows beginnen met een korte inleiding waarin de onderwerpen en de gasten worden geïntroduceerd. Daarna bespreekt de presentator van de talkshow het nieuws van de afgelopen periode. De gasten krijgen dan vaak kort de kans om te reageren en hun mening te delen. Hierna volgen een aantal onderwerpen, meestal drie of vier, waarin de uitgenodigde gasten de kans krijgen om te spreken. De andere gasten worden dan soms ook door de presentator gevraagd om te reageren of doen dit uit zichzelf. Er komen in het corpus dus fragmenten voor waar het onderwerp Zwarte Piet is, maar er zijn ook korte fragmenten waarin het nieuws wordt besproken waar het alleen kort over Zwarte Piet gaat.

Het corpus bestaat uit 24 fragmenten en beslaat in totaal vier uur en achttien minuten aan beeldmateriaal. De geselecteerde fragmenten worden allemaal in tekst uitgeschreven. Bij het uitschrijven van de tekst worden er geen pauzes, lachjes of versprekingen opgenomen. Enkel de tekst die wordt uitgesproken in de fragmenten zal opgenomen worden in de transcripten. De fragmenten worden in onderstaande tabellen beschreven:

Tabel 1: de uitzenddata en de tijdsduur van de 17 fragmenten van de linksgeoriënteerde omroepen.

Programma	Uitzenddatum	Tijdsduur
Pauw & Witteman	8-10-2013	11 minuten
Pauw & Witteman	15-10-2013	11 minuten
Pauw & Witteman	22-10-2013	11 minuten
Pauw & Witteman	13-11-2013	14 minuten
Pauw & Witteman	25-11-2013	16 minuten
Pauw & Witteman	23-5-2014	17 minuten
Knevel & van den Brink	10-6-2014	22 minuten
Knevel & van den Brink	14-8-2014	11 minuten
PAUW	12-9-2014	5 minuten
PAUW	13-10-2014	15 minuten
PAUW	16-10-2014	14 minuten
PAUW	11-11-2014	23 minuten
PAUW	9-11-2015	9 minuten
PAUW	4-12-2015	19 minuten
PAUW	30-9-2016	12 minuten
PAUW	24-10-2016	14 minuten
PAUW	11-11-2016	2 minuten

Tabel 2: de uitzenddata en de tijdsduur van de 7 fragmenten van de rechtsgeoriënteerde omroepen.

Programma	Uitzenddatum	Tijdsduur
WNL op Zondag	20-10-2013	3 minuten
WNL op Zondag	27-10-2013	3 minuten
WNL op Zondag	1-12-2013	6 minuten
WNL op Zondag	19-10-2014	6 minuten
WNL op Zondag	16-11-2014	5 minuten
WNL Opiniemakers	14-10-2015	2 minuten
WNL op Zondag	13-11-2016	3 minuten

4.2 Analysemodellen

Voor dit onderzoek is ervoor gekozen om het discoursanalytisch model van Fairclough (2003) aan te houden. Aangezien deze theorie ervanuit gaat dat een discours uit drie dimensies bestaat is er, in plaats van één methode, gekozen om drie verschillende onderzoeksmethoden toe te passen op de gekozen fragmenten en deze vanuit de drie dimensies te analyseren. Het

toepassen van drie onderzoeksmethoden wordt ook wel triangulatie genoemd en kan de validiteit van een onderzoek vergroten (Dörnyei, 2007). Er wordt naar de taalhandelingen in het discours en hun onderliggende betekenissen en naar de rollen die worden aangenomen door sprekers. Dit wordt gedaan met behulp van een interne en een externe discoursanalyse en een rollenanalyse. Voorafgaand aan deze analyses wordt een inhoudsanalyse uitgevoerd, om inzicht te krijgen in wat er in het discours besproken wordt. Door middel van het combineren van de verschillende analyses kunnen de hoofd- en deelvragen van dit onderzoek beantwoord worden. De analysemethoden zullen nu kort worden toegelicht.

4.2.1 Inhoudsanalyse

Allereerst wordt de inhoudsanalyse uitgevoerd. Dit wordt gedaan op de wijze die is beschreven door Dörnyei (2007). Aangezien in de inhoudsanalyse gebruik wordt gemaakt van geschreven tekst, zullen de beeldfragmenten eerst in tekst uitgeschreven moeten worden. Daarna kan de tekst pas verdeeld worden in categorieën en geanalyseerd worden. Na het uitschrijven van de tekst moet de onderzoeker gaan coderen. Om dit te doen moet van tevoren een coderingsmodel worden opgezet. Dit proces wordt ook wel *pre-coding* en *coding* genoemd. De eerste fase van het coderen, het *pre-coding*, bestaat uit het markeren van woorden die de onderzoeker belangrijk vindt voor het onderzoek. Deze woorden krijgen een beschrijvend label en de woorden met hetzelfde label vormen samen een categorie. In dit onderzoek zal ten eerste de corpus gemarkeerd en onderverdeeld worden in thema's en van deze thema's zullen verschillende Word-documenten worden gemaakt. Alle gemarkeerde tekstfragmenten worden vervolgens naar het Word-document met het bijbehorende thema verplaatst. De tweede stap van het coderen, het *coding*, bestaat uit het controleren van de gemaakte categorieën. Het is belangrijk om nog een keer te kijken naar de categorieën en na te gaan of het nodig is om ze opnieuw te coderen. Zo kunnen kleinere categorieën die op elkaar lijken onder een grotere worden geschaard, of kan een grotere categorie juist opgesplitst worden. Dit proces zal worden uitgevoerd totdat alle talige uitingen binnen een thema pasten. Als de nieuwe categorieën zijn vastgesteld kan aan de hand daarvan de tekst opnieuw gecodeerd worden.

Na het coderen kan de tekst geanalyseerd worden. Dit begint volgens Dörnyei (2007) al tijdens de eerste codering van de tekst. De onderzoeker krijgt dan al waarschijnlijk een idee over de onderliggende betekenissen in de tekst (p. 257). Het analyseren van de codering houdt het volgende in: “the process of drawing the final conclusions involves taking stock of what we have got, appraising the generated patterns and insights, and finally selecting a limited

number of main themes or storylines to elaborate on” (p. 257). De analyse bestaat dus uit het voortborduren op de patronen en thema’s die in de tekst gevonden worden. Er zal bij het vormen van de thema’s geen onderscheid worden gemaakt tussen de links- en rechtsgeoriënteerde omroepen. Hier is voor gekozen omdat het in dit onderzoek gaat om de thema’s die voorkomen in het gehele discours rondom Zwarte Piet.

4.2.2 Discoursanalyse

Voor de discoursanalyse is ervoor gekozen om te kijken naar hoe er in het discours over bepaalde onderwerpen gepraat wordt en welke taalhandelingen daaraan te pas komen. Het corpus zal op verschillende manieren tekstueel worden geanalyseerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een interne en een externe analyse, zoals Fairclough (2003) die beschrijft (zie 3.4).

De interne analyse bestaat uit het kijken naar vormen van lexicalisatie en predicatie. Een tekstuele analyse van het gehele corpus past niet in de tien weken die voor dit onderzoek zijn ingedeeld. Om een goed beeld te krijgen van hoe er in het discours gesproken wordt over Zwarte Piet, worden er daarom uit het corpus zinnen verzameld waarin het woord ‘Zwarte Piet’ voorkomt. Deze zinnen zullen allemaal worden bekeken en daaruit zullen de zinnen worden geselecteerd waarin ‘Zwarte Piet’ wordt beschreven en waarin er eigenschappen aan hem wordt toegewezen. Deze zinnen worden gesignaleerd met behulp van koppelwerkwoorden, die eigenschappen of toestanden kunnen koppelen aan het onderwerp in een zin. Deze werkwoorden zijn: ‘zijn, worden, blijven, blijken, lijken, schijnen, heten, denken en voorkomen’. Ook wordt er gekeken naar beschrijvingen bij het woord ‘discussie’. Om een beter overzicht te krijgen van de verschillende beschrijvingen, zullen alle beschrijvingen, net zoals bij de thema’s in de inhoudsanalyse, worden onderverdeeld in categorieën. Dit zal worden uitgevoerd totdat zij allemaal binnen een categorie passen.

Voor de externe analyse zal er worden gekeken naar de manier waarop er in het discours verbanden werden gelegd tussen sprekers binnen en buiten het discours en hoe er op die manier authenticiteit getracht wordt te creëren. Voor deze analyse wordt er gelet op vervoegingen van het werkwoorden ‘zeggen’, die mogelijk kunnen aangeven wanneer een spreker naar een uiting van een andere spreker verwijst. Deze uitingen worden verzameld en daarna geanalyseerd. De verschillende personen naar wie werd verwezen zullen ook worden ingedeeld in categorieën, gebaseerd op hun overeenkomstige kenmerken.

4.2.3 Rollenanalyse

In de rollenanalyse wordt er gekeken op welke manier de sprekers in de geselecteerde beeldfragmenten hun rol vaststellen of krijgen toegewezen. Dit zal worden geanalyseerd aan de hand van de taaluitingen die de gasten en de presentatoren van de talkshows doen, die aangeven welke rol zij spelen in de discussie. Zoals besproken in het theoretisch kader zijn er door Koole en ten Thije (1994) drie discoursrollen geïdentificeerd: de “institutioneel-expert”, de “immigrant-expert” en de “immigrant-representant”. Aangezien Koole & Ten Thije (1994) hun onderzoek in een andere context uitvoerden, zijn de door hen gevormde rollen niet volledig toepasbaar op de sprekers in dit onderzoek (zie 3.5). De rollen zijn in dit onderzoek daarom ook anders gedefinieerd, namelijk als een interne, externe en individuele spreker. De rol “institutioneel-expert” wordt toegewezen aan sprekers die aangesproken werden, of zelf ingingen, op hun beroepskennis. De rol “immigrant-expert” wordt toegewezen aan sprekers die aangesproken werden, of zelf ingingen, op de kennis die zij hebben vanwege hun etnische achtergrond. De rol “immigrant-representant” wordt toegewezen aan sprekers die aangesproken werden, of zelf ingingen, op hun persoonlijke ervaringen met het onderwerp. Bij de laatste rol gaat het ondanks de benaming niet alleen om immigranten, maar ook om andere sprekers die persoonlijke kennis delen omtrent het discours. Het onderscheid tussen de twee immigrant-rollen bestaat dus uit sprekers die namens een bepaalde groep praten, de “immigrant-expert”, of sprekers die over zichzelf praten, de “immigrant-representant”. Met behulp van een analyse van de taaluitingen van de sprekers worden alle sprekers ingedeeld in een van deze drie rollen. Dit wordt gedaan door citaten te vinden waarin de spreker door anderen geïdentificeerd werd en citaten waarbij de spreker zichzelf identificeerde. Deze zullen met elkaar worden vergeleken om zo tot de discoursrol te komen.

Daarnaast zal er in deze analyse ook worden gekeken naar de rol die de presentatoren van de talkshows met hun taaluitingen aannemen om te achterhalen hoe zij interacteren met sprekers en welke rol zij spelen in het discours. Ook de teksten die tijdens de fragmenten in het beeld verschenen om aan te duiden wie de sprekers waren, zullen worden opgenomen in de transcripten. Deze teksten worden voor dit onderzoek gebruikt om de positie van de spreker te achterhalen, die aan hen is toegewezen door de makers van de talkshows.

5. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen per deelvraag de gevonden resultaten worden besproken die uit de drie analyses zijn voortgekomen. Van een aantal analyses zullen voorbeelden worden gegeven van de gevonden resultaten. De rest van de resultaten zijn te vinden in de bijlagen, waaronder het uitgeschreven corpus, de resultaten van de discoursanalyse en van de rollenanalyse.

5.1 Thema's in het discours

Bij de inhoudsanalyse zijn er na het coderen van de tekstfragmenten negen thema's gevonden. Deze thema's zijn: **traditie, kinderen, persoonlijke ervaringen, kwetsing en racisme, koloniaal verleden, de samenleving, discussie, protesten en politiek**. Van alle thema's zullen voorbeelden gegeven worden en ook de verschillende onderwerpen, die binnen de thema's voorkomen, worden besproken.

5.1.1 Traditie

Het thema traditie kwam op verschillende manieren aan bod. Ten eerste waren er sprekers die van mening waren dat door te veel aanpassingen te maken, de traditie aangetast kan worden en daardoor uiteindelijk zou kunnen verdwijnen. Er werd echter ook aandacht besteed aan de veranderlijkheid van tradities en de redenen waarom het Sinterklaasfeest zonder problemen zou kunnen veranderen. Een aantal sprekers legden uit dat mythes en legenden altijd met de tijd meegaan en dat daarom ook het Sinterklaasfeest aangepast kan worden. Bovendien werd benadrukt dat het Sinterklaasfeest door de eeuwen heen al veel veranderd is. Zo benoemden sommige sprekers dat Zwarte Piet vroeger "een boeman" was, maar dat hij nu veel vriendelijker is (Nzumé, 10-6-2014). Ook werd er gesproken over de manier waarop het uiterlijk van het figuur Zwarte Piet verder aangepast zou kunnen worden:

"Het gaat om zijn houding en om zijn uiterlijk, dat zijn twee verschillende dingen. Zijn houding moet in ieder geval gelijkwaardig zijn...maar dan verder de kroesharen, de lippen, de ringen en natuurlijk de kleur zwart." (Strouken, 10-6-2014)

5.1.2 Kinderen

Een ander thema dat aan bod kwam in het corpus was kinderen. Sommige sprekers gebruikten verhalen over hun eigen kinderen om hun argumenten over Zwarte Piet te ondersteunen. Er werd aan de ene kant benadrukt dat het feest bedoeld is voor kinderen en dat het daarom bijzonder is dat volwassenen zich ermee bemoeien. Aan de andere kant werd het juist belangrijk gevonden dat er een keuze zou worden gemaakt om het feest en Zwarte Piet met de

tijd mee te laten gaan. Zo zou er namelijk voor worden kunnen gezorgd dat alle kinderen ervan kunnen genieten.

5.1.3 Persoonlijke ervaringen

Dit thema lijkt in het eerste opzicht heel breed, maar bestaat uit vrij overeenkomstige verhalen van mensen die hun persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest bespreken. Dit zijn aan de ene kant positieve jeugdherinneringen, maar aan de andere kant verhalen van mensen die persoonlijk nadelen ervaren aan het bestaan van de figuur Zwarte Piet:

“Het gaat zo ver dat ik laatst een vriendin sprak die naar een feestje ging en die zei, ze heeft aan afro haar natuurlijke haar en ze ging naar een feestje en ze zei oh, ik doe geen rode lippenstift op ik doe geen gouden oorbellen in, want we weten allemaal wat er dan gebeurt. Dus zij moet haar zijn aanpassen om vooral niet op de karikatuur te lijken.” (Simons, 4-12-2015)

5.1.4 Kwetsing en racisme

Het gebruik van het werkwoord ‘kwetsen’ laat zien hoe bepaalde groepen de figuur Zwarte Piet ervaren. Andere sprekers hanteerden het woord ‘racisme’ om hun mening over Zwarte Piet te verklaren. Deze categorie hanteert dus één thema, namelijk vormen van kwetsing, maar wordt door verschillende sprekers anders benoemd. Een aantal sprekers legden uit dat de stereotiepe aard van het personage Zwarte Piet de drijfveer is voor het hanteren van dit woord, omdat zij in Zwarte Piet “een stereotiepe Afrikaanse knecht” zien (Typhoon, 12-9-2014). Veel voorstanders van Zwarte Piet reageerden verontwaardigd op het woord ‘racisme’ en gaven aan dat het volgens hen onterecht gebruikt wordt:

“Het wordt gewoon ten onrechte in de sfeer van racisme getrokken. Want toen ik kind was, ik dacht gewoon er is een stoomboot, die wordt op kolen gestookt en daardoor krijg je een vies roetig gezicht en daarna in de schoorsteen. Ja wie denkt er nou eigenlijk daarmee aan racisme.” (Dezentjé-Hammink, 16-11-2014)

5.1.5 Koloniaal verleden

Door enkele sprekers werd het koloniaal verleden van Nederland benoemd. Zij legden uit dat er over dit onderwerp niet veel wordt gesproken en het daarom “niet een gedeelde geschiedenis [is] die we allemaal invoelen en begrijpen” (Nzumé, 10-6-2014). Sommigen sprekers uitten echter kritiek op de opvatting dat Zwarte Piet uit de tijd van de slavernij zou stammen. Zij benoemden dat het zwart op zijn huidskleur van het roet uit de schoorsteen komt en dat hij geen zwart persoon is.

5.1.6 De samenleving

Er was ook aandacht voor wat het discours betekent voor de samenleving. Velen waren van mening dat het de samenleving kan verharderen, omdat een aantal groepen in deze kwestie lijnrecht tegenover elkaar staan. Sommige sprekers gaven aan dat dit ook angst voor “de vreemdeling” kan veroorzaken (Gario, 13-10-2014). Anderen praatten over het feit dat aanpassing van het Sinterklaasfeest nodig is, om de samenleving prettiger te maken voor iedereen. Ideeën voor eventuele aanpassingen zouden dan ook direct uit de samenleving moeten komen:

“Het is niet aan het Pietengilde om dat te beslissen, net zoals het niet aan de rechtbank is om dat te beslissen, of aan een intochtcomité of aan een NTR of wie dan ook. Het moet echt vanuit de maatschappij komen, van onderaf.” (Gilling, 16-10-2014)

5.1.7 Discussie

Een groot thema in het discours bleek het bespreken van de discussie over Zwarte Piet in zijn algemeenheid. Er werd op verschillende manieren over gesproken. Zo vonden sommigen het een zinloze discussie die tot niks zou leiden. Anderen waren vooral van mening dat de discussie op een veel te harde manier wordt gevoerd, bijvoorbeeld omdat er veel bedreigingen worden geuit op sociale media zoals Facebook en Twitter. Daarnaast was er aandacht voor het feit dat de discussie jaarlijks terugkeerde. Sommige sprekers uitten hun irritatie hierover. Anderen waren ook van mening dat de discussie al langer gevoerd wordt dan veel mensen zich realiseren, namelijk al sinds de jaren '60.

5.1.8 Protesten

In het corpus ging het regelmatig over activisten en hun protestacties. Er werd voornamelijk kritiek geuit op de manier waarop sommige protesten werden gevoerd, namelijk met geweld en vandalisme.

5.1.9 Politiek

Een ander thema in het discours was de politiek en de vraag of die zich wel of niet moet bemoeien met de kwestie rondom Zwarte Piet. Sommige sprekers waren van mening dat de politiek hier eigenlijk al een rol in speelt, omdat de overheid meebetaalt aan de nationale Sinterklaasintocht. Andere sprekers uitten hun verontwaardiging over het feit dat politici zelf aangeven dat zij geen uitspraken willen doen over Zwarte Piet. Ook enkele politici kwamen aan het woord. Onder hen was een tweedeling te zien van politici die neutraal bleven en van politici die duidelijk voor of tegen de aanpassing van Zwarte Piet waren.

5.2 Taalgebruik in het discours

De tekstuele discoursanalyses, waaronder de interne en de externe analyse die Fairclough (2003) beschrijft, leverden een aantal resultaten op die hier besproken zullen worden.

5.2.1 Interne analyse

Het woord 'piet' werd tijdens de beginfase van het onderzoek beschouwd als een vast bijbehorend deel van 'Zwarte Piet'. In het corpus was echter direct te zien dat 'piet' vaak op verschillende manieren werd gebruikt om combinaties te vormen met andere woorden. Alle combinaties die zijn gevonden in het corpus staan in de tabel hieronder:

Tabel 3: de 37 woorden die een combinatie vormden met het woord 'piet'.

blanke pieten; blauwe pieten; bloemenpieten; brandweerpieten; compromispiet; echte piet; eilandenpiet; gekleurde piet; gekleurde pieten; gele, rode, paarse piet; groene pieten; grondligpiet; hulppieten; kaaspiet; kleurenpiet; logistiekpiet; oranje piet; panieki piet; piet; pietfiguur; pietje; polderpiet; polderoplossingspiet; praktiserende pieten; regenboogpiet; roetpieten; roetvegenpiet; schietpiet; schoorsteenpiet; stroopwafelpiet; themapiet; veegpiet; vrouwelijke kleurenpiet; ware piet; ware zwarte piet; witte pieten; zuurstokpiet.

De voorbeelden in de tabel laten verschillende nieuwe benamingen van het figuur Zwarte Piet zien. Hetzelfde gebeurde met het woord 'discussie'. Ook aan dit woord werden andere woorden toegevoegd. Voorbeelden hiervan zijn: 'zwarte pietendiscussie', 'die hele discussie over Zwarte Piet', 'de zwarte pietdiscussie', 'onzindiscussie', 'politieke discussie' en 'een van de grootste discussiepunten van de afgelopen jaren'.

Ook zijn er met behulp van de tekstuele analyse 31 beschrijvingen gevonden die werden gegeven bij 'Zwarte Piet(en)'. In de tabel hieronder zijn deze omschrijvingen te vinden:

Tabel 4: de 31 beschrijvingen die werden gegeven bij 'Zwarte Piet(en)'.

blackface; boemannen; cool; een beeld van de onderdanige zwarte man en vrouw; een legende die we nodig hebben; een vriendelijke man; een witte knecht van een witte katholieke bisschop; een witte meneer die zwart geschminkt is; eerst een boeman; gebruikt om de mensenrechten in te dammen; geen staatsaangelegenheid; geëvolueerd; het goede maatje van Sint-Nicolaas; in strijd met het kinderrechtenverdrag; koloniale oprisping; niet racistisch; niks mis mee; nostalgie; Nederlands gedachtegoed; racistisch; tegenwoordig knuffelbaar; volkomen ondenkbaar in Amerika; was agressief en had een grote roe; wordt vervangen door de schoorsteenpiet; zal niet meer Zwarte Piet zijn; zwart; zwart gebleven; zwarte mensen.

De beschrijvingen van Zwarte Piet zijn onder te verdelen in de volgende categorieën: **eng, koloniaal, Nederlands, racistisch, tegen de mensenrechten, veranderd, vriendelijk en zwart.**

In de inhoudsanalyse kwam naar boven dat het thema **discussie** een grote rol speelt in het discours rondom Zwarte Piet. Bij de tekstuele analyse is er daarom voor gekozen om ook te kijken op welke manier het woord ‘discussie’ werd beschreven. Er zijn 16 beschrijvingen gevonden. Deze zijn te zien in de tabel hieronder:

Tabel 5: de 16 beschrijvingen die werden gegeven bij ‘discussie’.

de afgelopen jaren reëel van een zeker ongemak; flauwekul; heel erg opgelopen; heel kwalijk; nostalgie; onnozel; ontstaan omdat mensen hebben gezegd, het is misschien niet racistisch bedoeld, maar het wordt wel racistisch gevoeld; ontzettend veel over gesproken; ontzettend verhit geworden; onzin; over racisme in de samenleving; te extreem geworden; totaal gepolariseerd; wordt over de ruggen van kinderen heen gevoerd; wordt scherp gevoerd; zinloos.

De beschrijvingen van de discussie zijn onder te verdelen in de volgende categorieën: **kwalijk, over racisme, verhit en zinloos.**

5.2.2 Externe analyse

Bij de externe analyse is er gekeken naar verwijzingen in het corpus en op welke manier er sprekers buiten het discours werden bijgehaald. Hiervoor is er in het corpus gezocht naar vervoegingen van het werkwoord ‘zeggen’, namelijk ‘zeggen’, ‘zegt’, ‘zei’ en ‘zeiden’. De resultaten van naar wie er met die woorden werd verwezen, zijn te vinden in tabel hieronder:

Tabel 6: de 43 personen die in werden aangewezen met vervoegingen van het werkwoord ‘zeggen’.

allochtone kinderen en autochtone kinderen; Anouk; Arnie Heinze; Blumenbach; de burgemeester; de NTR; de rechtbank; de rechters; de rest van de wereld; de scholen; donkere mensen; een VVD-wethouder; Halbe Zijlstra; heel veel mensen; Herman Pleij; het andere deel van Nederland; het Pietengilde; het Sinterklaasjournaal; Jan van Wijk; kinderen; kinderen die van school rennen; kinderen met lage opleidingen; Kinderombudsman; Mark Gilling; Martin Bosma; mensen die toch tegen Zwarte Piet zijn; mensen in Nederland; mensen in onze samenleving; mensen met roetvegen; mensen op Twitter en Facebook; mensen uit de Cariben; Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed; onze minister president; premier Rutte; Quinsy Gario; Robert Vuijsje; Sinterklaascentrale in New York; Surinaamse schoonfamilie; twee agenten; Van der Laan; volwassenen; wij als samenleving.

Alle aangewezen personen zijn verdeeld in de volgende categorieën: **agenten, buitenlanders, experts, instanties, kinderen, “mensen”, politici en scholen.**

5.3 Deelnemers van het discours

De rollenanalyse leverde ten eerste twee overzichten op van de sprekers die aanwezig waren in de geselecteerde fragmenten bij de links- en rechtsgeoriënteerde omroepen. De omroep WNL nodigt in geen van de geselecteerde fragmenten gasten uit om te praten over Zwarte Piet. Wat er bij de talkshows van de omroep WNL gebeurt is dat aan het begin van de uitzending kort het nieuws besproken wordt. Hier kwam vaak het onderwerp Zwarte Piet aan bod en dan werden alle aanwezige gasten in het programma gevraagd om hun mening te uiten. In de talkshows op de linksgeoriënteerde omroepen is het ook in enkele fragmenten het geval dat er alleen tijdens de nieuwsbespreking over Zwarte Piet gesproken wordt. De linkse omroepen hebben echter wel items met Zwarte Piet als onderwerp en daarom is er daar meer sprake van dat sprekers specifiek worden uitgenodigd om over het onderwerp te komen praten.

Een tweede resultaat is dat in de talkshows op de linksgeoriënteerde omroepen jaarlijks dezelfde sprekers werden uitgenodigd. Een voorbeeld van zo'n spreker is Quinsy Gario. Hij is meerdere malen uitgenodigd om te praten over zijn project 'Zwarte Piet is racisme' en werd zelfs aangewezen als één van de personen die de discussie over Zwarte Piet heeft gestart. Hij heeft daarom de rol van "immigrant-expert", zoals te zien is in de analyse in de tabel hieronder:

Tabel 7: Voorbeeld van de analyse van de discoursrol "*immigrant-expert*".

Spreker: Quinsy Gario

Positie: Kunstenaar, Project 'zwarte piet is racisme', Tegen Zwarte Piet, Over Zwarte Piet

Etnische achtergrond: Curaçaos-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen "Quinsy Gario, jij houdt je op dit moment bezig als activist, dat heb je trouwens niet alleen dit jaar maar ook al eerdere jaren gedaan met de komst van Zwarte Piet en Sinterklaas, maar je richt je voornamelijk op Zwarte Piet. Een paar jaar geleden had niemand bijna niemand het over Zwarte Piet. En dan kom jij op het podium en dan komt er een politieke discussie tot en met de tweede kamer."</p>	<p>Identificatie door anderen Deze spreker wordt de rol toegewezen van verantwoordelijke voor het starten van het discours namens een bepaalde culturele groep. Hij vervult daarom de rol van "<i>immigrant-expert</i>".</p>
<p>Zelfidentificatie "Ik heb gedaan wat ik kon als kunstenaar. Maar ik ben niet alleen he. Mensen doen dit al jaren, ik ben degene die gewoon het gegund is om hier aan tafel bij jullie te zitten."</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker benoemt zichzelf verantwoordelijk voor het spreken voor een bepaalde groep die zich gekwetst voelt door de figuur Zwarte Piet. Hij accepteert daarom de rol van "<i>immigrant-expert</i>".</p>

Alle sprekers zijn ingedeeld in een van de drie rollen. Deze zijn te vinden in de bijlagen. Sommige sprekers vervullen meerdere rollen. Dit komt omdat de rol die hen wordt toegewezen bij de identificatie door anderen en de rol die zij zichzelf toebedelen bij de zelfidentificatie niet altijd overeen komen. Er is in die gevallen voor gekozen om de spreker bij twee verschillende rollen in te delen. In andere gevallen was er geen duidelijke identificatie door anderen te vinden. De rol is in die gevallen bepaald door de zelfidentificatie van de spreker. Een voorbeeld hiervan is te zien in de tabel hieronder:

Tabel 8: Voorbeeld van de analyse van de discoursrol “*immigrant-expert*” door zelfidentificatie.

Spreker: Sylvana Simons

Positie: Presentatrice

Etnische achtergrond: Surinaams-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Sylvana Simons, jij hebt je gemengd in dit debat al enige tijd geleden. Wat vind je als je de balans opmaakt?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op het feit dat zij al eerder deelnam aan het discours. Er wordt echter geen duidelijke rol benadrukt.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik zit hier vanuit de grond van mijn hart te vertellen en ik weet inmiddels dat ik dat namens heel veel mensen doe. Mensen van allerlei leeftijden, van allerlei kleuren, van allerlei afkomsten. Het is iets wat we niet langer moeten wegzuiven en waar we niet heel luchtig over moeten doen. Uw ‘maar’ kwetst mij. Uw ‘maar’ geeft aan dat u eigenlijk wat voor die ‘maar’ zit, niet serieus neemt.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt haar mening en praat namens een grotere groep. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>

De verdeling van de rollen is als volgt: In de linksgeoriënteerde talkshows zijn er 46 sprekers, waarvan 19 sprekers specifiek werden uitgenodigd voor het onderwerp Zwarte Piet. Van de 46 sprekers vervullen 20 sprekers de rol van “institutioneel-expert”, 9 sprekers de rol van “immigrant-expert” en 26 sprekers de rol van “immigrant-representant”. Er zijn 9 sprekers die twee verschillende rollen vervullen en er waren 7 sprekers met een migratieachtergrond.

In de rechtsgeoriënteerde talkshows zijn er 19 sprekers, waarvan één specifiek uitgenodigd was voor het onderwerp Zwarte Piet. Van de 19 sprekers vervullen 6 sprekers de rol van “institutioneel-expert”, 5 sprekers de rol van “immigrant-expert” en 14 sprekers de rol van “immigrant-representant”. Er zijn 6 sprekers die twee verschillende rollen vervullen. Er was één spreker met een migratieachtergrond aanwezig.

6. Discussie

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschouwd aan de hand van het contextueel en theoretisch kader. De resultaten van de drie analyses worden besproken aan de hand van de drie dimensies van Fairclough (2003), maar allereerst worden de resultaten van de inhoudsanalyse toegelicht. Binnen de besprekingen van de thema's en de dimensies wordt antwoord gegeven op de bijbehorende deelvragen die waren geformuleerd in hoofdstuk 3.

6.1 Het discours in kaart gebracht

De eerste deelvraag luidde:

1. Welke thema's komen aan bod in het discours rondom Zwarte Piet?

In het resultaten hoofdstuk werd duidelijk dat er met behulp van een inhoudsanalyse negen thema's gevonden zijn. Het thema **traditie** werd in het discours veel aangehaald door sprekers. Dit is niet verrassend, aangezien in het contextueel kader al is aangegeven dat het Sinterklaasfeest als de belangrijkste traditie in Nederland wordt gezien. De onderliggende onderwerpen van dit thema verschilden echter van aard. Sommige sprekers gebruikten het thema als argument om Zwarte Piet te laten blijven zoals hij is, terwijl anderen aangaven dat het juist de veranderlijkheid van tradities is die het mogelijk maakt om Zwarte Piet aan te passen. Er wordt door het SCP aangegeven dat cultureel erfgoed altijd te verbinden is met actuele discussies, maar over het veranderen van de traditie van het Sinterklaasfeest doen zij geen uitspraken (Dekker et al., 2016). Wel geeft het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland aan dat UNESCO 'erfgoedzorgplannen' verplicht stelt, waarin plannen worden beschreven waarmee tradities in leven kunnen worden gehouden (KIEN, n.d.). In zulke plannen zouden wellicht aanpassingen aan het figuur Zwarte Piet voor kunnen komen, om zo de traditie een toekomst kunnen te geven.

Het thema **koloniaal verleden** komt overeen met de hypothesen van Hilhorst en Hermes (2015) en Stoler (2011). Zij beschrijven dat het koloniale verleden van Nederland voor veel Nederlanders een gevoelig onderwerp is. Sommigen Nederlanders zouden het volgens hen niet erkennen of durven er niet over te praten. Het gevoel van ongemak dat bij het koloniale verleden naar boven komt, zoals Bergman (2014) in haar documentaire beschrijft, was ook merkbaar bij sprekers in het discours. Dit thema werd voornamelijk aangehaald door sprekers die aangaven dat zij tegen Zwarte Piet waren. Zij gebruikten het koloniale verleden als argument om aan te geven waarom zij het figuur niet accepteerden. De

sprekers die het oneens waren met de opvatting dat Zwarte Piet een slaaf zou zijn, maakten hier voornamelijk grappen over en wilden deze opvatting niet aannemen. Dit komt overeen met de “ritualized degradation” die Hall (1997) benoemt (p. 245). Het beeld van Zwarte Piet is in Nederland zo normaal geworden dat het volgens velen niet nodig is om hier een verklaring voor te zoeken of een verantwoording over af te leggen.

Een thema dat niet direct in lijn is met de context en theorie van dit onderzoek is **politiek**. Er werd in het discours veel gediscussieerd over of politici wel of niet zeggenschap hebben over het figuur Zwarte Piet. Dit is een interessant verschijnsel omdat het Sinterklaasfeest en daarmee ook Zwarte Piet officieel immaterieel erfgoed zijn. Zoals in het contextueel hoofdstuk is besproken, stelt het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland dat de overheid zich niet met cultureel erfgoed kan bemoeien (KIEN, n.d.). Dit thema is daarom niet in lijn met theorieën over cultureel erfgoed. Het zorgde dan ook voor vragen bij verschillende sprekers in het discours. Sommigen benadrukten dat de overheid door het medefinancieren van de nationale Sinterklaasintocht eigenlijk al een verantwoordelijkheid in de kwestie heeft. Ook werden politici aangemoedigd om deel te nemen aan het discours, maar werden zij bekritiseerd als zij naar buiten kwamen met hun mening. Het lijkt alsof sommige sprekers een beroep willen doen op de overheid om een oordeel te vellen over Zwarte Piet.

Er zijn in het discours meerdere thema's terug te vinden die beschrijven waarom en hoe Zwarte Piet aangepast kan worden. De thema's **kwetsing en racisme** en **persoonlijke ervaringen** geven bijvoorbeeld aan waarom sommige groepen last ondervinden aan het bestaan van het figuur Zwarte Piet. De thema's **traditie**, **kinderen** en **de samenleving** geven onder andere aan op welke manier het figuur kan veranderen en waarom dat goed zou zijn voor de samenleving. Er wordt kritiek geuit op de **discussie** in het algemeen en in het thema **protesten** op hoe activisten te werk gaan, maar er was maar enkele keren sprake van sprekers die pleiten voor het behoud van het uiterlijk van Zwarte Piet. Hierover kon bij de inhoudsanalyse dan ook geen thema worden gevormd. Dit terwijl door enkele sprekers in het discours werd aangehaald dat ongeveer 90 procent van de Nederlandse bevolking Zwarte Piet wil houden zoals hij nu is. Hoewel er niet kwantitatief gemeten is hoeveel zendtijd aan elk thema is besteed, lijkt uit deze geringe variatie van thema's naar voren te komen dat er in het discours in talkshows op de NPO meer aandacht wordt besteed aan de argumenten van de tegenstanders van Zwarte Piet dan die van de voorstanders.

6.2 De tekstuele dimensie

De tweede deelvraag luidde als volgt:

2. Welke interne en externe talige middelen worden ingezet in het discours?

De tekstuele dimensie is onderdeel van de tweede deelvraag, die met behulp van een interne analyse getracht is te beantwoorden. Fairclough (2003) is van mening dat het analyseren van taalgebruik in een discours kan helpen bij het achterhalen van de achterliggende ideologieën die over dat discours bestaan in de samenleving. In het resultaten hoofdstuk kwamen ten eerste verschillende benamingen voor het figuur Zwarte Piet naar boven. Er blijkt een grote verdeling te zijn in hoe er over Zwarte Piet gesproken wordt. Naast dat hij als **vriendelijk** wordt gezien, is er ook een heel andere connotatie. Het figuur wordt bestempeld als **racistisch** en **koloniaal**. De tweedeling die er in Nederland is, met de verzuiling van etnische groepen die Wells (2015) beschrijft, lijkt in de zeer uiteenlopende beschrijvingen over Zwarte Piet terug te komen. Dit taalgebruik lijkt daarmee achterliggende betekenissen bloot te leggen die niet direct naar boven kwamen bij de inhoudsanalyse.

De huidskleur van Zwarte Piet bleek een discussiepunt, want er kwamen in de resultaten veel nieuwe namen naar voren die pogingen tot een aangepast uiterlijk beschrijven (zie tabel 3). Gezien de hoeveelheid aan namen lijkt er in dit corpus geen consensus te zijn bereikt over één nieuwe naam. Bij sommige sprekers leek er ook een soort voorzichtigheid te zijn in het benoemen van het figuur. Dit heeft wellicht te maken met het ongemak dat naar boven komt als het over het koloniale verleden van Nederland gaat (Bergman, 2014). Er was daardoor wellicht bij sommige sprekers een onwetendheid over welke benaming geschikt is. Ook werden er woorden aan het woord 'piet' toegevoegd die ingingen op zijn functie in de discussie, bijvoorbeeld 'compromispiet'. Deze benamingen lijken aan te geven dat het aanpassen van Zwarte Piet wellicht kan helpen om voor- en tegenstanders tot een oplossing of overeenstemming te laten komen.

Een resultaat dat overeen komt met een thema uit de inhoudsanalyse is dat er in het discours veel over de 'discussie' of 'zwartepietendiscussie' wordt gesproken. Ook kreeg de discussie eigenschappen toegewezen (zie tabel 5). Bij deze manier van praten over het discours leek het niet meer te gaan om de inhoud van de discussie, maar om hoe deze in zijn algemeen gevoerd werd, bijvoorbeeld wanneer sprekers het omschreven als een 'zinloze discussie'. De 'discussie' werd, net als Zwarte Piet, bijna een soort figuur in het discours. Theorieën over beeldvorming beschrijven dat de manier waarop media een evenement laten zien, invloed kan hebben op de mentale representatie die wordt gevormd bij gebruikers van media (Hooghe et al., 2007). In het geval van dit discours lijkt het er dus op dat de sprekers

een mentale representatie hebben waarin de ‘discussie’ een figuur wordt en eigenschappen heeft, wat terug te zien is in hun taaluitingen. Waar deze mentale representatie vandaan komt, wordt niet duidelijk in de analyse.

6.3 De discursieve dimensie

In de externe analyse zijn 43 personen gevonden naar wie door sprekers in het discours werd verwezen. In bijna alle gevallen lijken deze personen te worden benoemd om het argument van de spreker te ondersteunen. Het verwijzen werd dus voornamelijk gehanteerd om overtuigender naar voren te komen en autoriteit te creëren, zoals Fairclough (2003) beschrijft. De personen naar wie wordt verwezen komen overeen met de thema’s die zijn gevonden in de inhoudsanalyse, namelijk **politici** en **kinderen** (zie 5.1).

Er werd drie keer verwezen naar ‘buitenlanders’ (zie tabel 6). Dat is opvallend, aangezien Zwarte Piet werd onderzocht door de VN. Ook dit kan komen omdat het als een typisch Nederlandse traditie wordt gezien. Er werd door sommige sprekers namelijk ook bezwaard gereageerd op de ‘bemoeienis’ van de VN. Dit is wellicht te verklaren aan de hand van de vondsten van Wekker (2016), die zag dat er veel angst was voor ‘buitenstaanders’ die kritiek hadden op Zwarte Piet. Het buitenland leek bewust uit de discussie te worden gehouden, omdat hun blik wellicht zo anders is. Bergman (2015) verklaarde dit met ‘goede jeugdherinneringen’ aan het Sinterklaasfeest, die Nederlanders wel hebben, maar mensen buiten Nederland niet.

6.4 De sociale dimensie

De derde deelvraag luidde als volgt:

3. Welke rollen nemen sprekers aan en worden hen toegewezen in het discours rondom Zwarte Piet?

In de bijlagen zijn alle sprekers te vinden die in de geselecteerde beeldfragmenten voorkwamen. Hier worden ook hun discoursrollen aangegeven. Zoals al is aangegeven in de methode en resultaten hoofdstukken is er een duidelijk verschil te zien in sprekers bij de verschillende omroepen. Ten eerste is er, in de voor dit onderzoek gekozen periode, meer zendtijd besteed aan het onderwerp Zwarte Piet op de linksgeoriënteerde omroepen. Ook hebben zij speciaal items gewijd aan het onderwerp en hiervoor specifiek sprekers uitgenodigd. Dit is maar één keer het geval op de omroep WNL. Er lijkt dus op de rechtsgeoriënteerde omroep minder aandacht te zijn voor het discours. Het zou de politieke oriëntatie van de omroep kunnen zijn die hier invloed op heeft, aangezien dat het voornaamste

verschil is tussen de onderzochte omroepen. Er komt echter vanuit de informatie die WNL zelf geeft over hun ideologie geen duidelijke reden naar voren voor het eventueel achterwege laten van dit onderwerp (zie 4.1).

De rol van “immigrant-representant” kwam het meest voor in het discours. De sprekers die deze rol vervulden deelden allemaal hun eigen mening en ervaringen met het Sinterklaasfeest. Er waren zelfs sprekers die door anderen bijvoorbeeld de rol van “institutioneel-expert” kregen toegewezen, maar zelf de “immigrant-representant” rol aannamen. Het verschil tussen de twee vormen van identificatie werd voornamelijk veroorzaakt doordat deze sprekers werden gevraagd om hun beroepskennis, maar zij daarna zelf gingen op hun persoonlijke kennis en ervaringen. De rol die hen door anderen werd toebedeeld wezen zij op deze manier af. Het onderwerp van dit discours lijkt voor velen dus persoonlijk te zijn, wellicht omdat het als zo typisch Nederlands wordt gezien, zoals Ineke Strouken in haar boek aangaf (2010).

De rol van “immigrant-expert” werd het minst vaak aangenomen door sprekers in de talkshows. Deze rol werd in de linksgeoriënteerde talkshows voornamelijk aangenomen door sprekers met een migratieachtergrond, maar in de rechtsgeoriënteerde talkshows waren het Nederlandse sprekers. Quinsy Gario, een Curaçaose-Nederlander, is meerdere keren uitgenodigd in de linksgeoriënteerde talkshows, maar hijzelf moedigde aan om ook andere Nederlanders met een migratieachtergrond uit te nodigen. In het discours benoemde hij dat Nederlandse media vaak één persoon als aanspreekpunt kiezen en deze constant benaderen voor interviews. Dit lijkt ook naar voren te komen uit de analyse. Er waren weinig sprekers die een andere etniciteit dan de Nederlandse hadden. Dit is bijzonder, aangezien het discours is aangewakkerd door een groep activisten die voornamelijk een migratieachtergrond hadden (zie 2.1). De kritiek die Gario heeft kan wijzen op een vorm van *framing* in Nederlandse media (Entman, 1993). Door telkens dezelfde persoon neer te zetten, ofwel te *framen*, als aanspreekpunt van een bepaalde culturele groep of aanstichter van de discussie, worden de meningen van die persoon als representatief gezien voor zijn culturele groep. Wellicht was dat een reden om weinig andere sprekers uit zijn culturele groep, of met een migratieachtergrond in het algemeen, uit te nodigen.

De scheve verdeling van de discoursrollen kan wellicht veroorzaakt zijn door de context waarin dit onderzoek is uitgevoerd. Deze verschilt namelijk van de context waarin Koole & Ten Thije (1994) onderzoek deden (zie 3.5). Het is goed mogelijk dat de rollen in talkshows heel anders verdeeld zijn dan in vergaderingen. Ook omdat dit discours voor veel sprekers gevoelig ligt, nemen zij soms een andere rol aan dan die waarop de presentator van

de talkshow inspeelt. Bij de onderzochte vergaderingen was er wellicht minder sprake van verschillen tussen identificatie, omdat iedere spreker daar zijn functie bij voorhand al kent. In de talkshows reageerden sprekers vaak vanuit zichzelf en bepaalden zij daarmee zelf wat hun discoursrol was.

7. Conclusie

Na het bespreken van de drie deelvragen kan de hoofdvraag van dit onderzoek beantwoord worden. Deze luidde als volgt:

Hoe krijgt het discours rondom Zwarte Piet vorm in talkshows op de NPO?

Zoals duidelijk is geworden in de bespreking van de drie discours dimensies, krijgt het discours rondom Zwarte Piet in verschillende lagen vorm: met verscheidene thema's die voornamelijk de nadelen van het figuur Zwarte Piet lijken te beschrijven, met taalgebruik dat aantoont dat de 'discussie' een figuur is geworden in het discours, die vaak als 'zinloos' wordt bestempeld, en met een duidelijk aanwezig verschil tussen hoe de verschillende omroepen op de NPO het discours behandelen gezien de geringe variatie in de etniciteit van de sprekers. Een vraag die hieruit voortvloeit is: Hoe verhouden deze resultaten zich tot elkaar en wat zegt dit over het discours op de NPO, volgens het driedimensionale KDA model van Fairclough (2003)?

De NPO heeft als doelstelling een omroep te zijn die er is voor alle groepen in de Nederlandse samenleving. Iedere Nederlander zou zichzelf in de NPO moeten kunnen herkennen. De links- en rechtsgeoriënteerde talkshows van de NPO gaan op een andere manier om met het discours rondom Zwarte Piet. Ten eerste is er aan beide kanten een duidelijk verschil te zien in de mate van interesse in het onderwerp. Alhoewel in de linksgeoriënteerde talkshows de aanwezigheid van Nederlanders met een migratieachtergrond wel iets groter was, worden zij over het algemeen in dit corpus weinig gehoord. Ook de voorstanders van Zwarte Piet lijken minder te worden gehoord dan de tegenstanders, terwijl dit niet overeenkomt met de verdeling in de samenleving. Waar de omroepen de mogelijkheid hebben om alle partijen in het discours in gelijke mate te laten spreken, laten zij deze kans soms liggen. Het discours op de NPO lijkt daarom niet een directe afspiegeling van de Nederlandse samenleving te zijn.

7.1 Beperkingen en validiteit

Alhoewel dit onderzoek verscheidene inzichten genereerde is de conclusie van dit onderzoek gebaseerd op een relatief klein corpus. Er zijn maar vijf talkshows geselecteerd, waardoor het moeilijk is om te achterhalen of de resultaten die hier zijn gevonden gelden voor het discours op de gehele NPO. Al deze keuzes zijn met de overweging gemaakt dat het onderzoek in tien

weken uitgevoerd moest worden. De conclusies van dit onderzoek moeten daarom ook gezien worden in de context van deze overweging.

Daarnaast is dit onderzoek zeer interpretatiegevoelig, omdat alle conclusies afhangen van de interpretaties van de onderzoeker. Zo is de inhoudsanalyse bijvoorbeeld niet door anderen gecontroleerd en is de rollenanalyse in een andere context uitgevoerd dan die in de theorie beschreven was. Er moet daarom benadrukt worden dat de conclusies van dit onderzoek hierdoor beïnvloed kunnen zijn.

7.2 Vervolgonderzoek

Met oog op de eventuele beperkingen van dit onderzoek, zou het interessant kunnen zijn om naast het onderzoeken van het discours op de publieke omroep, ook te kijken naar het discours op commerciële omroepen. Door ook deze mee te nemen in het corpus kan er een vergelijking worden gemaakt die wellicht interessante informatie oplevert over hoe er in de media een discours over dit onderwerp wordt gevormd. Ook de ontwikkeling van het discours over de afgelopen jaren is niet meegenomen in dit onderzoek. Het zou interessant kunnen zijn om te onderzoeken hoe dit discours zich heeft ontwikkeld en of er jaarlijks verschillen zijn in hoe het vorm krijgt. Het toevoegen van andere mediavormen aan het corpus kan interessant zijn als men een breder beeld wil krijgen van het discours rondom Zwarte Piet. In geschreven media kan er een goede interne discoursanalyse uitgevoerd worden die kan aangeven wat het ontwikkelende beeld van Zwarte Piet is in Nederland.

In dit onderzoek kwam naar voren dat er een mentale representatie bij sprekers in het discours lijkt te bestaan waarin het discours wordt omschreven als ‘de zwartepieten discussie’. In dit onderzoek kon niet worden achterhaald waar deze mentale representatie vandaan komt. Het zou daarom een optie kunnen zijn voor vervolgonderzoek om via een discoursanalyse te achterhalen hoe deze tot stand is gekomen.

Daarnaast kan ook het Sinterklaasjournaal mee worden genomen in een vervolgonderzoek. Er zou onderzocht kunnen worden of de nationale discussie die er is over het figuur Zwarte Piet invloed heeft op de manier waarop het Sinterklaasverhaal naar kinderen wordt gebracht. Niet ten minste omdat kinderen een zeer beïnvloedbare groep zijn, kan dit interessante resultaten opleveren.

Bronnenlijst

- Bergman, S. (Director), & Ploegmakers, M. (Producer). (2014, December 1). *Zwart als roet. Our colonial hangover* [Television broadcast]. Nederland, Hilversum: VPRO.
- Dekker, P., van Houwelingen, P., den Ridder, J. & Schrijver, E. (2016). *Burgerperspectieven 2016/1*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics: Quantitative, qualitative, and mixed methodologies*. Oxford University Press.
- During, A. (2016). *Beeldvorming door de NOS: een conflict verslagen Een kwalitatief onderzoek naar beeldvorming van Israël en Palestina door het NOS Journaal* (Master's thesis).
- EO. (n.d.). Over de EO. *Website*. Geraadpleegd op <http://www.eo.nl/home/over-de-eo/>
- Entman, R.M. (1993). Framing: Towards Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Essed, P., & Hoving, I. (2014). Innocence, smug ignorance, resentment: an introduction to Dutch racism. *Thamyris/Intersecting: Place, Sex and Race*, 27(1), 9-29.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing discourse: Textual analysis for social research*. London: Routledge.
- Fairclough, N., & Wodak, R. (2004). Critical discourse analysis. *Qualitative Research Practice: Concise Paperback Edition* (pp. 185-202). London: Sage.
- Forrester, M. (2000). *Psychology of the image*. London: Routledge.
- Gamson, W. A., Croteau, D., Hoynes, W., & Sasson, T. (1992). Media images and the social construction of reality. *Annual review of sociology*, 18(1), 373-393.
- Hall, S. (1997). *Representation & the media*. Northampton, MA: Media Education Foundation.
- Helsloot, J. (2012). Zwarte piet and cultural aphasia in The Netherlands. *Quotidian: Dutch Journal for the Study of Everyday Life*, 3(1), 1-20.
- Hilhorst, S., & Hermes, J. (2015). 'We have given up so much': Passion and denial in the Dutch Zwarte Piet (Black Pete) controversy. *European Journal of Cultural Studies*, 1-16.
- Hooghe, M., de Swert, K., & Walgrave, S. (2005). *Nieuws op televisie*. Culemborg: Centraal Boekhuis BV.

- Huisman, I. (2016). *Vluchtelingen: van massa naar mens. Een kritisch discours-analytisch onderzoek naar de representatie van vluchtelingen in Nederlandse kranten in september 2015* (Master's thesis).
- KIEN. (n.d.). Antwoord op vragen. *Website*. Geraadpleegd op http://immaterieelerfgoed.nl/antwoord-op-vragen_52.html
- Koole, T., & Ten Thije, J. D. (1994). *The construction of intercultural discourse: Team discussions of educational advisers*. Amsterdam: Rodopi.
- NPO. (n.d.). Missie en visie. *Website*. Geraadpleegd op <http://over.npo.nl/missie-en-visie>
- Page, R. (2003). 'Cherie: lawyer, wife, mum': contradictory patterns of representation in media reports of Cherie Booth/Blair. *Discourse and Society* 14 (5), 559–579.
- Reisigl, M. & Wodak, R. (2001). *Discourse and Discrimination, Rhetorics of Racism and Antisemitism*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Ruigrok, N. (2012). *De impact van Pauw & Witteman*. Amsterdam: Nederlandse Nieuwsmonitor.
- Stoler, A. L. (2011). Colonial Aphasia: Race and Disabled Histories in France. *Public Culture* 23, 121-156.
- Strouken, I. (2010). *Dit zijn wij: de belangrijkste 100 tradities van Nederland*. Beilen: Pharos Uitgeverij.
- Thornborrow, J. (2007). Narrative, opinion and situated argument in talk show discourse. *Journal of Pragmatics*, 39(8), 1436-1453.
- Van Dijk, T. A. (1996). Discourse, power and access. *Texts and practices: Readings in critical discourse analysis*, 84-104.
- Van der Hoeft, A. M. C. (2015). *Ik ben moslim én ik ben Charlie* (Master's thesis).
- VARA. (n.d.). Over VARA. *Website*. Geraadpleegd op <https://vara.nl/pagina/algemene-info>
- Wekker, G. (2016). *White innocence: paradoxes of colonialism and race*. Durham, NC: Duke University Press.
- Wells, D. E. (2015). The Limits of Tolerance: The Equal Treatment Act and Discrimination in the Netherlands. *Young Historians Conference*, 8, 1-19.
- Wodak, R. (2011). Critical discourse analysis. *Continuum Companion to Discourse Analysis*, 38-53.
- WNL. (n.d.). Over WNL. *Website*. Geraadpleegd op <http://wnl.tv/over-wnl/>

Bijlagen

Corpus

Fragment 1:

Pauw & Witteman, 8-10-2013

Kunstenaar Quinsy Gario wil intocht van Sinterklaas tegenhouden

Sprekers: Quinsy Gario (QG), Henk Westbroek (HW), Cornald Maas (CM), Pauw (P) en Witteman (W).

P: Quinsy Gario, jij houdt je op dit moment bezig als activist, dat heb je trouwens niet alleen dit jaar maar ook al eerdere jaren gedaan met de komst van Zwarte Piet en Sinterklaas, maar je richt je voornamelijk op Zwarte Piet

QG: Klopt ja.

P: Er is ook een aankomst in Amsterdam, zoals in veel plaatsen de Sint aankomt en in Amsterdam komt ie aan en wat jou betreft niet.

QG: Nou wat mij betreft komt ie zonder Zwarte Piet of ten minste met het besef waar Zwarte Piet voor staat.

P: Ja waar staat Zwarte Piet voor wat jou betreft?

QG: Wat mij betreft staat Zwarte Piet voor een koloniale oprisping. Het is een relikwie uit 1851 bedacht door Jan Schenkman. En dat is 12 jaar voor de afschaffing van de slavernij en wij voeren dat toneelstukje constant elk jaar weer uit. Dus het lijkt dat wij terug willen keren naar die periode dat ik een tot slaaf gemaakte mens was en dan eigendom zou zijn van één van u.

P: Juist.

QG: En daar ben ik dus tegen.

P: Ja. Dat is zoals jij het ervaart.

QG: Het is zoals het eigenlijk is.

P: Nou ja maar de vraag is of tenminste, die Sinterklaas vieren de mensen die dat vieren in huiselijke kring of op school, of die dat als intentie of bedoeling hebben.

QG: Het gaat mij niet om de intentie van de mens, het gaat om de impact.

P: Zoals jij het ervaart.

QG: Ja zoals ik het ervaar, zoals de buitenwereld ervaart, zoals kinderen die van school rennen en zeggen 'he ik ben voor vieze Zwarte Piet uitgemaakt' en thuis de huid van hun lichaam afschrobben. Zoals oudere mensen die elk jaar thuisblijven met deze periode omdat ze niet naar buiten willen gaan. Er zijn zoveel verschillende mensen die gekwetst worden en het feit dat de stem van de donkere mens of de donkere Nederlander in Nederland niet gehoord wordt, daar moet wat aan gedaan worden. Al 80 jaar hebben we het over dit fenomeen hoezo kunnen we daar niet gewoon van af stappen.

P: Ja en heb je het zelf, overkomt het jou of je familie dat je zo direct geassocieerd wordt met dit soort...

QG: Ja sinds de arrestatie in 2011 overkomt het me wel. Ik werd toen door Geenstijl op de grondligpiet genoemd. Waarschijnlijk nu op Twitter en op Facebook gaan mensen ook wel los met van alles en nog wat. Maar het begon bij mij toen mijn moeder voor Zwarte Piet werd uitgemaakt. Mijn moeder was toen 56, zij was buiten, vervolgens kwam ze naar binnen. Het was rond november en de receptionist van mijn werk zij ten volle overstaan van klanten, 'ze zochten al waar onze Zwarte Piet was en daar ben jij'.

P: Ja en dat kwam bij je moeder...

QG: Ja ja. Mijn moeder is de sterkste vrouw die ik ken en het moment dat zij mij belde, onthutst gekwetst, dacht ik van nee dit kan niet langer.

W: Je hebt gedemonstreerd toen in Dordrecht, je refereerde er net even aan. Je werd ook gearresteerd. Daar hebben we beeld van. Laten we even kijken want het ging er toch hard aan toe.

P: Jij schreeuwt 'ik heb helemaal niks gedaan'.

QG: Ik had helemaal niks gedaan.

P: Wat was de reden dat je werd opgepakt daar?

QG: Eerder op de dag waren we aangekomen en toen hadden we spandoeken gemaakt in een steeg en toen kwamen twee agenten naar ons toe en die zeiden 'he dit mag eigenlijk niet'.

Televisievoorschriften, mag niet in beeld komen, dus toen dachten we ok ja nou ja dan ruimen we het op. We hadden t-shirts aan zoals je daar ziet. Ik vroeg nog van 'he mogen we daar wel staan' hij zei ja. Ga maar. Dus we stonden daar en binnen... Oh ja de dame die u ziet, zij nam een foto van ons. Ze nam een foto stak haar duim op en binnen 30 seconden kwam de politie van 'he jullie moeten nu gaan'.

P: Laten we even langs de tafel gaan. Henk Westbroek jij bent natuurlijk bekend van Sinterklaas Sinterklaas en natuurlijk Zwarte Piet.

HW: Ja. Ik heb inderdaad een grote poging gedaan de slavernij te herintroduceren in Nederland. Maar het is niet gelukt. Het is eh... ja ik deed het niet bewust. Maar luister ik ben toch zeker Sinterklaas niet daar komt ook Zwarte Piet in voor. Het is verschrikkelijk. Maar ik wist het niet he. Ik vraag diepe verontschuldiging want ik heb nooit geweten dat ik mensen daar zo mee op hun ziel trapte. Het woord Zwarte Piet.

P: Maar nu toch even serieus. Je hoort dat Quinsy een aantal voorbeelden geeft vanuit familie en omgeving.

HW: Elk woord kan tot scheldwoord vormen. Het woord allochtoon wat een heel neutraal woord was voor iemand die van buiten Nederland wordt als scheldwoord wordt gebruikt. Ja dat is zo.

QG: Allochtoon is geen neutraal woord.

HW: Nee niet meer.

QG: Nee dat was het in het begin ook niet. Het betekent letterlijk ander gesteente. Dus...

HW: Nee nee nee.

QG: Kom ik van een andere wereld als allochtoon?

HW: Nee allochtoon is bedacht.

W: Zullen we even terug naar Zwarte Piet. Even terug.

HW: Ook hier weet je alweer niks vanaf.

W: Even terug naar Zwarte Piet. Henk ja, ik begrijp je emotie.

HW: Emotie. Ik... elk jaar weer dit gezeur.

P: Er zijn mensen, zijn moeder in het bijzonder, die zich storen en gekwetst voelden.

HW: Ik bedoel elk woord, het woord negerzoen.

QG: Het gaat niet alleen om het woord.

HW: Elk woord kan als scheldwoord gebruikt worden.

QG: Het gaat niet om het woord meneer Westbroek. Het gaat om het feit dat wij constant de stemmen van mensen die gekwetst worden niet als volwaardige stem zien. Het gaat om het feit dat wij hier in Nederland nog steeds zo boos worden op het moment dat ik zeg van 'he dit klopt niet'. Terwijl de rest van de wereld dit ook zegt. U loopt net te schreeuwen hier.

Ja ik weet dat is ook uw stick dus dat doet u ook wel. Maar het gaat erom dat wij hier in Nederland beseffen dat Nederlanderschap niet een witte huidskleur betekent.

CM: Ik heb ook niet het gevoel dat allerlei kinderen van nu, je kunt nooit iets afdingen op ervaring en perceptie, maar er groeit toch werkelijk geen enkel blank of donker kind op met het idee dat die Zwarte Piet voor racisme staat.

HW: En voor slavernij. Hoe kom je erbij?

CM: Het is een hele vriendelijke man geworden die niet meer met de roe zwaait. Die helemaal niet als bedreigend overkomt.

QG: En dat is dus ook een punt, want de roe is in 1966 op een acht uur journaal eruit gekickt. Dus de figuur is dus al gedurende... vanaf 1851 constant aangepast aan de tijd waarin we leven.

CM: Want vind je dan ook dat mensen die Zwarte Piet spelen dat die ook, Erik van Muiswinkel ofzo, dat die in de zak moeten?

QG: Nou eerlijk...

HW: Hele erge racist. Ja.

QG: Erik van muiswinkel heeft afgelopen april aangegeven dat wij aanpassingen moeten doen aan het figuur van Zwarte Piet omdat hij een Zuid-Afrikaans adoptie of peetkind...

CM: Ja hoe moet je dat dan doen? Want het enige dat je wilt is dat die zwarte laag eraf komt.

QG: Nee ik wil dat mensen ervan uitgaan of dat mensen nadenken over wat ze doen. En op het moment dat zij denken van he dit is racisme betekent letterlijk dat anderen...

CM: Maar hoe doe je dan nou dan, want je kunt toch niet aan die Zwarte Pieten zien dat ze weten wat racisme is? Als ze over straat lopen.

QG: Precies en dat is dus het punt. Mensen moeten onderwezen worden wat racisme nou precies inhoudt.

P: Op scholen?

QG: Stromfront is niet de enige optie die we hebben. Op het moment dat de bosmanwet intreedt en ik als Antiliaan het land uit gekickt zou kunnen worden omdat ik Antiliaan ben. Dan hebben we verschillende burgerschappen, dan hebben we verschillende typen Nederlanders.

P: Wat is de bosmanwet?

QG: De bosmanwet is een van de redenen waarom ik denk het gaat bergafwaarts met het land. Met de manier waarop we omgaan met wie Nederlander is en wie niet.

P: Wat wil je nu ondernemen om nu te voorkomen dat er over 41 dagen weer Zwarte Pieten met Sinterklaas meekomen?

QG: Nou op dit moment heb ik, in ieder geval ten opzichte van de arrestatie van 2011, heb ik een aanklacht ingediend, bij het European Corps for Human Rights. Dus dat is één. En daarnaast heb ik nu een bezwaarschrift ingediend tegen de vergunning, de creativiteit de innovativiteit, dat voorgeschreven wordt vanwege buitenevenementen... Dat wordt niet nageleefd hiermee. Daarnaast elke intocht of elk evenement dat georganiseerd wordt en dat buiten de 1000 bezoekers heeft moet een jaar van tevoren op 1 september aangevraagd worden. Dat is niet gedaan hiermee. Een laatste punt, in 2011 toen mensen hier in Amsterdam gearresteerd werden werd letterlijk gezegd 'je moet afblijven van Zwarte Piet' en daar moeten we over praten. Wat je krijgt is dat Zwarte Piet als functie dient om mensenrechten van anderen in te dammen. En daar het verhaal.

HW: Ja vind je? Ik heb nog nooit iemand ontmoet die Zwarte Piet gebruikt heeft als onderwerp om de mensenrechten in te dammen. Met alle respect hoor en ik begrijp dat het akelige mensen zijn die donkere mensen voor Zwarte Piet uitschelden...

Fragment 2

Schrijver Robert Vuijsje en zijn jeugdvriend Arnie Heinze over de discussie over Zwarte Piet Pauw & Witteman, 15-10-2013.

Sprekers: Robert Vuijsje (RV), Arnie Heinze (AH), Gert van Beek (GB), Emile Roemer (ER), Pauw (P) en Witteman (W).

P: De commissie speciaal bezwaren Amsterdam heeft gesproken over Zwarte piet bij de intocht sinterklaas van Amsterdam. Aanleiding is Quinsy Gario, kunstenaar, activist, die zich daar hard voor maakt en die in onze uitzending riep op tot verandering. Robert Vuisje jij zei al aan het begin, 'ik kijk daar vrij aandachtig naar'. En toen?

RV: Nou ja tot dat moment stond ik er in zoals de jaren ervoor tijdens al die discussies. Ik ben zeg maar geen naïeve knuffelaar van die zielige mensen ze moeten ze altijd hun zin geven. Op mijn lagere school heb ik daar nooit slechte gedachten over gehad. Dus in mijn beleving is Zwarte Piet niks mis mee.

P: Arnie, je bent een jongen van een jaar of negen tien elf twaalf. Sinterklaas komt er op school...

AH: Iedereen vindt het geweldig en jij kijkt van goh, die lijkt een beetje op mij. Zo komt ie binnen. En dan heb je het weliswaar over de jaren '80. Ik moet zeggen dat Zwarte Piet enigszins geëvolueerd is. Maar dan komt ie binnen, met een zwaar Surinaams accent. Dat moet dan interessant zijn, moet leuk zijn. En ik heb niks om me aan te spiegelen als donker kind. Witte kinderen die spiegelen zich aan Sinterklaas, die zien dat niet die beseffen dat niet. Het gaat er uiteindelijk om, wat is het effect van een Sinterklaas en Zwarte Piet op mij, en dat was niet positief. Dan leer je wat meer over de historie van waar ik dan vandaan kom en als je dan vergelijking gaat trekken met een witte man op een paard en een zwarte knecht ernaast, ja dat brengt je een beetje terug naar waar je voorouders vandaan komen. Ik denk niet dat dat vandaag de dag nog past.

P: En als er dan mensen tegen je zeiden, 'ach het is gewoon een cultuur dingetje hier in Nederland'. Zogenaamd een bisschop uit Turkije

AH: Zo zijn er vele cultuur dingetjes geweest in Nederland. Nederland had ook een slavernijverleden en dat is ook een cultuur.

RV: Ik had het heel anders beleefd dan hij. Dus ik ben eigenlijk pas nu de laatste weken gaan beseffen, ik bedoel het gaat over Zwarte Piet, wat een letterlijk heel kinderachtig ogenschijnlijk onbelangrijk detail is, maar dat het voor iets veel groters staat...

AH: Ik denk dat het overeenkomt in de zin dat het iets blootlegt dat veel groter is dan alleen maar Zwarte Piet en dat is denk de manier waarop. Ik kom bijvoorbeeld uit Amsterdam, daar zijn allemaal verschillende soorten minderheden. En voor die minderheden is het zijn van een minderheid iets, nou ik zal niet zeggen waar ze iedere minuut van de dag aan denken maar wel iets wat een groot deel van hun leven uitmaakt. Ik denk dat dat een hele vreemde situatie is. Dat het voor een deel van Nederland is dit, nou het is nu alleen dan Zwarte Piet, maar er zijn dan hele andere details, die zijn heel fundamenteel heel groot. Het andere deel van Nederland zegt, waar heb je het over. Voor mij bestaat het niet, dus bestaat het niet.

GB: Wij hebben ook al gediscussieerd over het onderwerp dat zich nu herhaalt. En toen hebben wij ook besloten om gekleurde pieten door het midden van het gezicht, aan de ene kant en aan de andere kant een kleur. En dan kwamen die jongelui die we hadden opgeroepen om Zwarte Piet te spelen van de intocht in de schminkkamer. En dan moest er tegen een aantal gezegd worden van 'ja jongens of meisjes, je wordt niet zwart gemaakt, maar gekleurde piet'. Nou de teleurstelling was ervan af te lezen. Maar goed geforceerd begrijpend. Maar goed toen hebben we het jaar erna het nog een keer gedaan want de evaluatie was niet gunstig, maar tweede kans. Maar nog geen succes en daarom is het na drie jaar weer afgeschaft. Het begint met die moeder van die Quinsy die werd uitgescholden voor Zwarte Piet. Die moet natuurlijk aan de haren geslept worden want dat was geen stijl. We moeten iets doen aan de tekortkoming die die mevrouw of meneer tentoonspreidt.

P: Arnie zegt, ik weet niet meer tot welke leeftijd je in sint-nicolaas of zwarte piet gelooft, ik voelde mij gediscrimineerd. Ik voelde mij apart gezet, ik voelde dat toen als racistisch. Vermoedelijk geldt dat voor heel veel jonge zwarte kinderen.

GB: In september komt er een oproep van het Sint-Nicolaas comité aan jongeren van 12 jaar en ouder op de website van het comité. Je kunt je opgeven voor Zwarte Piet. Nou er zit ongeveer een derde of kwart tot een derde zijn ook Surinaamse kinderen. Het grappige is dan, die zijn al allemaal behoorlijk gekleurd of hebben allemaal dezelfde bruine kleur, en die kinderen zeiden 'ja dit is nog een beetje te licht'.

AH: Ik heb mijn zoon gewoon verteld hoe het verhaal in elkaar zit.

P: Wat heb je gezegd?

AH: Ik heb gezegd dat Sinterklaas niet bestaat en dat het een racistische grondslag heeft en dat ja...Hij heeft aan de hele klas verteld dat Sinterklaas niet bestaat.

GB: Heeft u dan ook een alternatief, want dit is toch een gebruik wat er al eeuwen inzit. Zijn er dan voorstellen om het op een andere manier te doen want ik denk dat men er best gevoelig voor is. Want men wilde ook meegroeien, er is geen roe meer, Zwarte Piet praat al niet meer zoals afkomstig van Suriname maar gewoon Nederlands.

RV: Ik heb in de Volkskrant een stuk geschreven, dat is ook de aanleiding dat ik hier zit. Mijn oplossing is dat het een kleurenpiet wordt, dat ze allemaal verschillende kleuren hebben. En u noemde net, u heeft nog steeds het uitgangspunt, ze werden een paar jaar geleden in groen en blauw geverfd en dat die kinderen die zo geverfd werden dat niet prettig vonden. Dan gaat u nog steeds uit van de beleving van de kinderen die dan Zwarte Piet gaan spelen en dat niet is hoe je...

W: Meneer Roemer u heeft in het onderwijs gezeten dus u weet wat er in de kinderkarten leeft. Wat vindt u van deze discussie?

ER: Een cultuur laat zich, dat ben ik met je eens, wel evolueren. Als ze ziet hoe Sinterklaas en Zwarte Piet was in onze tijd, vreselijk. Het waren boemannen die van alles en nog wat beloofden en voorspelden. Het was allemaal niet goed, dus er is wel een enorme evolutie geweest. Kijk, zo'n cultuur verander je niet met een decreet. Maar moet je dit serieus nemen, ja je moet dit serieus nemen. Je moet in deze samenleving nooit accepteren dat mensen racistisch zijn naar elkaar. Ik besteedde daar altijd veel aandacht aan bij mij in de klas.

P: Maar moeten er nou zwarte pieten bij die intocht, of gele rode paarse?

ER: Ik denk dat je met het weghalen van het fenomeen het racisme niet weghaalt. Dus je zult veel meer moeten doen.

AH: Moet het Sinterklaasfeest dan als podium dienen om kinderen wegwijs te maken om te leren omgaan met mensen met een andere kleur? Omdat de zwarte man naast de witte man loopt.

P: Maar een decreet. Je kunt toch afspreken we doen het niet meer, we hebben gekleurde pieten. Kinderen zullen net zo'n groot plezier hebben.

GB: Overigens in Amsterdam de zwarte pieten rijden al mee te paard naast Sint dus het is niet alleen de knecht die ernaast loopt maar ook een groepje paarden erachter.

Fragment 3

Pauw & Witteman, 22-10-2013

Taaldeskundige Wim Daniëls over commotie rond Zwarte Piet

Sprekers: Wim Daniëls (WD), Huub Stapel (HS), Ronald Plasterk (RP), Pauw (P) en Witteman (W).

P: Maar goed we hebben er wisselende discussie over gevoerd ook aan deze tafel maar vandaag werd er toch weer een nieuwe hoofdstuk bijgevoegd namelijk dat de VN er zich meer gaat bemoeien namelijk we hebben opnames...

W: Ja straks gaan we het hebben over de liedjes met Wim. Even aan tafel. Je bent ooit sinterklaas geweest in een film, konden wij ons herinneren, dus jij speelt een belangrijke rol in de discussie.

HS: Ja ik begrijp het ja. Ik ga me er ook in mengen.

P: Piet weg of moet piet niet weg?

HS: Piet moet niet weg. Piet moet gewoon blijven.

P: Moet piet blank worden?

HS: Nee in godsnaam. Dat zou toch te dol worden

P: Of een andere kleur krijgen?

HS: Nee dat ook niet.

P: Moeten we ons wel... Wat doen we dan met het gevoel van mensen die zeggen ik voel mij gediscrimineerd?

HS: Die zouden zich eens in de geschiedenis van Sint en Piet moeten verdiepen.

P: Doet dat er wat toe?

HS: Misschien wel ja. Misschien wel. Je kunt toch niet morgen tegen je kind zeggen, 'lieverd, Sinterklaas komt dit jaar alleen'. En dan zegt die kind maar hoe moet dat dan mama of papa want dat kan toch niet die piet moet toch... Die sint is toch veel te oud om dit... Dan ga je discussie krijgen dan ligt het land plat. Dan kunnen we stoppen. Toch Wim?

WD: Nee ik denk er anders over. Maar ik hoor graag eerst de mening van de anderen.

(Onbekende spreker): Ja ik heb nog nooit zulke vrolijke slaven gezien dus volgens mij is het heel mooi dat Zwarte Piet is en heel zwart blijft en vooral veel plezier maakt.

RP: Het is een volksfeest en een volksfeest kan ook veranderen. Ik heb vandaag nog even met Curaçao gebeld en gezegd hoe zit dat bij jullie? Daar komt elk jaar de stoomboot en Zwarte Pieten. Maar daar is die discussie de afgelopen jaren wel reëel van een zeker ongemak. Want ja dat verhaal, hij is zwart van het roet en dat heeft niks met het ras te maken, dat is ook niet helemaal waar. Nou ik vindt zeker dat het feest moet blijven. Het is een van de meest dierbare feesten, zeker Zwarte Piet.

P: Gewoon Zwarte Piet?

RP: Ja kijk stel, dat zie je in Amsterdam, we zouden zeggen van we willen toch laten zien dat we hun bezwaar gehoord hebben. Dan zitten tussen die zwarte pieten lopen ook een paar andere kleuren rond. Zou het feest daar denk ik niet minder van worden. Dan zou het feest er niet minder van worden en ik vind het als vorm van beleefdheid dat je zegt van, kijk we mogen het houden zoals het is, we laten daarmee wel blijken van nou u heeft daar kennelijk een ongemak mee en het is een feest voor ons allemaal dus nou dan laten we niet blijken dat we niet...

P: Ongemak. Het wordt door een aantal mensen als racistisch ervaren dat is wel een klein woordje.

RP: Ja. Het is een licht woord. Ja maar dat... Mensen zelf zijn maar... Ook de mensen die bezwaar maken die zeggen, ja aan de ene kant heb ik het vanaf mijn jeugd altijd zo meegemaakt en dus daar zat nooit een kwade bedoeling bij, maar ik voel toch altijd dat een beetje van he... Nou als mensen dat zeggen dat er dan bijvoorbeeld hier in Amsterdam wordt gezegd nou dan doen we volgende keer tussen alle zwarte pieten ook groene en een blauwe eens een keertje. Ik denk dat de kinderen daarmee niet minder plezier zouden hebben.

P: Heeft de regering ook een standpunt aangenomen?

RP: Nee die heeft geen standpunt. Dus even een onderwerp waarvan ik blij ben dat ze daar geen standpunt over hebben.

P: Wim, want jij zegt ik zo ook daar mijn ideeën over?

WD: Ja ik vind dat het zwarte eraf moet. Ik heb wel heel veel begrip voor mensen die dat pijnlijk vinden en dat zijn er blijkbaar veel. En het is zo'n klein onderdeel van het fantastische grote feest van Sinterklaas en de pieten dat je dat zwarte er makkelijk af kunt houden. Ik zou nu niet op de tv die zwarte pieten allemaal een blauwe baret op geven, dat je een leger van blauwe pieten krijgt en die her en der naartoe stuurt. Maar ik vind wel dat je rekening moet houden met de gevoelens die heel veel mensen hebben en die voelen zich gekwetst. Ik bedoel stel je voor je hebt een kind dat zwart is die gaat naar school, 'he komt zwarte pietje aan'. En dat hoort dat kind voortdurend. Dat kan voor dat kind heel kwetsend zijn en dat is zo'n klein onderdeel. Dat zwarte dat doet helemaal niet af aan dat feest. En er zijn intussen ook vrouwen gekomen die zwart, die als Zwarte Piet spelen. Dus dat is ook al veranderd. Waarom kun je dat kleine onderdeeltje nou niet veranderen om mensen die er echt last van hebben tegemoet te komen. Ik zou zeggen haal dat zwarte eraf, laten alle mensen een eigen kleur zijn, voor als ze piet willen spelen. U bent het al bijna met me eens.

HS: Ja ik ben het bijna met je eens. Nee ik... Hebben we niks belangrijkers te doen in het land?

WD: Ja je kunt zeggen tuurlijk je kunt zeggen kijk tv en hij heeft misschien ook belangrijker dingen te doen en het klinkt als een heel onnozele discussie en ook de oplossingen die je aandraagt die klinken allemaal heel onnozel. Maar er is een grote groep van mensen in Nederland die daar problemen mee heeft. Waarom wil je die mensen niet tegemoet komen? Waarom is het zo belangrijk voor je?

HS: Ik heb Surinaamse vrienden die het buitengewoon leuk vinden en sinterklaas vieren en denken jongens joh waar maken we ons druk over.

WD: Nee maar je hebt naast die mensen die zwart zijn die er helemaal geen probleem mee hebben, heb je ook een grote groep van mensen die zwart zijn die er wel een probleem mee hebben.

W: Viel het mee eigenlijk?

WD: Nee daar komt wel bijvoorbeeld, er is één liedje dat heet... 'Daar wordt aan de deur geklopt' dat is gewoon een ernstig liedje. Ja maar die is toevallig zwart geworden door dat roet maar dat roet lijkt heel erg op... Het is ook niet onwaarschijnlijk dat het zwarte bij zwarte piet afkomstig is van de slavernij. Onderzoek geeft dat niet zo heel duidelijk aan. We weten niet heel precies waar dat vandaan komt. Daar moeten we echt vanaf. Er zijn sowieso hele rare Sinterklaasliederen, ook over Sinterklaas zelf. Dat is zo'n dwaas lied over Sinterklaas, dat is 'De zak van Sinterklaas' als je daarnaar luistert... Sommige mensen zingen dan nog 'die zak van Sinterklaas', maar hier gaat het dus over 'de zak van Sinterklaas'. O jongens jongens wat een baas. En als je dat dan taalkundig ontleedt dan gaat dat niet over Sinterklaas die baas, die zak van Sinterklaas dat is me een baas. Nou ja ik zou ouders dus nu zeker niet meer adviseren om die kinderen op de schoot van Sinterklaas te zetten. Dan zitten ze veel te hoog ook. Nee maar dat vind ik wel erg. Dat is natuurlijk een volstrekt dwaas lied. Ik kreeg een twitterbericht, een verzoek van Sinterklaas, die toch 15.000 volgers had sinterklaas, of ik eens wilde kijken naar de tweede zin, stakkers, eh makkers staakt uw wild geraas. Maar die bedoelde daarmee, kunnen we nou niet ophouden met daarmee over te praten en ik denk dat het goed is dat het zo langzamerhand ophoudt want Sinterklaas komt eraan maar er zijn... Dieuwertje Blok dat is toch wel de moeder van Sinterklaas zou je kunnen zeggen. Die heeft dat programma voor een deel al klaar dus die pieten die daarin zitten die zijn nog zwart. Dus ik denk dat we nu in een overgangsfase zitten maar dat we volgend jaar toch wel heel erg toe moeten naar pieten in een eigen kleur. Eventueel kunnen ze wel de zwarte petten hebben, dan heb je dus in plaats van zwart pieten als je dat wilt houden, zwarte pet. En de knechten, want daar gaat het ook nog over, dat woordje knecht, komt in het Engels ook voor als knecht, maar dan als knight, ridder. Dus de ridders met de zwarte petten, dat vind ik wel heel erg mooi.

W: Maar hoe zit dat met gedichten schrijven. Iedereen is gewend om een gedicht te schrijven dat rijmt op Zwarte Piet. Maar dan met pet?

WD: Met pet kun je ook een, wat denk je van pet, wat heb je pet, netje. Dat haarnetje dat we toch allemaal zo graag willen hebben. In 1888 wordt een letterkundige uitgenodigd voor een feest van Sinterklaas en Sinterklaas heeft dan een kroesharige neger bij zich als hulpje. En die kroesharige neger heeft een kooi en daar komen allerlei plezante presentjes uit. In 1850 zien we Jan Schenkman, die schrijft een boekje over Sinterklaas met prachtige prenten en daar komt voort de eerste keer een zwarte

man in voor die nog niet Zwarte Piet heet. Piet is gewoon afgeleid zoals je pietje precies hebt en piet snot hebt piet plezier hebt, daar komt die piet vandaan.

HS: Wanneer is Myra Spanje geworden?

WD: Dat is in verband gebracht, want daar komt dus die Zwarte Piet ook mee in verband gebracht. Vandaar ook die roe, want je kunt zeggen ja het is uit de slavernij hoe kunnen die mensen dan een roe hebben? De Moren. Het woordje moor betekende ook zwart, betekenis van moor is zwart, die hebben lange tijd zeg maar Spanje gedomineerd en die Sinterklaas is daar in die morentijd naartoe gegaan en zo zouden we het verhaal veranderd hebben.

RP: Toen was er toch ook geen stoomboot? Want de stoomboot moet van na de stoommachine zijn.

P: En die roe is fout? Die stoomboot komt er nu goed los.

WD: Maar misschien dat ik een slotadvies zou mogen geven. Een slotadvies zou mogen geven, laten we dat zwarte alsjeblieft weglaten en laten we dat feest volop vieren. Dit is mijn oordeel en daar moet u het mee doen.

Fragment 4

WNL op Zondag, 20-10-2013

Sprekers: Gerd Leers (GL), Hero Brinkman (HB), Mariska van Kolck (MK), Reynier van Bommel (RB), Presentator 1 (PR1) en Presentator 2 (PR2).

PR2: Ja we gaan zoals altijd eerst naar het nieuws van het weekend, of eigenlijk de hele week, want de discussie over Zwarte Piet is weer opgelaaid. Nou linkse malloten of niet zelfs premier Rutte reageerde in de pers. Die zei 'Zwarte Piet is zwart en daar kunnen we weinig aan veranderen'. Dat is ook waar. Maar even de peiling, Gerd Leers voor of tegen de Zwarte Piet?

GL: Ik vind het een onzindiscussie.

PR1: Want?

GL: Nou ja het is traditie. Nederlandse traditie en dat moeten we houden. Dadelijk mogen we niet meer naar de Efteling, naar Sneeuwwitje en de zeven dwergen gaan kijken want dan voelen alle kleine mensen voelen zich beledigd. Ja dat is totaal belachelijk.

PR1: Meneer Brinkman?

HB: Ik ben het helemaal met Gerd Leers eens. Het is een onzindiscussie.

PR2: Ja maar als mensen zich nou gekwetst voelen dan kunnen we ze toch makkelijk een kleurtje geven zou ik zeggen.

HB: Ja maar je kunt je ook afvragen of mensen zich gekwetst willen voelen en daar aandacht voor willen vragen. En ik vind dat we dat niet moeten doen. We moeten daar geen aandacht aan geven.

PR 2: Mariska wat vindt jij?

MK: Ik ben ook voor zwarte pieten. Ik snap het ook niet. Ik heb twee kinderen. Nee hoor mijn kinderen die gaan zich ook prachtig mooi zwart schminken en de ander blijft wit en die doet de neus zwart, zwart pruikje op met de krulletjes en de ander trekt het pakje aan. Ik vind het gewoon...het moet gewoon zo blijven.

PR1: Ze worden er niet racistisch van.

MK: Ze vullen het zelf in.

PR1: Ja. Van bommel vindt jij dat Zwarte Piet moet blijven?

RB: Moet vind ik een groot woord maar hij mag van mij wel blijven ja.

PR1: Kleine tip, als je maar YouTube gaat en je zoekt op intocht Sinterklaas Paramaribo, kijk maar eens. Zwarte pieten en heel veel juichende zwarte kindertjes, daarom.

PR2: Nou dankjewel.

PR1: Ja Janneke en ik verschillen van mening hierover, Janneke is tegen en ik ben voor.

Fragment 5

WNL op Zondag, 27-10-2013

Sprekers: Sybrand Buma (SB), Katja Römer-Schuurman (KRS), John van Zweden (JZ), Presentator 1 (PR1) en Presentator 2 (PR2).

PR2: We gaan eerst van het nieuws van deze week en het weekend natuurlijk, want Zwarte Piet blijft de gemoederen bezig houden.

PR1: Hey Buma, er werd een petitie ook aangeboden op het malieveld aan een PVV-kamerlid. Daar kan ik allerlei flauwe grappen over maken maar dat doe ik maar even niet. Maar waar was het CDA?

SB: Eh nou ja, voor een deel dus in Turkije. En oorspronkelijk komt sinterklaas ook uit Turkije dus dat is op zichzelf wel een goede plek om te zijn.

PR1: U was even zelf aan het checken of ie ook wel echt bestond?

SB: Ja. En volgens mij lossen we de problemen ook zo op, door met z'n allen en iedereen tegen de VN te zeggen Sinterklaas en Zwarte Piet bestaan.

PR1: Ja want Katja, wat vind jij van die hele discussie die de afgelopen week in Nederland over Zwarte Piet, is dat nou zinvol of zinloos?

KRS: Kijk ja, ik vind het een beetje zinloos. Ik kan me wel herinneren van vroeger dat mijn vader, die heeft een poos lesgegeven op de Antillen, mijn moeder kwam van de Antillen, een grote zwarte school heeft ie lesgegeven. En hij vond toen ik klein was eigenlijk ook al dat we het Sinterklaasfeest moesten vieren, maar dat is dus 30 jaar geleden. Ik denk ja het is toch gewoon een mooi kinderfeest. Er zijn wel inderdaad een aantal liedjes waarin ik de tekst ook net iets van verdraai, want ik denk als je hem echt zo uitsprekt is het wel een beetje een typische tekst. Maar in principe...

PR2: Maar John, jij zit veel in Engeland. Begrijpen ze die discussie of volgen ze dat helemaal niet daar?

JZ: Nou ze snappen eigenlijk helemaal niet dat wij twee kerstmannen hebben, want zo is het eigenlijk. Ze zien dat zo, ze snappen er niks van. Maar ook omdat die namen een beetje op elkaar lijken, Santa Claus en Sinterklaas. En als ik dan uitleg dat het echt een kinderfeest is en eh...kijk mijn vrienden die weten het wel. Als je mij vraagt wat vind je van dat Sinterklaasfeest eigenlijk, ik vind gewoon dat is ons feest, ons Nederlandse feest. Ik vind het gewoon schandalig hoe sommige mensen, bijvoorbeeld Prem of hoe die man z'n naam ook is, ik vind het gewoon een grote klojo.

Fragment 6

Radiomaker Anousha Nzumé mengt zich in de discussie over Zwarte Piet

Pauw & Witteman, 13-11-2013

Sprekers: Anousha Nzumé (AN), Sophie in 't Veld (SV), Pauw (P) en Witteman (W).

W: Laten we het hebben over Sinterklaas. Ik geloof dat aanstaande zaterdag komt Sinterklaas in Groningen aan en zondag in Amsterdam. En jij bent presentator bij NOS Sport, bij de Staat van Nederland, je bent ook theatermaker, en jij mengde je in de Zwarte Pietendiscussie. Maar maandagavond werd je woest toen je dit zag.

AN: Wat ik jammer vind is dat de discussie een discussie is geworden over zwarte piet. Het is een discussie over racisme in de samenleving. En wat erbij komt is dat er een maand geleden ook nog eens een keer een rapport uitkwam van de Raad van Europa waaruit blijkt dat racisme toeneemt in Nederland. Maar ik vraag dus aan jou, welke politicus heeft zich nou uitgelaten over het probleem, racisme in Nederland, volgens mij niemand.

W: Maar misschien omdat die geen koppeling willen maken tussen racisme en Zwarte Piet, omdat ze de zwartepietenkwesie een culturele kwesie vinden.

AN: Ja maar de staat, de Nederlandse overheid, betaalt deels mee aan de intocht waarin een karikatuur wordt opgevoerd waarvan je in ieder geval kan zeggen ondertussen dat ie omstreden is. Of ie wel of niet racistisch is, is niet het punt wat mij betreft. Maar het is wel een punt om er in ieder geval over te gaan praten. En dat is volgens mij politiek leiderschap en dat is moreel leiderschap, wat er volkomen aan ontbreekt.

P: Dit was een fragment in een soort analogie van Martin Luther King, I have a dream, he dat was de uitspraak.

AN: Waarin ik probeer uit te leggen dat zwarte piet dat dat hier in Nederland is en dat ie niet zwart is van huidskleur maar wel van het roet, maar dat je dit soort teksten.. ja ik probeer dat dan uit te leggen

W: En zijn jouw kinderen van een leeftijd dat ze meedoen aan de gedachtegang over zwarte piet?

AN: Nou ja ze komen er niet onderuit. Nogmaals, mijn eigen werkgever, de NTR, is van het Sinterklaasjournaal. Ik kan het niet eens op m'n eigen manier vieren want elke dag wordt mij verteld ondertussen hoe ik het moet vieren. Op scholen, de scholen zeggen gewoon 'ja wij volgen het beleid van de gemeente'. Dus ja, kan de politiek erbuiten blijven. Mijn oudste dochter is op de leeftijd dat ze er niet meer in gelooft maar die krijgt wel te horen, 'en je moeder die is een negerin en jij bent een allochtoon'. Die is daar nu mee bezig. Mijn zoontje van acht die is geadopteerd, die komt uit Suriname. Die is daar geboren en die is donkerder dan ik, ja die wil niet bruin zijn. En dan moet ik hem uit gaan leggen dat Zwarte Piet niet racistisch is maar dat het leuk is.

(Onbekende spreker): Ik had daar nog nooit van gehoord. Vroeger hadden we het daar niet over van Zwarte Piet is racistisch.

AN: Ik snap dat jij daar niet zo naar kijkt. Nogmaals, ik wil echt met klem zeggen, ik ben niet tegen Zwarte Piet, ik ben voor een leuk kinderfeest, ik ben voor traditie. Het is mijn traditie, ik ben ermee opgegroeid. Ik heb als kind regelmatig pietje gespeeld. Maar wat is het probleem met het aanpassen van Zwarte Piet met waar ie voor bedoeld is dat ie voor alle kinderen leuk is, met roetvlekken? Probleem opgelost. Weet je Schiphol doet het ook he. Is geen Zwarte Piet blackface, is Schiphol, dan zijn ze out of business. Er was een pop-up-store in Londen van de Hema, denk je dat daar een Zwarte Piet is? Nee met roetvlekken. Ondertussen wordt hier gezegd, 'ja wij volgen gewoon de Nederlandse overheid', maar die houden gewoon hun mond.

P: Waarom zeg jij hier niks over want je bent zo stil?

SV: Het gaat er niet om dat je een uitspraak moet doen over Zwarte Piet, het gaat erover omdat het, het probleem is hier...Je hebt eigenlijk nauwelijks nog willen herkennen. Wij zeggen wij zijn zo tolerant, het bestaat niet. Het tweede punt, wat je terecht aansnijdt, is van stereotypering van beelden op de tv, want dat heb je bijvoorbeeld ook van de man-vrouw rollen.

P: Spreek u nou eens uit als politicus

SV: Waarom? Maar wat wil je dat ik zeg? Moet ik iets zeggen over wat voor kleur Zwarte Piet, daar gaat het toch niet om.

P: Het is een onderdeel van racisme in Nederland.

SV: Ja ik denk dat het daarmee te maken heeft natuurlijk. En ik vind het ook opvallend dat de reactie zo ontzettend defensief is. Ik zou bijna zeggen van kijk als er mensen zijn die in Nederland zeggen van luister ik voel mij hierdoor ongemakkelijk, ik voel me gekwetst, mijn kinderen. Dan is het eigenlijk heel raar dat wij niet als samenleving zeggen van goh hoe kunnen we ervoor zorgen dat we met iedereen hier met elkaar kan leven.

P: Spreek je dan eens uit.

AN: Dat zou het goede zijn, maar wat Martin Bosma daar dan doet, terwijl ondertussen Zwarte Piet zogenaamd niks te maken heeft met de raciale stereotypingen karikatuur, maar hij gebruikt het wel even om een kinderfeest, om te zeggen gaan jullie lekker terug dan. Geef mij een cadeautje en flikker lekker een end op. Er is nu ook een roetpieten.nl

(Onbekende spreker): Het kan een oplossing zijn om naast een aantal zwarte pietten ook wat witte pietten te hebben. Waarom niet? Maar nogmaals ik vind het niet het allerbelangrijkste debat dat er is.

SV: Ja klopt. Want dan komt iedereen ineens van je moet een standpunt innemen over Zwarte Piet. Nee je moet een standpunt innemen over racisme.

P: Anousha, ga jij er eigenlijk heen naar die intocht van Sinterklaas in Amsterdam?

AN: Nou mijn kinderen zullen wel willen gaan, ik weet niet of ik na vanavond nog durf. Mijn man zal met mijn kindjes. Ik ga nooit mijn kinderen een geweldig feest ontnemen. Maar, wil ik hier nou mee geconfronteerd worden, met treurige blackface vertoningen?

P: Maar hoe dan ook, die hele discussie over Zwarte Piet heeft iets anders blootgelegd, namelijk iets waar wij nog niet achter waren, namelijk dat er genoeg racistische tendensen in onze samenleving zijn.

Fragment 7

Zangeres Anouk en manager Kees de Koning over verplaatste concerten en discussie rond Zwarte Piet

Pauw & Witteman, 25-11-2013

Sprekers: Anouk (A), Pauw (P) en Witteman (W).

W: Jij hebt je gemengd in de Zwarte Pietdiscussie. Waarom heb je dat trouwens gedaan?

A: Ja gemengd, ik heb gewoon mijn mening gegeven maar dat heb ik al eerder gedaan. Het is niet de eerste keer.

W: En hoe ging dat. Hoe ging het deze keer?

A: Ja ik had een volgens mij een stukje van een krantenknipsel en nog wat dingetjes gezet en daar kreeg ik gewoon hele heftige reacties op.

W: En je hebt gezegd 'Wij staan voor lul wij Nederlanders. Er is niet 1 gemeente in Nederland die het anders wil gaan aanpakken. Ga je schamen!' Wat is de verantwoordiging die bij jou leeft?

A: Nou ja kijk ik ben helemaal niet tegen het Sinterklaasfeest, maar of tegen een feest, maar ik ben wel tegen het opzij zetten of negeren van een bepaalde groep mensen. Ik denk ja, zo'n verandering, zo'n kleine moeite. Als zoveel mensen daar last van hebben. Waarom, er wordt zo heftig op gereageerd, ja dat vind ik nogal wat.

W: Ja eigenlijk was dat een verrassing he, de heftigheid van de reacties.

A: Ja en vooral de hoeveelheid.

P: Krijgen jouw kinderen hier ook iets van mee?

A: Ja die zitten op een internationale school, dus daar leeft het niet zo.

P: Dus daar praten ze niet over black pete?

A: Jawel, maar nu bijvoorbeeld dit jaar is het eigenlijk afgeschaft en zelfs de versieringen mogen ze niet meer ophangen... Een maand later ben ik ziek, en dat kan niet. En dan een maand later dan zwarte piet, zo gaat dat eigenlijk, van een soort knuffelbeer naar een soort schietschijf. Zo gaat dat binnen 6 maanden. Wat ga ik doen, ik kan aangifte doen bij de politie, dan zit ik urenlang in zo'n hokje. Ik denk ja dat is dan dezelfde die vorig jaar Quinsy tegen de grond drukte met een T-shirt aan van Zwarte Piet is racistisch. Moet ik dan in een hokje gaan zitten van ja ik voel me nogal bedreigd.

(Onbekende spreker): Maar dit zijn hele racistische reacties, dus dat toont ook wel aan dat je een punt maakt. Ik ben het met je eens over Zwarte Piet en ik denk wel die reacties toont opnieuw aan dat dat probleem echt bestaat en dat mensen niet normaal kunnen reageren.

W: Denk je dat er minder mensen naar je concert komen omdat je dit soort dingen naar buiten brengt?

A: Ik denk echt wel dat er mensen zijn die zo boos zijn omdat ze vinden dat Zwarte Piet moet blijven, serieus, dat ze gewoon niet naar een concert komen. Ja dat denk ik wel. Maar ik denk dat dat ook de reden is dat heel veel BN'ers niet deelnemen aan de discussie, gewoon hun mond houden.

(Onbekende spreker): Maar was Zwarte Piet nou niet eigenlijk een witte meneer die zwart geschminkt was, dus eigenlijk was het gewoon een witte knecht van een witte katholieke bisschop. De katholieke kerk daar hoeven we het vandaag volgens mij niet over te hebben.

Fragment 8

WNL op zondag, 1-12-2013

Sprekers: Lodewijk Asscher (LA), Presentator 1 (PR1) en Presentator 2 (PR2).

PR1: We gaan eerst naar het nieuws van het weekend of eigenlijk van de afgelopen week. Want komende donderdag is het pakjesavond maar de discussie over Zwarte Piet, over Gordon en over discriminatie die gaat maar door.

PR 2: Meneer Asscher, is deze discussie niet compleet aan het ontsporen?

LA: Als je ziet wat er achter die zwartepietendiscussie voor een scheldpartijen, racisme ook vandaag is gekomen, dan is het wel degelijk ontspoord. Je zou toch met elkaar van mening moeten kunnen verschillen zonder elkaar uit te schelden. Dus ik vind, ook met Zwarte piet, je kunt wel van mening verschillen. Mijn kinderen hebben vanochtend weer de schoenpakketjes geopend. Die genieten van het feest. Maar je weet dat mensen gekwetst voelen en daar moet je normaal over kunnen praten zonder elkaar uit te schelden.

(Onbekende spreker): Kijk, als ik zwart zou zijn geweest dan was het discriminerend...Ik vind ook de discussie over Zwarte Piet is nostalgie, ik ben er ook groot mee geworden. Met dezelfde schoenen, met dezelfde pepernoten waar meneer Asscher nu over schrijft. Ja dat was een deel van het leven.

Volgens mij had daar nooit iemand over nagedacht dat dat discriminerend was. We leven in een scheldmaatschappij.

LA: Ja maar het schelden in het fragment dat we net zagen dat ging over Anouk die zei, van mij mag zwarte piet veranderen. En die kreeg toen letterlijk honderden, uitermate veel tweets.

Fragment 9

Spraakmakende gasten (Quincy Gario)

Pauw & Witteman, 23-5-2014

Sprekers: Quinsy Gario (QG), Peter R. de Vries (PV), Mohamed Enait (ME), Pauw (P) en Witteman (W).

P: We hebben het hier over spraakmakende gasten, Quinsy Gario, jij bent hier maar twee keer geweest. Het is misschien een beetje een ongemakkelijk bruggetje maar we komen toch bij Quinsy Gario uit. Quinsy je bent een paar keer bij ons aan tafel...

W: Blijf zitten.

P: Bij ons aan tafel geweest. Daar hebben we veel plezier aan beleefd, omdat jij iets wat jij al jaren lang probeert op de agenda te zetten, wat in zekere zin soms overeenstemming heeft met wat Mohamed ook doet. Wat we voor het gemak institutioneel racisme zouden kunnen noemen maar kies jij vooral je eigen woorden daarin. Maar het vond zijn herkomst in het debat over Zwarte Piet. Misschien is het goed dat we even naar een klein stukje luisteren die keer dat jij daar zat en waarin jij ook voor jouw zaak heel veel hulp kreeg voor jouw zaak van iemand die het niet met je eens was, Henk Westbroek. Ja het ging nog wel een tijdje door eigenlijk. Wat is er daarna gebeurd wat jou betreft met dat debat en jouw rol daarin?

QG: Nou ik heb expliciet daarvoor gekozen om publiekelijk na de uitzending niet meer in Nederlandse media te verschijnen. Ik was op Turkse tv, Arte, Deutsche Well, ZDF, CNN, BBC. Want ik dacht hier in Nederland is het heel vaak zo wanneer er één persoon wat zegt, dat de journalisten alleen die persoon blijven vragen. En toen dacht ik nee, we moeten er juist voor zorgen dat we met de groep naar boven komen drijven en met de groep dingen aanpakken. En na mij kwam Anousha Nzumé kwam hier aan tafel en ik dacht ja, dat is hoe het moet.

P: Even, denk je als je het vergelijkt met dat punt van vorig jaar, ik denk dat het oktober of november was en nu. Is er vooruitgang geboekt? Is er iets veranderd?

QG: Ik las een stuk in de Volkskrant, de schrijver ontbreekt me nu wel even, maar hij had een intocht meegemaakt en hij zei dat ie er naartoe ging vol goede moed met kleine kinderen, maar dat hij agressief zwart geschminkte mensen toch niet zo kon voelen. En toen dacht ik he, op het moment dat het sociaal niet meer geaccepteerd wordt, daar gaat het om. En toen dacht ik ook van ik ga verder kijken wat ik nog meer zelf kan doen. En ik ben uitgenodigd door een tv zender om een televisieprogramma te maken, dus vanaf 7 sep om half 11 zondag heb ik een tv show op RTV7.

W: En zit daar ook de aankomst van Zwarte Piet en Sinterklaas in?

QG: Nou ik ga kijken in die show hoe meer mensen ik door kan hebben die daar wat over kunnen vertellen, want het gaat er steeds vaker om dat het gesprek vanuit één bepaalde invalshoek wordt gevoerd.

P: Wat denk ik ook belangrijk is geweest, even los van de weerstand die je hebt opgewekt waardoor het debat eigenlijk nog wat heftiger werd gevoerd, is dat je ook ongelooflijk veel racistische bagger over je heen hebt gekregen. Waar eigenlijk daarna als aanleiding ook veel andere debatten over zijn geweest. Peter, jij twittert wel, sterker nog jij hebt ontzettend veel volgers, ongeveer net zo veel als wij kijkers hebben. Maar heb jij dat een beetje gevolgd. Ook wat er dan allemaal in dit geval bij Quinsy op hem af kwam daarna?

PV: Ja nou ja ik herken dat natuurlijk, jij zegt terecht ik heb ook Twitter en ik heb me vaak bijvoorbeeld uitgelaten over Geert Wilders en de PVV. Nou ja dat is vergelijkbaar wat je dan over je heen krijgt aan bedreigingen maar dan ook scheldkanonnades.

P: Ja maar bij hem...

QG: Ik weet niet of u verteld was waar uw eigenaar was of waar de boom was waar u aan opgehangen zou worden. Of dat ik ook over boord gegooid moest worden.

PV: Oh nou het komt allemaal in de buurt hoort, vierendelen, kielhalen, ja hoor.

P: Mohamed volgt u dat eigenlijk ook, wat er in sociale media verschijnt naar aanleiding van een televisieoptreden of iets anders?

ME: Ja ik weet natuurlijk dat Quinsy Gario heel veel haatreacties van blanken over zich heen heeft gekregen. Toen der tijds ook met meneer Westbroek heet hij geloof ik. Daarvan zag je ook dat die die man weet eigenlijk ook niet, hij heeft geen verstand van zaken. want hij had het over allochtonen. Terwijl het woord allochtoon, dat heeft geen neutrale connotatie. Het is bedacht door Blumenbach, dat was toen de racist en die heeft dat woord eigenlijk uitgevonden voor mensen die hij zei dat dat een soort bastaardras was, die bevekt was en die eigenlijk een soort van bastaardras was, terwijl het autochtonen ras dat was het ras uit Kaukasië.

W: Ok laten we even een intermezzo doen, niet omdat het niet interessant is wat u vertelt maar omdat we een beetje tempo erin willen houden. Wij willen het even hebben over Ivo Niehe.

Fragment 10

Nederlands centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed presenteert nieuw uiterlijk zwarte piet

Knevel & van den Brink, 10-6-2014

Sprekers: Ineke Strouken (IS), Jan van Wijk (JW), Anousha Nzumé (AN), Halbe Zijlstra (HZ), Eelco Bosch van Rosenthal (EBR), Knevel (K) en van den Brink (VB).

VB: Maar we beginnen met Zwarte Piet. We praten met Ineke Strouken, directeur van het Nederlands centrum voor volkscultuur en immaterieel erfgoed. Die heeft het op zich genomen op de discussie die vorig jaar is ontbrand een nieuw impuls te geven en op zoek te gaan naar een Zwarte Piet die voor meer mensen acceptabel zou zijn. En daar gaan we met u over praten maar ook met Anousha Nzumé en met Jan van Wijk. Jij was criticus van de huidige Zwarte Piet en u was een voorstander van de huidige Zwarte Piet, dat we een beetje de posities weten. Hoe lang heeft u erover gedaan om een nieuwe Zwarte Piet te ontwerpen?

IS: Nou dat was onze opdracht niet hoor, maar wat wij doen is, wij hebben onderzoek gedaan en daar zijn we ook nu mee begonnen om te kijken, er moet op een gegeven moment een tweede stap gezet worden. En wij ondersteunen heel veel gemeenschappen die ook met Sinterklaasoptochten bezig zijn of op scholen bijvoorbeeld. We kregen er ook heel veel vragen over. en ja en toen hebben we een onafhankelijk onderzoeker hebben opdracht gegeven om een dertigtal mensen te interviewen aan de ene kant de critici en de andere kant de liefhebbers.

VB: Ik ga u even onderbreken u zegt het is een tweede stap, zullen we eerst even kijken hoe de eerste stap eruitzag? Ja dit was de discussie van het afgelopen jaar en u dacht we moeten een stap verder doen.

IS: Ja uit onderzoek blijkt dat heel veel mensen dit niet meer willen gewoon. Ook de liefhebbers niet en iemand zei ook van het Sinterklaasfeest heeft ook zijn onschuld daarmee verloren. Maar ja niemand weet ook wat je ermee moet doen he.

VB: Nee de regering die gaat er niet over he, die bemoeit zich er niet mee. Dus hoe voer je dan vervolgens zo'n debat?

IS: Ja maar goed er zijn heel veel intochten en scholen die zeggen van ja wij snappen ook wel dat er gevoeligheden liggen, maar hoe moeten wij nu verder, wat moeten wij vertellen, wat moeten we doen?

VB: U bent op onderzoek uitgegaan, hebt 30 mensen gesproken.

IS: Nou de onafhankelijke onderzoeker heeft dat gedaan. Wat wij ook gedaan...wij hebben ongeveer 9000 e-mails gehad en die hebben we helemaal...

VB: Spontaan?

IS: Ja helemaal spontaan. De haat mails hebben we apart gelegd.

VB: Hoeveel waren dat er van de 9000?

IS: Nou toch wel minstens de helft ja, kijk in oktober was er heel veel haat maar het kantelpunt was er in de tweede helft van november toen gingen mensen steeds meer nadenken en kwamen ook met suggesties en bij de laatste hoos zal ik maar zeggen, toen waren er heel goede eigenlijk suggesties ook. En heel veel kinderen hebben toen ook wel gereageerd.

VB: En daar ben je mee aan de slag gegaan? En u heeft dan tijdens die gesprekken ook wel ontdekt hoe gevoelig het ligt vermoedelijk.

IS: Ja ja dat hebben we zelf ook ontdekt, dat was wel echt heftig hoor vorig jaar.

VB: Geldt dat ook voor jou Anousha, je hebt meegedaan aan het debat.

AN: Hoe gevoelig het ligt? Ja het ligt heel erg gevoelig en ik begrijp ook dat heel veel mensen dat niet genoeg kunnen invoelen omdat die vierhonderd jaar slavernij en honderd jaar kolonialisme dat is natuurlijk niet ook een zwarte bladzijde waar we heel veel met elkaar over delen, waar we heel veel over weten. Kijk mijn kinderen zitten op de basisschool, die zijn 10, 8 en 6, die hebben er nog nauwelijks over gehoord op school. Het is niet iets verplichts, het hangt ervan af of een school er aandacht aan besteed of niet, op niet elke openbare school wordt er weinig aandacht aan besteed. Dus het is ook niet een gedeelde geschiedenis die we allemaal invoelen en begrijpen.

VB: Dus zijn er hele verschillende meningen over.

AN: Dus zijn er hele verschillende meningen ja.

VB: Meneer van Wijk, in uw achterban?

JW: Ja wij zijn voorstander van het feest zoals het nu op de dag van vandaag gevierd wordt en dat al jaren. En daarom is het ook zo'n grote traditie in Nederland geworden. Miljoenen omarmen dat feest. En het valt me wel op dat mevrouw Strouken gezegd, 30 mensen zijn ondervraagd, was dat dan die 30, waren dat allemaal pro of anti?

IS: Precies de helft, fifty fifty. En er waren er die heel erg tegen waren en heel erg voor en er waren wat mensen uit de groep zal ik maar zeggen...

JW: Maar dan doet u geen recht aan hetgeen wat leeft in onze samenleving.

IS: Nee want we hebben die e-mails er allemaal bij gepakt.

K: Nou we gaan even kijken wat er allemaal van gekomen is, laten we eerst even kijken naar een Zwarte Piet zoals die er al decennia, althans vanaf mijn jeugd uitziet. Zwarte Piet komt even binnen met je knecht, oh nee dat ben je zelf. Hallo dat is Zwarte Piet, applaus voor Zwarte Piet. U heeft onderzoek gedaan, wat moet aan deze Zwarte Piet veranderen?

IS: Nou wat er gezegd is in ieder geval dat de pagepakjes kunnen blijven, dat zijn die broeken. Het gaat om zijn houding en om zijn uiterlijk, dat zijn twee verschillende dingen. Zijn houding moet in ieder geval gelijkwaardig zijn, moet ook niet dom gepraat zijn, maar dan verder de kroesharen, de lippen, de ringen en natuurlijk de kleur zwart he. Dat is het moeilijkste punt ook. Maar de pagepakjes wel.

HZ: Dus de broek mag en de rest niet. Dan blijft er wel weinig van over.

K: Ok dit is de traditionele Zwarte Piet en dan vragen we nu de Zwarte Piet binnen te komen die conform uw profiel als het ware, dit wordt de nieuwe Zwarte Piet zegt uw instituut. Oh daar is ie, dit is de nieuwe Zwarte Piet. Even kijken loop even een rondje, gaan we klappen ja?

IS: Ik wil even wel zeggen, wij baseren ons natuurlijk op het onderzoek en ja die heeft in ieder geval geëxperimenteerd met het haar.

VB: Hij heeft geen kroeshaar meer.

IS: Nee geen kroeshaar meer. En de oorbellen zijn eruit. Maar ik ben wel benieuwd wat jij ook er direct van vindt.

K: En hij moet zich anders gedragen?

IS: Hij moet zich anders gedragen, dat is wel een van de punten die heel veel voorkwam. Kijk wat ie wil is een kindervriend blijven. Iedereen zei hij moet een kindervriend blijven die heel dicht bij de kinderen staat. Maar hij het moet gewoon een gelijkwaardig iemand zijn met Sinterklaas.

K: Ja maar de grote vraag is natuurlijk deze Zwarte Piet, om met de woorden van de minister-president te spreken, is nog steeds een black pete.

IS: Ja.

AN: Ja nu kijk je naar mij.

K: Ja dit wordt hem dus, dit is de nieuwe Zwarte Piet van Nederland.

AN: Kijk ik nogmaals, ik ben voor een feest voor alle kinderen, een feest en een kindervriend waar alle kinderen zich prettig bij voelen. Laten we wel wezen, Zwarte Piet is al heel veel geëvolueerd, het was eerst een boeman, hij was agressief had een grote roe, hij sloeg, het waren er ook minder, het waren nooit vrouwen, dus hij is al zelfs in die decennia dat we hem zo vieren al ontzettend veranderd. Dus een kleine laatste aanpassing, ik snap niet zo goed was het probleem is. Plus, tot 1850 was de

pietfiguur helemaal anders, was het geen donker persoon. Hij was er nog niet eens precies, zo lang bestaat ie niet.

K: Jan van Wijk, zou jij tevreden zijn met wat het instituut nu als de nieuwe Zwarte Piet van Nederland heeft geïntroduceerd?

JW: Nee die kan mijn goedkeuring niet krijgen.

K: Hij is zwart.

JW: Ja dat wel ja, maar kijk als je nou vergelijkt, de twee pieten. Dat betekent dus dat er in feite een menging plaatsvindt, van het ene uiterste mag niet meer als ik mevrouw Strouken begrijp, maar ik zoek nog wat plekken in het land waar zwarte pieten komen, dan heb ik het niet zozeer over het haar, maar over de kleding, daar zijn ook plekken in Nederland waar ook deze kleding gedragen wordt.

K: Maar hij is zwart gebleven, dat lijkt me een overwinning.

JW: Ja dat is prima, hij heet niet voor niets Zwarte Piet.

AN: Maar ik wilde weten, u weet er heel erg veel van, het is meer dan uw hobby, het is een passie. Waarom is het zo belangrijk dat die kleur gehandhaafd blijft die pas eigenlijk sinds 1850 is geïnstitutionaliseerd? Waarom is dat zo belangrijk dat juist die kleur die veel mensen kwetst het doet herinneren aan een hele lange zwarte bladzijde om het zo maar te zeggen, van onze gezamenlijke geschiedenis. Dus dat is mijn vraag aan u als moeder van drie kinderen die ook heel erg van deze traditie houden, ik ben er ook mee opgegroeid, ik ben Nederlands, waarom is het zo belangrijk dat juist die kleur blijft bestaan?

JW: Kijk als je gaat naar het bestaan van de Zwarte Piet en de evolutie tot nu, dan zie je dat Zwarte Piet zwart is gebleven, hij heet ook niet voor niets Zwarte Piet, dat is het meest kenmerkende.

AN: Maar sinds 1850. Dus dat is wat nog niet eens twee eeuwen. Dus waarom is dat zo belangrijk, dat is een feest dat sinds de middeleeuwen, sinds de heidense tijd, want ik heb natuurlijk heel veel mails ook over gekregen van mensen, ik heb er heel veel over geleerd. Het heeft wel eens andere namen gehad, hij is ook wel eens op schilderijen uit de gouden eeuw voor de slavernij, zag je hem ook niet, was het een soort spannend niet bestaand figuur. Maar waarom is het zo belangrijk, sinds 1850, nog geen 2 eeuwen, tijdens zijn zo veranderd. De slavernij is godzijdank, volgens mij wil niemand daar naartoe terug, afgeschaft. Waarom moet juist die kleur blijven?

JW: Nou Zwarte Piet is gevormd in de loop van de tijd als de persoon die ie nu is en zijn hele evolutie heeft ie meegemaakt.

AN: Maar hij is toch al zoveel veranderd. Hij is toch niet meer agressief hij is toch niet.. geen boeman meer hij slaat niet meer.

JW: Nee klopt, maar de kern is dat ie zwart is.

VB: Maar dat is goed om ook aan Ineke te vragen misschien.

IS: Ja even voor de duidelijkheid is ook niet onze...

VB: Oh zelfs de VVD heeft ook een mening nu?

HZ: U zag daarstraks, kijk dat wij een mening hebben dat moge duidelijk zijn. Maar de discussie wordt zo scherp gevoerd inmiddels, dat als je zo'n discussie zo scherp voert, met alle goede intenties van beide kanten, dat je natuurlijk ook nooit meer uit die discussie gaat komen. Ik heb overigens niet de indruk dat dit nou de oplossing gaat zijn waar heel Nederland van denkt nou joepie we zijn eruit.

K: Dat vragen wij aan de kijker wacht eventjes. Op live.eo.nl kunt u nu stemmen of deze Zwarte Piet inderdaad die het instituut heeft ontworpen of die nieuwe Zwarte Piet van Nederland wordt.

IS: Maar even voor de duidelijkheid wij hebben hem niet ontworpen hoor. Dit onderzoek gaat juist om dat dialoog op gang te brengen. Het was een debat en dat debat werd heel erg hard gevoerd. Wat willen doen is gewoon dat mensen respect hebben voor elkaar, begrip hebben voor elkaar, met elkaar praten.

VB: Maar u bent op zoek geweest naar een compromispit.

IS: Nee wij hebben uit het onderzoek hebben wij...zijn er een aantal suggesties gekomen en die zeiden van nou om te beginnen zijn er een aantal kenmerken die heel erg aan racisme doen denken.

VB: Bijvoorbeeld die krulharen, de ringen en de rode lippen.

IS: Ja daar zouden we eens mee kunnen beginnen. Maar je moet vooral ook de dialoog, en daar gaat het onderzoek over, je moet de dialoog voeren. Je moet naar elkaar luisteren en kijken en ook tegelijkertijd ook weten dat Zwarte Piet gewoon...en elke traditie blijft levend als ie met de tijd meegaat.

VB: Maar even de vraag van Anousha, waarom is ie, want wij hebben hem niet zelf bedacht, u heeft hem bedacht, waarom is ie nog zwart?

AN: Nee uit het onderzoek komt het, niet van mevrouw Strouken zelf.

IS: Nee want dat zou de stap verder kunnen zijn dat je zwarte en witte pieten zou kunnen hebben maar het belangrijke is dat die gemeenschappen dat dragen, dat daar die experimenten zijn en dat die kijken van wat kan en wat aansluit en wat niet aansluit. Belangrijk is wel dat Zwarte Piet en dat zegt iedereen, voor- en tegenstanders, dat ze echt ook dat het echt een kindvriendelijk iemand blijft.

AN: Maar dat is ie heel lang niet geweest, dus daarom vind ik het ook zo opmerkelijk. Hij is heel lang, boekjes nog tot jaren 50 bijna, helemaal niet vriendelijk geweest. Het was een engerd er waren kinderen bang voor hem, dat is gelukkig begrepen dat dat educatief niet zo veel zin heeft dat dat ook helemaal niet zo goed is als kinderen ontzettend bang zijn voor een bepaald figuur. Dus als die kleur mensen kwetst, kinderen, waar het feest uiteindelijk voor bedoeld is kwetst het gevoel heeft, zoals mijn eigen zoon, dat ie er dus niet bij hoort, dat ie toch dom wordt geacht en we kijk we leven ook in de maatschappij dat weten we allemaal, waar nog wat stappen zijn te zetten en we kijken mensen met een bepaald huidskleur, waarom dan dat laatste stapje niet een klein beetje aanpassen.

JW: Als je naar een intocht gaat kijken, je ziet daar duizenden kinderen staan en die zijn niet allemaal blank en omarmen allemaal het feest.

AN: De kinderen die daar staan wel, maar er zijn ook duizenden kinderen die niet gaan. thuisblijven, kinderen die het heel naar vinden, zoals mijn eigen zontje.

VB: Om daar wat aan te doen heb jij ook een piet ontworpen he?

AN: Ik heb ja vanuit mijn eigen, de pieten die ik heb gezien die mij zijn opgestuurd en ook door pieten die ook al bestaan op sommige plekken.

K: Zullen we die ook naar voren roepen? Hoe noem je hem?

AN: Dit is kleurenpiet. En een vrouw precies. Vrouwelijke kleurenpiet en ze is paars, je kan andere kleuren kan meerdere kleuren. Ik heb ook foto's gestuurd naar jullie beeldredactie ook met roetvegen je kan verschillende dingen doen ook met verschillende kleuren pruiken.

VB: Rood haar zie ik. Is dat toeval?

AN: Daar is ook een voorbeeld van de mooie regenboogpiet. Er zijn allerlei soorten en types en kleurtjes zijn mogelijk en je hoeft hem of haar niet te herkennen. Want ik weet mensen met roetvegen die zeggen 'ja want inderdaad dan herken je ome Teun'.

VB: Met roetvegen heb je alleen een paar strepen op je gezicht en ben je herkenbaar.

AN: Ja je hebt ook pieten zoals deze met hele mooie kleurtjes die dan ook wat roetvegen hebben, die heb je ook als mensen dat heel graag willen, het schoorsteenverhaal, ik weet niet wie er nog een schoorsteen heeft. Dat dat ook kan blijven, dus je kan er heel veel kanten mee op, het ziet er volgens mij uit nog steeds als een piet, en volgens mij is het voor alle kinderen. Op onze school hebben ze dat al gedaan, we hadden een eilandenpiet. Er heeft geen één kind heeft een minder leuk feest gehad.

IS: Ja wat vind jij hiervan?

JW: Ik kan hier geen sympathie voor opbrengen.

IS: Ja en waarom niet dan?

JW: Dit klopt totaal niet in het beeld wat we op dit moment in Nederland hebben van het goede maatje van Sint-Nicolaas.

IS: En wat doe je dan als het aantal mensen die toch tegen Zwarte Piet zijn die zeggen van we moeten veranderingen invoeren, als dat groter wordt? We hebben gezien dat dat 10 procent in een jaar is gestegen. Die begrip hebben voor van dat Zwarte Piet moet veranderen.

JW: Mevrouw Strouken dit is vorig jaar, zijn er twee ondernemende jonge mensen geweest die hebben een pietitie gestart, binnen twee dagen meer dan 2 miljoen adhesiebetuigingen.

En de anderen, dus de niet zo voor Zwarte Piet warmlopende mensen, kwamen in dezelfde tijd met pijn en moeite aan 6000. Zegt dat niet voldoende? En als u dan onderzoek houdt, 30 personen op fifty fifty basis, dan doet u totaal geen recht aan de getallen die ik net noem.

Dan had u, even rekenend, 300 interviews moeten houden, met 299 mensen pro zwarte piet en één die denkt wat anders. Dan doet u recht aan de verhoudingen.

VB: Meneer Zijlstra?

HZ: Kijk deze discussie gaat tot niks leiden. Ook niet met alle alternatieven omdat de tegenstelling echt een tegenstelling is geworden en ik denk dat iedereen..

AN: Maar dat valt toch best mee. Ik ben toch niet tegen Zwarte Piet ik ben alleen maar en volgens mij met mij velen...

HZ: Die tegenstelling is heel scherp geworden, vorig jaar en het jaar daarvoor eigenlijk gestart, omdat het hele slavernijverhaal er weer heel erg nadrukkelijk aan vastgeplakt wordt. Daarmee kwetst je ook de gevoelens, ik zal je zeggen ik heb die ervaring nooit gehad. Mijn zoontje van vijf heeft die ervaring ook niet en een andere ervaring. Ik heb een tijdje op Curaçao gewoond en daar hadden ze ook Zwarte Piet en Sinterklaas en daar was gewoon een gekleurde man, die was witgekalkt, en dat was sinterklaas. En dat was daar geen enkel probleem. Dus het is ook een beetje, maken we een probleem. Ik denk als we het probleem wat kleiner maken, denk ik dat de bereidwilligheid om te kijken van joh, zien we nou elementen, om die traditie levend te houden, dat we daar wat aan moeten doen, dat dat veel natuurlijker zal gaan. maar de manier waarop het nu gaat, gaat het niet goed.

AN: Maar kijk ik begrijp dat meneer Zijlstra zegt van kijk we maken het opeens weer groter. Waar ik mee begon is we kennen die gedeelde geschiedenis bijna niet.

K: Ik ga nog even naar Eelco Bosch van Rosenthal, die heeft jaren in Amerika gewoond. Hoe kijken ze in Amerika tegen deze discussie aan?

EBR: Oh Zwarte Piet is daar ondenkbaar. Maar in Amerika was ook de huidige ombudsman... omdat zo'n opmerking over Marokkanen daar ook heel anders was gevallen.

Omdat daar dit soort kwesties, daar ligt rassenscheiding ook nog veel verser in het geheugen natuurlijk dat is één van de redenen, het is niet de enige reden, misschien heeft het ook met beschaving te maken. Nee Zwarte Piet was volkomen ondenkbaar in Amerika.

VB: Waardenen jullie niet de poging om een stap dichterbij elkaar te komen, meneer van Wijk?

JW: De poging waardeer ik zeer zeker. Ik vind hem mislukt, kijk wat je hier dan zo ziet dat is wie van de drie, dan zie ik niet de echte.

IS: Ja dan haal je wel een beetje dat onderzoek onderuit want daar gaat het eigenlijk niet om. Het gaat erom dat we weer tot een dialoog komen en dat er ook plaatselijk wat ruimte is voor experimenten en dat is wat het onderzoek ook zegt.

AN: Ik waardeer ook de poging. We zeggen 'er weer over' er is nauwelijks over gesproken. Sinds een hele korte periode, maar sinds 1850 is er weinig over gesproken. En de situatie van donkere mensen in Nederland, want dat weten we ook allemaal sinds een jaar, er is een racismeprobleem in Nederland.

Fragment 11

Kunstenaar Quinsy Gario over de invoering van roet-pieten ter vervanging van Zwarte Pieten Knevel & van den Brink, 14-8-2014

Sprekers: Quinsy Gario (QG), Antje Monteiro (AM), Tim Bouts (TB), Knevel (K) en van den Brink (VB).

VB: Quinsy Gario, jij hebt de discussie over Zwarte Piet aangezwengeld. Zullen we even kijken hoe dat zich heeft ontwikkeld? Ja dat was het afgelopen jaar in vogelvlucht. Leuk om te zien?

QG: Nou die eerste natuurlijk niet. Daar werd ik opgepakt en gepeppersprayed en dat was niet fijn. Maar daarna ja, het was wel vreemd ja.

VB: Vandaag is besloten, burgemeester van der Laan heeft bekendgemaakt wat er uit dat overleg gekomen is waar jij in zat en op een gegeven moment uit bent gestapt. Zou jij aan ons kunnen uitleggen wat er is besloten?

QG: Er is eigenlijk besloten of tenminste, ja ik leg gewoon een scoop neer, want aan de ene kant heeft de burgemeester besloten om in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak van 3 juli.

VB: Waarin er werd gezegd dat zoals het was niet goed was he.

QG: Waarin werd gezegd van u moet uw overweging nog een keer doen want u moet kijken naar...

VB: Want Zwarte Piet is racistisch.

QG: Ze zeiden Zwarte Piet is kwetsend voor mensen met een donkere huidskleur. Dat vond ik al een beetje dubieus want ook witte mensen vinden het kwetsend. Het is geen zwart wit verhaal. En wat uit de gesprekken min of meer zijn gekomen is dat de Sinterklaasintocht van Amsterdam de komende vier jaar eerst gaat beginnen met 25 procent van de pieten zijn geschminkt met de roetvegen dan het tweede jaar 50 procent. En de rest gewoon zoals we ze kennen. Derde jaar 75, vierde jaar 100.

- VB:** En hebben ze aan jou verteld hoe dat er precies uitziet? Een piet zonder zwart roetvegen?
- QG:** Ze hebben het niet precies uitgelegd, ze hebben wel gevraagd van ok maar als het roetvegen is, zijn die kleren dan wel vies?
- VB:** Want die roetvegen duiden erop dat Zwarte Piet door de schoorsteen is gekomen.
- QG:** Precies. En toen kreeg ik een nadrukkelijke nee. De kleren zijn schoon.
- VB:** En ik heb van der Laan ook horen zeggen, hij moet wel onherkenbaar zijn want anders zegt iedereen, he dat is ome Jan.
- QG:** Ja ik weet niet wat ik daarmee aan moet. Ik vind dat zo'n flutargument. Er zijn onderzoeken waarbij gewoon is gebleken dat wanneer iemand in de klas staat zichzelf omkleedt als Sinterklaas, dat die kinderen gewoon totaal niet meer denken van oh dat was die toen. Dus met Zwarte Piet kan dat ook. Daarnaast als je de kans krijgt van de rechter om gewoon schoon schip te maken en een frisse intocht te organiseren en je doet het niet, dan laat je een kans liggen.
- VB:** Dus jij bent eigenlijk boos over de besluiten die vandaag bekend zijn gemaakt?
- QG:** Ik vind het goed dat er nu duidelijkheid is. Ik vind het goed waar de mensen aan toe zijn, maar ik denk wel en dat is ook een van de redenen waarom ik ook uit het overleg ben gestapt op een gegeven moment, want toen werd ook aan mij gevraagd om verantwoordelijkheid te nemen voor de beslissing van de Sinterklaasintocht. En ik zei nee ik ben daar niet verantwoordelijk voor, ik ben niet een uitvoerende partij. Ik krijg niet 170.000 euro per jaar om die intocht te organiseren, ik krijg niet subsidie vanuit de staat min of meer om de Sinterklaasjournaal elk jaar weer op te voeren.
- VB:** Is de NTR...zijn die erbij betrokken bij dat overleg?
- QG:** Die kwamen de laatste twee keer bij..
- VB:** Dus dat percentage van 25 roetpiet en 75 echte piet dat gaat misschien ook landelijk gelden dan?
- QG:** Misschien ja. Maar ze zeiden dat ze redactioneel onafhankelijk wilden blijven dus niet vanuit de samenleving wilden horen hoe ze het moesten aanpakken. Maar tegelijkertijd dacht ik van dus nu heb je aan de ene kant Sinterklaasintocht die constant aan het Sinterklaasjournaal vraagt van hoe gaan jullie het doen, want wij willen aansluiten. Het Sinterklaasjournaal zegt wacht even, wij zijn slechts een spiegel van de maatschappij, dus wij moeten van jullie horen hoe we het moeten aanpakken. Kastje van de muur.
- VB:** Kan jij op zichzelf uit de voeten met de roetvegenpiet?
- QG:** Volgende vraag.
- (Onbekende spreker):** Maar is dat dan ook de nieuwe naam dan, is Zwarte Piet dan nu roetvegenpiet of is dat een grapje?
- VB:** Nee het is geen grapje dat is een piet met roetvegen toch?
- (Onbekende spreker):** Maar hoe noem je hem dan? Gewoon piet.
- VB:** Ik weet niet hoe ie heet. Hij is niet helemaal zwart dus dan wil je niet meer Zwarte Piet. Waarom volgende vraag?
- QG:** Nou ik vind dat zo'n, het legt een verantwoordelijkheid bij mij neer om te bepalen hoe Zwarte Piet eruit moet zien en dat is niet zo.
- VB:** Jij hebt aangegeven dat de Zwarte Piet niet kon.
- QG:** Ik en vele anderen. En dit is een discussie die we als sinds 1930 voeren, dus het hele idee van gefaseerd vind ik ook al achterhaald.
- VB:** Even, stel 100 procent roetvegenpiet, ik blijf hem toch zo noemen, zodat we het snappen. Zou dat voor jou acceptabel zijn, of zeg je, dan zijn we uiteindelijk niet verder dan we waren.
- QG:** Ik zeg uiteindelijk zijn we niet verder dan we waren.
- VB:** Ok, maar dan is er nog een lange weg te gaan.
- QG:** Ja maar daarom dacht ik ook...
- K:** Maar heb jij niet ontzettend veel je zin gehad Quinsy, een paar jaar geleden had niemand bijna niemand het over Zwarte Piet. En dan kom jij op het podium en dan komt er een politieke discussie tot en met de tweede kamer, minister Asscher bemoeit zich ermee. En er komt een compromis waar overigens het grootste deel van Nederland mee oneens is. Dat mag ik ook wel even zeggen. 90 procent van de Nederlanders vindt dit een waardeloos voorstel.
- QG:** Ja ik kreeg vandaag nog een tweet van iemand die zei jammer dat je niet in de Bijlmer woonde toen daar een vliegtuig neerstortte.
- VB:** Zo dat is gewoon een bedreiging.

K: Maar je hebt ongelooflijk veel binnengehaald voor Quinsy.

QG: Voor Quinsy?

K: Gewoon als individu.

QG: Ik heb gedaan wat ik kon als kunstenaar.

K: Maar is dat niet ontzettend veel wat je binnen hebt gehaald? Je verzet je tegen de grote meerderheid van het Nederlandse volk.

QG: Ja maar ik ben niet alleen he. Mensen doen dit al jaren, ik ben degene die gewoon het gegund is om hier aan tafel bij jullie te zitten. Dat is een tweede. Floris Alberse van Pauw & Witteman die heeft me gevolgd dat ik daar zat. Er zijn bepaalde stappen en schakels geweest.

K: Maar het punt is gewoon dat je ontzettend veel hebt binnengehaald dus dat je helemaal geen reden hebt om het nog een klein beetje oneens te zijn met het besluit van Amsterdam.

QG: Nee maar wat er gebeurt... is dat de mensen die hierover het publieke debat voeren, helemaal geen weet hebben van racisme. Helemaal geen weten hebben van stereotyperingen. Heel vaak bij die gesprekken dan krijg je mensen die überhaupt helemaal niet weten wie Gloria Wekker is. Hoe kan dat? En dan zit ik aan tafel met de burgemeester, met de intochtorganisatie, met het Sinterklaasjournaal en ik breng twee mensen het gesprek binnen die ook bezwaar maken, het waren vrouwen, en dan te zeggen van nee we willen de discussie houden zoals het nu is.

K: Even los van de diversiteit van man/vrouw, wat vind je van het feit van deze oplossingen van de polderpiet noem ik hem maar. Het is een polderpiet dat is beter dan... polderoplossingpiet. Antje wat vind je ervan?

AM: Ja ik ben toch een beetje met de 90 procent van de Nederlanders die daar niets mee heeft eigenlijk om te zeggen. Ik zie de associatie helemaal niet. Als ik naar jou kijk zie ik een hele mooie knappe man met een prachtige huidskleur. Ik ben getrouwd geweest met een donkere man, ik heb een kindje ook van een donkere man uiteraard. Ik heb ben 45 jaar ik heb nog nooit een seconde nagedacht bij Sinterklaas over Zwarte Piet dat ik dat hetzelfde moet zien als de vader van mijn kind. Weet je wel. Dus ik denk dat het ook een beetje te maken heeft met hoe kijk je naar jezelf. Denk ik. Ik heb geen enkele seconde gedacht van he, Zwarte Piet zit ook aan tafel. Maar serieus, totaal. Ik vind Zwarte Piet namelijk ook niet knap. Ik vind het wel mooi dat we in Nederland wonen en dat allemaal onze mening mogen hebben en ik vind het ook mooi dat je het mag zeggen en dat je hier zit.

K: Naast Quinsy zit een Belg . . . maar leeft deze discussie ook in België? Heeft u eigenlijk wel Zwarte Piet in België?

TB: Ja ja wij hebben zwarte pieten in België ook, we hebben deze discussie ook gevolgd want deze discussie heeft het ook in België op het journaal gehaald. Van deze hele tafel buiten jullie twee zijn jullie de enige twee die ik kende dus dat zegt ook wat over het debat. Bij ons leeft het helemaal niet want heb ik ook begrepen dat dat hier een heel verhaal achter zit dat wij misschien ook niet kennen dat verhaal. Mij wij vonden het dan ook eerder een grappig item op het nieuws maar het is niet grappig als ik dan hier het hele verhaal hoor.

K: Quinsy wat ga je nu doen, nu deze besluiten gevallen zijn?

QG: Zwarte Piet is een van de beelden die we hier in Nederland krijgen, van de zwarte man de zwarte vrouw, onderdanig. En daar moeten we juist vanaf. Dat is waar mijn programma over gaat.

Fragment 12

Teksten Sinterklaasliedjes herschreven

PAUW, 12-9-2014

Spreekers: Antoine Dautzenberg (AD), Typhoon (T), Fleur Agema (FA) en Pauw (P).

P: Dit is schokkend nieuws dat vandaag natuurlijk binnenkwam bij alle abonnees van het Algemeen Dagblad. Dat bleef trouwens ook maar doorgaan, want ook de volgende pagina's waren gruwelijk. Wat is er aan de hand? De sinterklaasliedjes, we hebben natuurlijk een hele discussie gehad over Zwarte Oiet maar ook de sinterklaasliedjes worden aangepast. En dat betekent dat u nu gaat luisteren naar de liedjes zoals u ze kent, en als u meeleest ziet u de veranderingen. Goed. Dat zijn dus de nieuwe teksten. Antoine Dautzenberg, schrijver. Mee eens?

AD: Ik ben het er wel mee eens ja. Ik ben als kind altijd bang geweest voor zwarte piet en ik had een donker vriendje en ik schaamde me er een beetje voor. Als kind ik kon dat niet goed plaatsen maar ik schaamde me een beetje, voor dat fenomeen Zwarte Piet als kind al.

P: Omdat hij een donker jongetje was?

AD: Ja dat stereotiep mannenknecht waar je bang voor moest zijn. Als kind kon ik dat niet plaatsen en dat voelde heel onprettig.

P: Dan kom ik toch even bij jou Glen, jij hebt ook gerapt, zonder donker kan het licht zichzelf niet kennen, daarom de onwetendheid over 5 december. Vind jij het belangrijk dat die teksten anders worden?

T: Ik denk dat het een goede stap vooruit is en dat de aanpassingen van knecht of hulp ik denk dat als de elementen waar veel mensen een probleem mee hebben, de stereotyperingen, als die verwijderd worden dan zou ik veel minder moeite met het woord hulp of knecht hebben. Maar het is juist die combinatie van die stereotiepe Afrikaanse knecht.

P: Duidelijk. Fleur Agema, tweede kamerlid voor de PVV, we gaan straks over de zorg praten, maar er stond toch ook wel enig nieuws in de krant, u bent zwanger. Dat betekent dat de kleine Agema ... welke liedjes gaat die straks meezingen denkt u? De oude of de nieuwe liedjes?

FA: Ja de oude liedjes. Ik vind het zulke toestanden. Echt ik vind het ongelooflijk dat het kan. Ik vrees zelf dat het over een jaar of tien het hele Sinterklaasfeest gewoon kapot gemaakt is. En dat zou eeuwig zonde zijn het is een kinderfeest.

P: Maar zou het niet ook zo kunnen zijn dat een kinderfeest nog steeds een kinderfeest is terwijl piet misschien niet helemaal meer zwart is en de roe of iets anders is geworden?

FA: Je moet hier gewoon niet aankomen. Het is Nederlands cultuurgoed. En je komt naar Nederland en daar voeg je je daarbij. En ik heb nog nooit een Nederlander gehoord die zijn kinderen bijbracht dat Zwarte Piet een zwarte huidskleur had. Het was zo dat als je stout was dan ging je mee in de zak naar Spanje en dan werd je een assistent of een hulp van Zwarte Piet en dan kwam je terug en dan werd je zwart omdat je de schoorstenen in en uit klom. Dat is toch het verhaal dat de meeste mensen meegeven aan de kinderen.

P: Ja ik heb toch het idee dat...

T: Ja ik wilde zeggen en toch zien ze eruit als Afrikanen of mensen met een bruine huidskleur dus.

P: Ja bovendien, maar we gaan niet nu die hele zwarte pietendiscussie weer doen, de suggestie wordt nu een beetje gewekt door u, u zegt ja je komt naar Nederland. Er zijn natuurlijk heel veel mensen die hier gewoon wonen, die hier geboren zijn, die hier leven, die Nederlander zijn en wel zwart zijn en die zich daardoor gediscrimineerd voelen.

FA: Ja dat is een gevoel en ik denk dat je je wat dat betreft gewoon niet zo druk moet maken en het is een onschuldig kinderfeest. En wat ik dus al zei het is, de samenleving zit niet in elkaar, naar mijn indruk, de mensen die ik ken en om me heen heb en dat zijn ook een hoop PVV'ers, dat je dit ziet als een stereotiep verhaal van zwart en blank. Daar gaat het helemaal niet om.

P: Ok genoeg erover.

Fragment 13

Quinsy Gario en Sunny Bergman over de Zwarte Pieten-discussie PAUW, 13-10-2014

Spreekers: Quinsy Gario (QB), Sunny Bergman (SB), Joram van Klaveren (JK) en Pauw (P).

P: Exact een jaar geleden trouwens sprak ik met Quinsy Gario, die pleitte toen voor het afschaffen van zwarte piet, dat deed ie trouwens al jaren. Een maatschappelijk debat dat steeds heviger wordt, zelfs in tijden dat er nog geen pepernoot in de winkel ligt, verhitten de gemoederen. Quinsy, nou hoor je het eens. Hoe gaat het?

QG: Goed ja ja. Ja de vorige keer dat ik hier was had ik verteld dat mijn tv show zou komen, die is gekomen die is er. Ja we zijn weer verder. Donderdag gaan we naar de raad van state om te kijken of we het hoger beroep van de burgemeester tegen kunnen houden en dan zien we verder.

P: Sunny Bergman jij zit hier ook aan tafel. We praten over Zwarte Piet, eigenlijk er is ontzettend veel over gesproken over die hele zwarte pietdiscussie de afgelopen, het afgelopen jaar. Voor jou geldt dat

al veel langer want jij bent er al veel langer mee bezig. Voor jou denk ik ook. Alleen het afgelopen jaar is het een ontzettend verhitte discussie geworden alleen de mensen voor of tegen Zwarte Piet zijn of daar iets aan willen veranderen die krijgen allebei met van alles en nog wat te maken. jij hebt hier gezeten met Henk Westbroek. Henk Westbroek is met de dood bedreigd. Jij bent met de dood bedreigd.

QG: Volgens mij kunnen mensen nu op Twitter zien dat ik met de dood bedreigd wordt.

P: Dat is gewoon real time bedoel je?

SB: As we speak gebeurt het.

P: Hoe zou dat toch komen eigenlijk? Heb jij daar enig idee van Sunny? Waarom dit zo verschrikkelijk veel agressie opwekt?

SB: Ik denk ten eerste dat het gaat om jeugdherinneringen, dat is iets wat heel diep zit. Dus mensen hebben nu het gevoel dat hun jeugdherinneringen bezoedeld worden. En dat is een pijnlijk ding, maar ik denk ook dat er heel veel sluimerend racisme naar boven komt

P: Sluimerend?

SB: Of nou ja gewoon out in the open maar het was sluimerend en het is nu duidelijk zeg maar.

P: En in die zin vind ik het toch even aardig, vervelend ook, om toch even wat voorbeelden te laten zien van wat jij dan enigszins eufemistisch sluimerend racisme noemt. Van tweets die jij naar je hoofd hebt geslingerd gekregen. Of eerst dit, wat is dit? Is dit van een Facebookpagina of is het ook een tweet ik weet niet of..

QG: Nee dit is van een Facebookpagina. Een aantal mensen stuurden dat naar mij toe, dat is een Facebookpagina genaamd, boycott Kwakku.

P: Ja, Kwakku het festival.

QG: Precies ja.

P: Nou goed, dat kan. Ehm, *een strop met hoge stevige boom*, gericht aan jou. Eh zullen we er nog één doen? Het is allemaal niet heel verheffend maar tegelijkertijd geeft het een beetje aan hoe de sfeer in het land kan zijn. *Villen deze... zeik negert en van z'n huid een jumbo Roy Donders juichpak maken.*

SB: Maar dit is toch aanzetten tot geweld eigenlijk?

P: Eh ja dat denk ik wel eigenlijk. Joram van Klaveren, dit is toch aanzetten tot geweld?

JK: Ja daar lijkt het wel op inderdaad. Als je zegt dat iemand gevild moet worden.

P: Heb je aangifte gedaan?

SB: Dan kan ie bezig blijven.

P: Nou ja je kunt zeggen dan kan ie bezig blijven, ik begrijp wel dat er een zekere mate van relativering in zit.

SB: Nee maar het is ook erg wat Quinsy zegt dat er niks mee gedaan wordt.

P: Wat doet dat eigenlijk met je, als je allemaal dat soort, want ik heb het ook gezien. Sinds de vorige keer dat je hier was, wat voor narigheid er allemaal.. wat voor narigheid je allemaal over je heen krijgt. Wat doet dat met je?

QG: Nou het doet je eigenlijk beseffen dat we hier in Nederland op een punt zijn gekomen waarbij de vrijheid van meningsuiting alleen voor een bepaalde groep telt. En waarbij het ook duidelijk wordt dat hoe meer er in de tweede kamer gesproken wordt over het afschaffen van bepaalde wetsregels dat het ook te maken heeft met het afnemen van bescherming voor mensen. Het afschaffen van de wetsregels 137C tot en met G gaat erover dat ik niet meer beschermd kan worden tegen dit soort dingen. Dus het gaat niet om bevrijding maar juist om inperking van mijn vrijheid om hier rond te kunnen lopen in Nederland.

P: Ik geloof dat dat niet zo is want we hebben even geconstateerd in dat kleine rondje dat deze voorbeelden die jij net noemde voorbeelden waren die aanzetten tot geweld en die sowieso overeind blijven staan bij die verruiming ook die Joram van Klaveren voorstelde.

QG: Ja maar er zijn nog meer he. Ik heb verschillende gradaties. En de mensen die Joram niet noemde zijn bijvoorbeeld professor Filemon Essed, professor Gloria Wekker, professor Isabelle Hoving, dit zijn allemaal mensen die al meer dan dertig jaar publiceren in binnen- en buitenland. Over de hele wereld geciteerd worden en die worden hier in Nederland juist niet naar geluisterd. Daar zit iets mis mee.

P: Ja ik vraag me af of het gaat over welke professor wat geschreven heeft, of dat het niet meer zo is dat je kennelijk op een knop drukt door iets te zeggen en dat er gewoon een ontzettende bak ellende naar boven komt.

QG: Ja maar het is ook fatsoen he. Ik denk dat we op dit moment met een verruwing te maken hebben in de samenleving waarbij het gaat om angst. En de ander, de vreemdeling, wordt gezien als de persoon die wat afneemt. Ik wordt constant neergezet van hij moet teruggaan naar waar hij vandaan komt, maar goed ik ben onderdeel van het Nederlands koninkrijk.

SB: Zijn Nederlanderschap wordt eigenlijk betwist.

QG: Wordt in twijfel getrokken omdat ik een donkere huidskleur heb en zeg van he, Zwarte Piet kan niet meer.

P: Toch nog even omdat ik het even helder afgehecht wil hebben dit punt. Waarom doe je geen aangifte bij al dit soort gruwelijke bedreigingen? Is dat gewoon een soort administratieve kwestie dat je zegt van het wordt me iets te veel werk?

QG: Nee het zien van die woorden, het meemaken van die woorden, dat hakt er toch wel in. En als ik de hele tijd in die riool van woorden en beelden moet duiken om mensen eruit te vissen en te zeggen van he jij moet gewoon een boete krijgen wat dan ook, dan kom ik niet aan toe met wat ik wil doen. En ik wil kunst maken, ik wil blijven doen en dit soort mensen die willen eigenlijk dat je stopt met wat je doet en dat je aandacht aan hen besteedt en ik besteed liever aandacht aan andere dingen.

P: Ok. Sunny hoe sta jij daar in? Want jij bent een vrouw.

SB: Ik zou denk ik wel aangifte doen.

P: Heb je wel eens aangifte gedaan?

SB: Nee. Nee maar ik heb dat niet meegemaakt. Kijk maar ik ben ingestapt bij de rechtszaak en ik heb ook wel haatmail gehad, maar gelukkig nog niet zo erg als dit.

P: Joram van Klaveren, want dit gaat over Zwarte Piet en Sinterklaas, en er is op een gegeven moment een pietitie geweest, dat is een woordspelige petitie. En die heeft u toen in ontvangst genomen ter meerdere eer en glorie geloof ik dat Zwarte Piet moet blijven wie ie is en vooral dat ie net zo zwart moet blijven als dat ie is. Dus laten we even kijken hoe dat eruit zag. Ik geloof dat een miljoen mensen die pietitie hadden ondertekend is het niet?

SB: Twee miljoen.

P: Twee miljoen? Heeft u ooit een argument gehoord dat u aan het twijfelen heeft gebracht over Zwarte Piet en zijn uiterlijk?

QG: Maar wacht even gaan we niet voorbij aan dat op diezelfde dag een vrouw werd belaagd door diezelfde menigte.

P: Daar kunnen we aan voorbijgaan. Maar dat hoeft ook niet per se daar hebben we al eens eerder over gesproken. Daar is een mevrouw die voor Papoea Nieuw-Guinea aan het demonstreren was die is daar belaagd. Maar ik wil toch even naar dit punt, want er zijn overal vervelende gebeurtenissen.

JK: Nee dat had natuurlijk daar ook niets mee te maken.

SB: Dat heeft er alles mee te maken natuurlijk.

JK: Hoe verschrikkelijk het natuurlijk ook was voor die mevrouw. Ik heb inderdaad die petitie destijds in ontvangst genomen en ik heb inderdaad geen argument gehoord, ook niet van meneer Gario die hier nu zit, waarom Zwarte Piet opeens geel zou moeten worden of roze of welke kleur dan ook.

SB: Maar waarom wil u zo graag de kleur zwart, behalve het argument traditie?

JK: Ja het verhaal is he Zwarte Piet is 150 jaar oud is gewoon flauwekul. Het is gewoon historisch een zwart figuur of een zwart gezicht maken, de zak, de roe etc. het is iets wat al 4000 jaar onderdeel uitmaakt van onder andere de Pesach cultuur. Het is natuurlijk ook zo dat je het ziet in landen als Georgië je ziet het in Argentinië, je ziet het over de hele wereld. Het is een archetype dat helemaal niets met slavernij te maken heeft. 4000 jaar geleden had je in Europa ook helemaal geen mensen uit Afrika die tot slaaf waren gemaakt, dus het is echt een flauwekul discussie.

P: Ik hoor geen argument, u vindt het dommig. Sunny even.

SB: Nou ik ben gewoon benieuwd waarom je zo hecht aan de kleur zwart en waarom je weinig empathisch vermogen hebt om tot een ander inzicht te komen.

JK: Nee maar het is totale flauwekul om te stellen dat iemand geen empathisch vermogen heeft. Volgens mij heb ik een prima ontwikkeld empathisch vermogen, ik vind het alleen flauwekul om een traditie aan te vallen want dat is eigenlijk een frontale aanval op de Nederlandse cultuur.

SB: Maar dan kan je zeggen elke traditie dat die nooit aangepast mag worden. We hadden ook geen stemrecht voor vrouwen we mochten ook niet naar de universiteit dat hebben we ook met voortschrijdend inzicht...

JK: Ja maar dat is natuurlijk geen traditie he. Een traditie is iets anders dan het stemrecht voor vrouwen lijkt mij.

P: Ja maar laten we dan toch even . . . ik wil toch even het racistische aspect, want dat is eigenlijk waar het mij het meeste om gaat. Want dat is niet zo zeer het traditionele aspect.

JK: Nee maar daar gaat het heel veel mensen natuurlijk wel om. Kijk het is gewoon een aanval op de Nederlandse cultuur, in het verleden hebben we natuurlijk gehad van Sinterklaas mocht geen kruis meer op zijn mijter hebben want dat was beledigend voor groepen die niet gelovig waren of voor moslims. Nu hebben we dan dat Zwarte Piet niet zwart meer mag zijn en dat heeft niets met jeugdherinneringen te maken, het heeft te maken met het feit dat heel veel Nederlandse mensen het vervelend vinden dat hun cultuur wordt aangevallen.

P: Dat verhaal van Quinsy, toen vorig jaar vertelde jij dat voor jou een belangrijk keerpunt was om jou hiermee bezig te houden, hoe jouw moeder werd bejegend. Kun je dat nog even kort vertellen omdat dat misschien toch een argument is voor meneer van Llavereen die gelooft **QG:** Nee meneer van Klavereen heeft zijn mening al klaar dus dat eh..

JK: Ik ken dat verhaal van meneer Gario en zijn moeder ook, dat heb ik al eens gehoord, maar ik heb het net ook verteld dat mijn opa in het verleden, lange buik dikke baard, vaak gezien werd als de kerstman. Nee tuurlijk, maar is dat beledigend?

QG: Je hebt beeldvorming die refereert aan een bepaalde periode in de geschiedenis, een beeldvorming die met zich meebrengt dat dat best een gewelddadige geschiedenis was. Net zoals er bij politieke demonstraties prinsenvlaggen worden gevlogen, dan denk je ook oeh, hier hebben we te maken met een bepaalde partij die voor de vervolging is van een bepaalde groep. En op het moment dat de heer van Klavereen bij bepaalde demonstraties aanwezig is en ook in de tweede kamer de prinsenvlag laat vlaggen, dan besef je dat van de ene beeldvorming over de geschiedenis en de andere beeldvorming over de geschiedenis, een onderscheid wordt gemaakt.

JK: Maar dat is ook flauwekul he, ik heb nooit een prinsenvlag gevlagd. Volgens mij wijken we helemaal af van het punt.

P: Maar luister, zo'n vlag dat zal allemaal wel heel heikel zijn, maar dat is niet het racistische aspect waar het nu over gaat. Ik las van de week een brief van iemand die zei eh ik wordt nu bejegend toen ik in de Albert Heijn kwam van he, je mag niet meer in de Albert Heijn komen. Omdat het een zwarte man of een zwarte vrouw was die dat schreef. Dat is het, dat is het dagelijks racisme dat voortkomt uit een debat dat nu al jaren loopt.

SB: Ik heb een voorbeeld waarom ik me ben gaan inzetten voor deze zaak. Ik had een zwart vriendje die heel vaak werd uitgescholden voor Zwarte Piet, was niet prettig. Daarnaast had ik één van mijn beste vriendinnen, haar zoon, die was op school geweest die had dat Zwarte Piet met spelfouten op het bord schreef, dat die alles door de war gooide. Die kwam vervolgens thuis en die zei tegen zijn moeder van waarom ben ik dom. Waarom ben ik stout? Hij had zelf die link gelegd tussen zijn huidskleur en die van Zwarte Piet. Dus je kan gewoon niet ontkennen dat het een hele negatieve invloed heeft op kinderen. Daarnaast wil ik ook niet dat mijn kinderen daarmee opgroeien.

P: Maar dat aspect, ik bedoel hoeveel empatischer moet je het aanhoren als dit.

JK: Ja mijn halve schoonfamilie is Surinaams. Ik heb nog nooit meegemaakt dat iemand daar een probleem had met Zwarte Piet, we hebben het 1001 keer besproken, ze zeiden het is allemaal flauwekul het is een kinderfeest. Daarnaast ben ik zelf opgegroeid in de Bijlmer meer was ik het enige witte jongetje, dat dan ook heel spannend zou moeten zijn. Dat was het niet en we hebben daar altijd Sinterklaas gevierd met een zwarte Zwarte Piet, dat was geen enkel probleem en dat er een groepje militanten is die heel erg graag wil...

QG: Ik ben niet militant.

JK: Nou je komt heel erg militant over vind ik.

QG: Nou u ook eigenlijk en dat is behoorlijk raar.

JK: Ik vind het heel erg jammer dat grote bedrijven zoals Albert Heijn en de Hema Dat ze lijken te zwichten voor deze meneer.

P: Nou ja ok.

QG: Nou nee het zijn internationale bedrijven die weten dat dit Nederland constant slecht op de kaart brengt...

JK: Door mensen als u.

QG: Nee omdat wij de waarheid negeren zoals de rest van de wereld dat ziet.

P: Ik kap u nu even af. Donderdag is de Raad van State, wat is de verwachting daar?

SB: Ja wij hebben goede hoop natuurlijk. Kijk wat heel erg jammer is, wij hadden een positieve uitspraak bij de rechter. De rechter zei het is een negatief stereotype, zo ook het college van de mensenrechten die heeft gezegd het is een racistisch onderdeel van het sinterklaasfeest. Nu heeft de burgemeester daarvoor gekozen om daartegen in beroep te gaan, dus hij wil zeggen eigenlijk is het niet zo heel negatief. En daartegen moeten wij ons verweren.

QG: We hebben eigenlijk gewoon een weigerburgemeester. Die weigert om te luisteren wat een groot deel van zijn stad hier problemen mee heeft.

JK: Maar 80 tot 90 procent wil dat Zwarte Piet gewoon zwart blijft, maar goed.

P: Dit was het, morgen is er weer een aflevering.

Fragment 14

Het Pietengilde wil dat Zwarte Piet blijft

PAUW, 16-10-2014

Sprekers: Mark Gilling (MG), Douwe Linders (DL), Freek de Jonge (FJ), Patrick Peezenkamp (PP), Marike Stellinga (MS) en Pauw (P).

P: We zouden eigenlijk wel een dagelijks Zwarte Pieten journaal kunnen beginnen. Elke dag is er wel iets nieuws over iets dat vroeger slechts een gewoon kinderfeestje was. Vandaag boog de Raad van State zich over de Zwarte Pietenkwesitie in Amsterdam. Ja ik heb twee vertegenwoordigers van het Pietengilde aan tafel. Althans, u bent de advocaat, Douwe Linders en Mark Gilling u bent de vertegenwoordiger van het Pietengilde en u vertegenwoordigt dan eigenlijk het Pietengilde bij de rechtszaak. Wat is het Pietengilde eigenlijk?

MG: Het Pietengilde dat vertegenwoordigt nu zo'n 1600 serieuze praktiserende Zwarte Pieten.

P: Praktiserende pieten?

MG: Ja nee dat betekent dat ze heel serieus een jaar lang bezig zijn met voorbereidingen om een mooi feest neer te zetten. Heel druk in het seizoen.

P: Maar leg dat toch maar eens uit, hoe is een praktiserende Zwarte Piet bezig in bijvoorbeeld maart of april.

MG: Dan zijn ze bezig met het voorbereiden van shows die ze maken en dat soort zaken.

P: Dat zijn dus ook de pieten die wij dan kennen uit bijvoorbeeld de intocht van Sinterklaas die op televisie is?

MG: Daar zijn ook Zwarte Pieten van bij, absoluut.

P: Bent u zelf, nou ja er kijken toch geen kinderen, bent u zelf ook piet?

MG: Ik ben het geweest altijd. Zo'n 42 jaar geleden...

FJ: Nu ben je sinterklaas volgens mij.

MG: Dat klopt ja. Ja maar ik ben het inderdaad vele jaren geweest ja. Met heel veel plezier.

P: Afijn. U vertegenwoordigt dus een aantal mensen die met hart en ziel Zwarte Piet spelen, zijn, praktiseren, noem het allemaal maar op. U bent zelf nu Sinterklaas geworden. Wat was voor u de kwestie vandaag? Misschien kan uw advocaat dat even uitleggen. Wat was voor u de kwestie vandaag?

DL: Nou de kwestie, Mark kwam bij mij met het gevoel van nou worden wij opeens bestempeld als racisten. En Mark zei zo heb ik het nooit gevoeld, zo heb ik het nooit bedoeld. Dat was helemaal niet wat wij aan het doen waren. Ik doe het al 42 jaar en ineens sinds die uitspraak van rechtbank Amsterdam ben ik racist geworden en daar wil ik iets mee doen. Dus kunnen wij iets tegen die uitspraak doen? Dus daar ben ik naar gaan kijken en dat was dus, voor mij is het een prachtige zaak, als jurist en als advocaat...en als jurist is het mooi omdat er een paar hele leuke juridische vragen spelen en als advocaat is dit een prachtige zaak vanwege het maatschappelijk debat. En om Mark en het Pietengilde te helpen daar een weg in te vinden, maar dat wel op een manier dat je dat wel met respect doet voor iedereen. En dat zag je wel tijdens het pleidooi vandaag bij de Raad van State, dat wij heel erg geprobeerd hebben neer te zetten van, luister wij zijn voor...het Pietengilde is niet tegen verandering van Zwarte Piet per se, maar het moet geleidelijk gaan, dat moet niet door de rechter worden...

P: Heeft het Pietengilde daar al een standpunt in genomen? Dat u zegt we veranderen van kleur, of is er een idee over?

MG: Het is niet aan het Pietengilde om dat te beslissen, net zoals het niet aan de rechtbank is om dat te beslissen, of aan een intochtcomité of aan een NTR of wie dan ook. Het moet echt vanuit de maatschappij komen, van onderaf.

FJ: Maar ik vind dat heel mooi dat zij zeggen wij zijn geen racisten. Dat is een hele andere discussie dan blijf van onze volkscultuur af. Kijk waar het namelijk om gaat, dat hele karakter van Zwarte Piet is in de afgelopen 40 jaar natuurlijk enorm veranderd. Van een boeman die je in de zak stopte en die je op je falie sloeg, tot een grappenmaker, iemand die mij eigenlijk voor de voeten loopt.

MG: Maar het is ook een heel dynamisch feest natuurlijk het Sinterklaasfeest en de Zwarte Piet die verandert netjes mee met de tijd.

FJ: Ja en dat ontwikkelt zich en dat vind ik wel leuk om even te vertellen. Kijk, wij hadden vroeger een volksdans als groep en die dansten dus de horlepiep. En de horlepiep dat was een speciale techniek, maar de beste danser had zijn knie gestoten en die deed... En dan elke keer was het afgelopen en dan riepen mensen, dat is de horlepiep niet! Dat moet zo! Maar er was dus een groep die deze beweging heel leuk vond en die ging er volgend jaar op door en zo is de horlepiep van karakter helemaal veranderd omdat één van die dansers zijn knie geblesseerd heeft.

P: Toch is dat eigenlijk in essentie waar het hier natuurlijk ook over gaat. Die Zwarte Piet die zal gaan veranderen. Hè, er wordt over kleuren gesproken, over smaken.

MG: Ja goed over kleuren gesproken ik denk dat de tegenstanders van Zwarte Piet daar ook niet op zitten te wachten. Ik denk dat, dat wordt nu geprobeerd straks in Gouda, op de NTR.

P: Ja de kaaspriet geloof ik. De stroopwafelpriet?

MG: Maar het niet zo dat je daarmee de discussie weghaalt. Ik weet bijvoorbeeld ook dat een van de eisers van de zaak in Amsterdam, die heeft ook in een interview met het Algemeen Dagblad aangegeven dat al maak je ze blauw, dat is een non-oplossing. Ze zijn pas tevreden als het clown zijn allemaal, he dat is eigenlijk het enige wat ze willen, of de Zwarte Piet helemaal weg.

DL: Maar je ziet nu wat er gebeurt he, naar aanleiding van de paniek van zo'n uitspraak waarin staat, Zwarte Piet is een negatieve stereotypering van zwarte mensen zei de rechtbank. Iedereen denkt oh god we zijn racisten, we moeten iets doen. En je krijgt dit soort paniekreacties en dat leidt tot heel veel weerstand vanuit heel Nederland.

FJ: Maar mij doet het heel sterk denken aan, we hebben in Nederland protestant christendom hebben we. En op een gegeven moment hadden we de hervorming en kregen we de opdracht om zelf de bijbel te lezen. En dat mondde uit in discussies in Nederland van, heeft de slang in het paradijs gesproken of moeten we dat opvatten als een verhaaltje. Dat hebben ze toen aan Freek Vonk gevraagd en die heeft gezegd...nee die bestond toen nog niet, dus was er een schisma. En dat gaat nu natuurlijk ook gebeuren. Er komt een schisma tussen de ware Zwarte Piet, tussen de ware Piet, de ware Sint en dan de dissidenten. En die groep gaat dan weer verder splitsen en dit blijft een soort katholieke kerk, met Sinterklaas aan het hoofd en die hebben de waarheid. En daar is een ander en dan krijg je een Pietenbelt en dat is dan de Zwartepietenbelt rond het IJsselmeer, de mensen die vinden dat ie zwart moet...En politieke partijen komen eruit voort. Afijn. Wat ik ermee wil zeggen is, waarom moet dit op leven en dood uitgevochten worden?

MG: Nou ik zou daar ook eigenlijk ook heel graag een oproep toe doen als dat mag. Zowel bij voor- als bij tegenstanders van Zwarte Piet, dat wij alsjeblieft een beetje kalmte krijgen. Want ik vind echt, zoals het nu gaat is het verschrikkelijk.

P: Zullen we even kijken want ik wil dat toch even laten zien omdat dat echt absurd is, want er is ophef en weinig vertier in dat debat. Nou ja ik heb daar een zinnetje van gemaakt, is allemaal onzin. Kijk gewoon maar even. Ja dit zijn nogal gruwelijke beelden eigenlijk.

MG: Maar ik vind het ook heel erg laatst ook in dit programma Quinsy Gario ook horen vertellen over wat hem allemaal overkomt in die zin. Kijk we mogen het niet eens zijn met hem, maar dat gaat natuurlijk veel te ver. En dat gaat over en weer en ik zou het heel fijn vinden als...

P: Even deze kant... Patrick, u organiseert, u bent eigenlijk van de stichting Ware Piet geloof ik he.

PP: Ja wij hebben een stichting, Sint-Nicolaas actie in hoorn, waar ik zelf 20 jaar speel. En ik ben het dus helemaal met u eens, het gaat allemaal veel te ver. Hoe mensen tegen elkaar tekeer gaan.

P: U organiseert een demonstratie, 25 oktober in Den Haag.

PP: Ja ik organiseer 25 oktober een demonstratie in Den Haag.

P: En wat moet daar gebeuren?

PP: Een vreedzame demonstratie.

P: Ja het feit dat we dat al moeten zeggen als het om Zwarte Piet gaat dat het een vreedzame demonstratie is.

PP: Ja de beelden zeggen al genoeg he. En u zegt al de roe is ook al afgeschaft. We moesten ook al een keer van kleur veranderen, toen moesten we naar de bruine kleur heen. Het houdt niet op. En wij zijn allemaal Nederlanders, wij houden van die warme avonden van Sinterklaas, die moeten wij samen nog houden. En waarom moet Zwarte Piet dan veranderen he.

P: Nou dat kan ik u in een korte zin denk ik nog wel zeggen, omdat er veel mensen zijn die zich daardoor gediscrimineerd voelen. En dan denk je, is dat niet belangrijk om dat mee te wegen en wat maakt het dan uit of die piet dan zwart of geel of groen is.

PP: Dat ben ik wel met u eens, maar tot een bepaalde hoogte. Kijk op een gegeven moment, die mensen hebben ook altijd langs de kant gestaan, die hebben altijd genoten van Sinterklaas.

P: Niet allemaal. Er zijn namelijk mensen geweest die juist tijdens die periode voor Zwarte Piet werden uitgescholden.

FJ: Maar Jeroen het is toch ook een schitterend moment om als je in deze discussie zit, je niet alleen te focussen op die Zwarte Piet, maar dat we ook ons even gaan studeren op de slavernij en onze rol in de slavernij. We hoeven ons daar niet dagelijks schuldig over te voelen maar dat je weet wat we mensen hebben aangedaan.

MG: Maar dat ontkent niemand natuurlijk he.

FJ: Nou maar als je dat niet ontkent dan hoef je niet te roepen van je moet terug naar je bongo bongo land.

PP: Er zijn bepaalde categorieën die dat allemaal doen.

MG: Maar ik vind wel, de pijn die sommige mensen hebben zoals je net ook zei, die ook als kind uitgescholden zijn, ik vind eerlijk gezegd ook niet dat je dat allemaal mag afwimpelen op de gehele traditie met de Zwarte Piet, want dat heeft ook iets te maken met de opvoeders in dit geval. Het is niet zo dat die Sinterklaasfeest, die traditie, dat opwekt. Dat vind ik wel.

P: Marike?

FJ: Maar ik vind het ook zo goed dat we ons nu bewuster zijn dan een aantal jaren geleden. En dat gaat gewoon rustig zijn gangetje.

MS: Maar als nou mensen in onze samenleving zeggen dat zij dat feest vroeger hebben ervaren als naar en vervelend omdat zij zwart waren en Zwarte Piet was zwart. Als je weet dat er nu kinderen in klassen zitten die dat mogelijk ook zo ervaren, waarom zou je dan niet van zwart roetvegen maken? Wat is het probleem?

PP: Dat kan ik uitleggen. Het Sinterklaasfeest, het Sinterklaas spelen of het piet spelen, 99 procent wordt dat allemaal door vrijwilligers gedaan. En als je vrijwilliger bent en je speelt dat in je eigen buurt of je eigen straat en je eigen omgeving. Dus als ik op school Zwarte Piet speel en ik kom daar binnen en dan op een gegeven moment zeggen de kinderen dan van dat is de papa van Lotte en Daan en Anna. Dan is het geloof gewoon weg. En het is zo'n mooi...

P: U zegt je moet het wel zwart maken want anders herkennen ze me?

MS: Maar dat is toch ook zo bij paars, dan herkennen ze u niet.

PP: Als je Zwarte Piet een andere kleur geeft, een gele kleur of een groene kleur of een blauwe kleur dan valt ie gewoon veel eerder op wat voor gelaat daarachter zit.

P: Nog even terug naar de tafel, want je zit je een beetje op te winden je zegt hier gaat het helemaal niet om.

MG: Nee het gaat er natuurlijk ook wel om, maar het gaat er mij om dat we die discussie moeten gaan normaliseren weer want het is nu gewoon te ver gegaan en wat ik wil is dat het komt in de maatschappij waar het hoort. Want daar is het nu weg en dat is iets wat echt niet kan. Maar ik wil wel en daar roepen wij ook toe op, wij proberen ook als Pietengilde ook het dialoog aan te blijven gaan. Om te spreken met alle mensen, zowel met de voor- als tegenstanders, om te kijken of we tot oplossingen kunnen komen en als er mogelijke oplossingen komen, dan moet dat van onderuit de maatschappij gevoed worden. En dat geleidelijk moet gaan gebeuren, want anders krijg je een traditie die niet verandert.

FJ: Ik ben heel benieuwd wat er straks allemaal weer op Twitter staat.

P: Ik ook. Even eerst de 25^e oktober is die eh...

PP: Ja de 25^e oktober een vreedzame demonstratie in Den Haag op het Spuiplein van tien tot twee.

P: U zegt ik wil graag een dialoog, moeten we iets gaan organiseren?

MG: Ja daarom adviseer ik ook de demonstratie niet doen, want dan krijg je alleen maar meer kwaad bloed en we willen het normaliseren. Dat is mijn advies.

Fragment 15

WNL op Zondag, 19-10-2014

Sprekers: Jan Mulder (JM), Alexander Pechtold (AP) en Presentator (PR).

PR: Hey even wat anders, de Raad van State boog zich deze week over de kwestie van burgemeester Eberhardt van der Laan, of hij wel een vergunning had mogen verlenen voor de Sinterklaasintocht. Veel gemeenten wachten met het verlenen met van vergunningen en subsidies tot er een uitspraak is, en dat is pas op 12 november. Jan is het een goed idee dat de raad van state zich buigt over deze kwestie?

JM: Ik vind het al geen goed idee dat ik me buig over deze kwestie. Dat wordt wel gecommuniceerd en nou ja dat zijn van die, er valt nauwelijks meer iets over.. ik denk geel, oranje, blauw, ook leuk. Maar je moet je ook niet laten koeioneren door moderne mensen die zich opeens...maar ik denk wel als er mensen zich aanstoot aan nemen dan moet je dat veranderen een klein beetje, langzamer zeker. Dat blauw en dat geel staat prachtig.

Niet volharden in zo van, jullie komen aan onze piet. Ja waar kom je nou aan?

PR: Hoe staat u erin?

(Onbekende spreker): Ik vind het allemaal belachelijk. Laat het zo maar blijven.

PR: U vindt het belachelijk dat het tot aan de Raad van State wordt uitgesproken wat we ervan moeten vinden. Laten we even kijken, een jaar geleden laaide die discussie op. Politiek Den Haag mengde zich daar toen niet in?

AP: Dat is me kwalijk genomen. Nou ja kijk er zijn natuurlijk aan twee kanten extremen. Ik reed van de week door Den Haag en toen voor de Raad van State stonden Sinterklaas en Zwarte Piet. Maar dat waren niet Sinterklaas en Zwarte Piet, dat waren leden van Voorpost, een of andere neonazi club. Dan denk ik als we het door die extremen zo geakaapt wordt, een kinderfeest. Misschien dat ik daar iets te luchtig was, want ik snap dat een deel van de bevolking vindt dat het niet snel genoeg gaat. De ontwikkeling, want het ontwikkelt zich wel dat feest. Je ziet het de roe, de zak in, de straf van Zwarte Piet is natuurlijk eigenlijk enorm veranderd in de tijd.

PR: Nou eigenlijk niet meer toch?

AP: Nou ja ik vind je ziet de types van Sinterklaas en Zwarte Piet als je naar de afgelopen 100 jaar kijkt wel veranderen, maar dat moet je maatschappelijk eigenlijk door laten gaan, omdat ik denk dat het wel nodig is een beetje wat Jan zegt. Maar om dat nou door die extremen zo te laten gijzelen, dat was een beetje toen mijn reactie. Maar we zijn er niet vanaf. Ik hoop dat de politiek niet de instantie wordt die daar een oordeel over moet gaan vestigen in een of andere wet.

PR: Ja we hebben wel wat anders te doen. Goed.

Fragment 16

Het grote Zwarte Pietendebat bij PAUW: welke kleur moet Piet hebben?

PAUW, 11-11-2014

Sprekers: Filemon Wesselink (FW), Herman Pleij (HP), Tanja Jess (TJ), Mark Gilling (MG), Patrick Peezenkamp (PP), Henk Westbroek (HW), Nelleke van der Krogt (NK) en Pauw (P).

P: Ouderwets en gezellig. Dat waren de meest voorkomende begrippen in het Sinterklaasjournaal van vandaag en werd door ouders, burgemeesters, onderwijzers en misschien zelfs ook wel enkele kinderen, uitgekeken naar deze eerste aflevering van het seizoen. Want zou het Sinterklaasjournaal nou eindelijk duidelijkheid verschaffen over een van de grootste discussiepunten van de afgelopen jaren, de kleur van de pieten. Goed, we houden het dit jaar gezellig. Maar gezellig was het in ieder

geval niet, de afgelopen jaren als het ging over het debat over zwarte piet. Filemon Wesselink, van alles, maar ook huisvader. Twee kinderen, hoe oud zijn die kinderen?

FW: Twee en vier.

P: Ja, beiden zeer gelovig denk ik. Of niet?

FW: Ja ja ja ja die geloven heel erg ja.

P: En waar geloven die in? In een witte Sinterklaas met een witte schimmel en allemaal Zwarte Pietjes?

FW: Nou die hebben eigenlijk geen idee waar ze in geloven. Ja ze weten wel dat er een soort Sinterklaas komt en dat er dan wat mannen omheen lopen. Maar ze gaan allebei naar een kleine crèche, bij ons in de buurt en ik kwam er dus afgelopen Sinterklaas achter dat die kinderen daar al jarenlang met gekleurde pieten opgezadeld worden.

P: Opgezadeld.

FW: Ja ik denk wat is er met die kinderen, maar die hebben dus al heel lang gekleurde pieten. En dat weet ik van de eigenaresse van de crèche en ik vroeg dat aan mijn kinderen van ja welke kleuren hebben die pieten eigenlijk bij jullie allemaal zo? En die hadden eigenlijk helemaal geen idee, die zeiden ja het zijn gewoon pieten hoezo welke kleuren hebben ze? En die hebben met ontzettend veel plezier dat sinterklaasfeest gevierd maar ik moet wel heel eerlijk zeggen dat ik de eerste keer dat ik dat hoorde dat ik toch dacht van, wat is dat voor een onzin gekleurde pieten. Kwam bij mij toch een beetje aanstellerig over. En dat komt omdat één van de crèche-eigenaren, dat is een donkere man. Dus ik ging naar die man toe en ik vroeg wat is dat met die gekleurde pieten? En hij zei ik voel me gewoon, wat die historie ook is en ik wil ook helemaal niet meedoen aan die fundamentele discussie, maar ik wil ook gewoon gezellig Sinterklaas vieren met mijn crèchekinderen. En ik voel mij heel ongemakkelijk bij die Zwarte Pieten. En ik dacht ja dat is ook een goede manier om die discussie te voeren. Om het ook zo klein te houden zonder dat je het ook zo fundamenteel maakt, waardoor het een hele lastige discussie wordt.

P: Ja verander de pieten, begin bij jezelf eigenlijk.

FW: Ja. Nou eigenlijk wel ja. Ik denk ja die meneer voelt zich rottig en die kinderen die maakt het geen reet uit. Wat maakt mij het dan eigenlijk nog uit?

P: Er zijn kennelijk geen ouders daar geweest op die crèche die daar hun kinderen van de crèche hebben gehaald. Het is ook niet zo dat kinderen die daar langer op de crèche zaten later leerachterstanden hebben gekregen. Het kan dus allemaal laat ik het zo zeggen.

FW: Nee mijn kinderen hebben dus een soort party burn-out, vandaag begon dus dat Sinterklaasjournaal...maar het was Sint-Maarten, dat is ook een groot feest.

HP: Er doet zich nu ook meteen hele interessante verschijnselen voor, want dat is eigenlijk waar we nu ook over praten dat Sint-Maarten, dan blijkt dat mythen en legenden heel gevoelig zijn voor veranderingen. Dat dat ook heel makkelijk kan. Een van mijn kleindochters meldde zich net aan bij de deur bij ons en was gekleed als Sint-Maarten met lampion, maar ze had een Halloween masker op en een skelet bij zich. Dat was voor haar geen enkel probleem, ze mixte die dingen. Dus dat gaat heel makkelijk en daar moet je op insnijden.

P: Tanja Jess zit hier ook aan tafel jij bent actrice maar je bent ook initiator van wat heet de Zwarte Piet make-over...wat was voor jou de reden, heb je naar het Zwartepietenjournaal gekeken het Sinterklaasjournaal vanavond?

TJ: Ja ik heb gekeken ja en ik moet je eerlijk zeggen dat ik me ook enigszins verbaas dat nu blijkbaar het Sinterklaasjournaal de autoriteit is geworden die nu blijkbaar gaat bepalen hoe Zwarte Piet eruit gaat zien. Wanneer is dat gebeurd?

P: Nou ja het is op de nationale zender, het is de Sinterklaas die daar spreekt, het zijn de Zwarte Pieten die je daar ziet.

TJ: Ja en daar is ook de intocht en daar worden ook keuzes gemaakt. Maar ik heb zoiets ja er zijn nu allerlei dingen in beweging en gesprekken over gaande, dus dat vind ik op zich al wonderlijk. En wat ik een beetje storend vind, is dat er naar mijn idee een beetje gestookt wordt want je krijgt eerst een promo waarin geroepen wordt ja er komt een regenboog aan. Dus alle pro-pieten zitten van yes en alle anti-pieten zitten van wel verdorie. En nu heb je de eerste aflevering en dan wordt er weer gezegd ja het is al 100 jaar zo en het moet gezellig ouderwets zijn. Alsof iets wat niet ouderwets is dus niet gezellig is. Dus alle anti-pieters worden allemaal weer helemaal woest en emotioneel en alle pro-

pieters die beginnen misschien wel vuurwerk af te steken. Dus ik denk ja je werkt de polarisatie eigenlijk nog meer in de hand dat vind ik een beetje link.

P: Mark Gilling u bent van de Pietengilde, u bent zelf overigens wel een typische Sinterklaas toch. Een grote man, nooit Zwarte Piet geweest vermoedelijk.

MG: Ook dat. Al vanaf mijn achtste jaar, toen ben ik begonnen. En toen nog echt een zwarte Zwarte Piet.

P: Hoe is dat nu bij het Pietengilde? Is dat nu toch een beetje een hoeraatje toch? Hebben jullie vanavond met zijn allen naar het Sinterklaasjournaal gekeken?

MG: Nee ik heb gekeken. Eigenlijk ook omdat ik hier zou zitten en dan moet ik kijken. Ik kijk er normaal gesproken ook niet naar moet ik zeggen. Maar wat ik verwacht had is ook gebeurd dat inderdaad de hoofdpersonen zwart zijn en dat we op dit moment nog helemaal niets zien van anders gekleurde pieten of wat dan ook. En ik denk dat dat wel nog gaat komen.

P: Patrick Peezenkamp, u heeft nog een pietendemonstratie georganiseerd op 25 oktober als ik me goed herinner. Ging dat goed toen?

PP: Ja dat ging goed. En ik moet heel eerlijk zeggen ik stond heel verbaasd te kijken in Den Haag. We waren natuurlijk met verschillende nationaliteiten daar, en dat er gewoon heel veel donkere mensen zijn die bij ons zijn geweest en gewoon hun handtekening hebben gezet. En dat die mensen zeggen van, want je gaat natuurlijk een praatje maken met die mensen, en dat die mensen zeggen van ik voel me eigenlijk door mijn eigen volk gediscrimineerd. Dat ze er zo mee omgaan.

P: Juist. Dus u had wel het gevoel van ik zit op de goede weg.

PP: Ik wel ja. En nog steeds.

P: Laten we even kijken naar de Telegraaf, die bij uitzondering ons, althans dat deed de hoofdredacteur...maar dit is de voorpagina van de telegraaf. *Ophouden met deze flauwekul. Schijnheilig! Zwarte Piet blijft zwart.* In overigens al wel weer die heerlijke chocoladeletters die blijven gelukkig wel. Witte chocola ja. Dit is de Telegraaf van morgen, dat u dat alvast weet. Althans de voorpagina.

PP: Duidelijke letters.

P: Ja duidelijke letters.

MG: Maar goed ik ben het er niet mee eens.

P: U bent het er niet mee eens?

MG: Nee nee want ik denk inderdaad er wordt een voorzet gegeven, er wordt al gevraagd van heb je wel genoeg Zwarte Pieten. We weten dat het schoolpakket straks zo is samengesteld dat er straks blijkt dat er niet genoeg pieten zijn en dat er hulp moet komen van leerkrachten.

P: Hulppieten.

MG: Hulppieten ja. En het zal me dan niks verbazen als er dan via achterdeurtjes en zijpaadjes er allemaal figuren worden geïntroduceerd die ook allemaal komen helpen.

P: Achterdeurtjes ja?

MG: Bijrolletjes, laten we het noemen.

P: Maar waarom gaat het zo ver?

MG: Nee goed dat is de volgende vraag, waarom. Dat weten we nog steeds niet, er is niemand die erom vraagt.

P: Die waar om vraagt?

MG: Om gekleurde pieten.

P: Nou er zijn wel mensen die daar wel om vragen.

MG: Nou in ieder geval niet de tegenstanders van Zwarte Piet, laat ik het zo zeggen he. Want die vinden dit een non-oplossing, dat hebben ze ook aangegeven.

TJ: Nou ja wie zijn ze he.

MG: Mensen zoals Quinsy Gario en uh...

TJ: Jawel maar die vertegenwoordigen natuurlijk niet alles en iedereen he. Ik bedoel er zijn zo veel mensen en zo veel meningen. Wat wij heel erg gemerkt hebben toen wij die actie piet make-over startten, en daarom hebben we er ook voor gekozen niet een montage te maken maar iedereen voor zichzelf te laten spreken omdat de meningen daarover heel erg verdeeld zijn, want de een zegt er moet een zwarte Sinterklaas komen en een witte piet en de ander zegt ik wil kleurenpiet en de ander wil roetpieten

P: Maar jongens wacht even om helder te maken, waar is het ooit door ontstaan? Althans de discussie hebben we het nu even over. De discussie is ooit ontstaan omdat er mensen zijn die hebben gezegd, het is misschien niet racistisch bedoeld, maar het wordt wel racistisch gevoeld. Dat is een belangrijke kwestie.

MG: Ja omdat er gerefereerd wordt aan het slavernij verleden of koloniaal tijdperk

P: En omdat er misschien niet zozeer door de mensen die het doen als wel door andere mensen, die zwarte mensen uitschelden voor Zwarte Piet en allerlei andere flauwe grappen maken. Omdat zwarte mensen zich op het moment dat Sinterklaas en Zwarte Piet op het moment dat het feest er is zeker gediscrimineerd voelen.

TJ: En natuurlijk ook nog een belangrijk onderdeel is de stereotypering van de karikatuur die een beetje neergezet wordt door Zwarte Piet. Van mensen met donkere huidskleur.

MG: Maar daar ben ik het niet mee eens want ik wil daar graag op inhaken als dat mag...

TJ: Nee dat snap ik dat je het daar niet mee eens bent maar ik wil dat nog aanduiden als één van de argumenten.

PP: Maar waarom wordt dat nu in één keer aangehaald? Het zijn de kleine groepjes geweest die tegen Zwarte Piet waren. Dan komt er een mevrouw uit de VN, die zich niet verdiept in onze traditie en die komt dan even vertellen dat wij als Nederlanders allemaal racisten zijn.

TJ: Nou ja volgens mij is dat niet zo gegaan en ik snap die emotie wel hoor die nu bij jou naar boven komt...

MG: Maar ik zou nog wel even op die typering willen aanhaken want die negatieve stereotypingen waarover nu ook een hoger beroep is ingesteld door ons samen met Amsterdam.

P: Morgen he?

MG: Morgen de uitslag daarvan. Dat zijn vijf stereotypingen waarvan vreemd genoeg 80 procent van de Zwarte Pietvertolkers in het land allang niet meer voldoet aan die criteria.

TJ: Nou ik heb het net op het Sinterklaasjournaal nog gezien moet ik eerlijk zeggen want ze waren allemaal niet bijster slim want ze gingen gaatjes boren in de boot. En ze hadden nog steeds rode lippen en krulhaar.

HP: Wat gebeurt er nou, want jullie nemen dat als evangelische waarheid, daar wordt een verhaallijn opgezet, heel duidelijk. En Sinterklaas wordt nu neergezet als een nostalgische retroklaas die verwijst naar het verleden, gezellig ouderwets en die pieten zijn nog ouderwets. Het is heel duidelijk wat er gaat gebeuren, je voelt het al hangen. Die pieten die worden... en Sinterklaas wordt geconfronteerd met de moderne wereld die gaat dan op reis en die ontdekt dat er een debat is en die denkt jonge die pieten... en dan komt het in de lijn met wat er altijd met mythen en legende gebeurt. Elke samenleving heeft mythen en legenden nodig. Die heb je nodig als troost, die heb je nodig als droom, die heb je nodig als houvast. Daar hang je maatschappelijke discussies aan op. Sprookjes zijn daarvoor. Sprookjes die worden verteld, die deugen van geen kant. Moet je eens nagaan hoe de sprookjes gaan. Sprookjes zijn vrouwen vijandig. De vrouwen zijn altijd heksen, of stiefmoeders of prinsesje, staan ze op een voetstuk mogen ze ook niet meedoen. De vreemdelingen zijn de boeven in sprookjes, die deugen niet. Het geweld in sprookjes is gigantisch er worden koppen afgehakt, handen afgehakt, zwerven door de lucht, dus dat gaat niet. Maar ze veranderen wel mee, dus dat is met zwarte piet en met sinterklaas is dat ook. En nu komt dus mijn echte verhaal Dat zie je dus, Sinterklaas en Zwarte Piet, dat is een legende die we nodig hebben. Ik ook. Ik heb dat meegemaakt eind jaren '40 Sinterklaas dat was een doodengerd, dat was een autoritaire akelige kerel en dan kwam dan met zo'n boek onder z'n arm op school en daar stond precies in wat je fout had gedaan. Die piet dat was ook een engerd met een roe en een zak, nou die roe was om je in elkaar te meppen en die zak was en ballage voor mee te nemen naar Spanje. Dat had niemand gezien maar iedereen wist dat het gebeurde want je had een neef en die was het overkomen drie maanden niks van gehoord. Dus doodsbang waren wij allemaal. Wat is daar nu mee gebeurd in die halve eeuw. Moet je eens nagaan. Die pieten zijn de baas geworden, dat zijn vaak leuke meisjes en die zijn slim jongen. Logistiekpiet. Sinterklaas wordt steeds meer een debiel. Sinterklaas die heeft geen verstand van internet, die kan niet goed paardrijden die moet je ook vasthouden. Over 25 jaar is Sinterklaas echt iemand die in een rolstoel wordt voortgereden, de pieten lopen wild rond en dan komt er een actiegroep en daar ben jij weer de baas van. Een actiegroep die zich ergert aan het feit dat witte bejaarden belachelijk gemaakt worden.

P: Heel even naar Henk. Henk Westbroek, jij hebt je vorig jaar, toen ik samen met Paul Witteman presenteerde en jij te gast was en Quinsy Gario ook te gast was, hebben we een soort debat gehad ook.

Daar wilde je je eigenlijk helemaal niet in mengen maar voor je het weet schoot je behoorlijk uit je slof en wond je je ontzettend op daarover.

HW: Ja ik vind het altijd een beetje vervelend als mensen me al racist noemen voordat de uitzending begint en me geen hand wensen te geven omdat ik een liedje heb geschreven samen met Henk waar het woord Zwarte Piet in voorkomt. En dat is precies waarom ik die prachtige woorden van meneer Pleij zo geweldig vind. Sinterklaas is een heel onschuldig feest en het is geworden door mensen die standpunten innemen...kijk je mag over alles discussiëren en ik denk dat Sinterklaas is aardiger geworden, Zwarte Piet ook. Maar ik ben met de dood bedreigd. Anti-zwartepieters die moeten een schietpiet in dienst nemen om zichzelf te beschermen. Het is zo gepolariseerd. Iedereen loopt elkaar te bedreigen en ik moet zeggen ik vind dat geen leuke discussies. En dan houdt het bij mij op. Juist omdat er gaat gebeuren wat meneer net zegt, de dingen veranderen vanzelf.

P: Even allemaal om de beurt, Tanja begin jij maar.

TJ: Nou ik, wat mij opviel toen wij die actie startten, ik heb nergens nooit of te nimmer iemand racist genoemd of zoiets. Ik vind ook niet dat als je Zwarte Piet leuk vindt dat je racist bent. Er is ook niemand die voor mij spreekt dat kan ik heel goed zelf, maar dat horen mensen wel voortdurend, dat vind ik heel wonderlijk. Ik krijg heel veel reacties van mensen op Twitter en Facebook die zeggen ja je zet ons neer als racisten. Ik zet jou niet neer als racist, als jij mij een tweet stuurt waarin jij zegt dat alle zwarte mensen opgeknoopt moeten worden, ja dan heb je dat voor jezelf zo ingevuld. Zolang je dat niet doet is er dus niks aan de hand.

MG: Maar dat is wat ik vorige keer al heb gezegd, die discussie is gewoon te extreem geworden, van beide kanten. En vorige uitzending heb ik al opgeroepen tot kalmte en laten we alsjeblieft het dialoog aangaan. Gelukkig hebben we drie partijen bereid gevonden, tegenstanders, die dat met ons willen doen en dat gaat ook spoedig gebeuren. Ik denk nog steeds dat daar de oplossing ligt om hier uiteindelijk in de toekomst uit te komen.

P: Filemon?

FW: Ik denk als volwassen mensen, met alle respect, op het Malieveld gaan protesteren voor of tegen Zwarte Piet, ja mijn kinderen vinden dat heel debiel.

TJ: Nee maar we moeten het probleem niet bagatelliseren, want er leeft iets heel anders onder waardoor de emoties zo hoog oplopen en ik denk dat het veel belangrijker is om te kijken naar wat is dat dan precies, waar doet dat dan zo'n pijn. Aan beide kanten. En dat blootleggen en daar met elkaar onderhandelen.

P: In zekere zin is dat toch wel duidelijk wat dat is dat pijn doet? Er zijn toch wel voldoende mensen geweest die hebben gezegd, het doet mij pijn.

MG: Die pijn die mensen hebben wordt wel gebaseerd, dat moeten we even zeggen, op een geschiedenis die niet helemaal volledig is.

P: Het gaat niet zozeer om de geschiedenis, het gaat erom, op het moment...op dat moment worden zwarte mensen in de Hema en de Albert Heijn uitgescholden van he je mag hier niet zijn. Maar dat komt omdat veel mensen een associatie maken van Zwarte Piet zijn zwarte mensen en zwarte mensen zijn Zwarte Piet.

MG: Helaas. Maar dat mag je niet afwimpelen op de traditie.

HW: Ik vind dat niet eerlijk wat je zegt...mijn kleinzoon daar was ik pas mee in een dierentuin en daar werd iets van Sinterklaas opgenomen, dat kind is drie en Zwarte Piet die sprak hem aan en hij wil nu Zwarte Piet worden en knuffelde alle Zwarte Pieten. En kinderen zijn kleurenblind he, wij maken het probleem.

TJ: Mijn kind was drie en die ziet op school een donker jongetje en die zegt, he Zwarte Piet.

HW: Maar jij vindt dat Zwarte Pieten een clichébeeld zijn, a het is niet echt. En Sinterklaas is een bisschop, nou als er nou één cliché van een bisschop is, dan is het Sinterklaas wel. En het is allemaal fictie en dat is veranderende fictie en er zijn ondertussen blanke pieten en er zijn groene pieten en het kan allemaal. Daar hoeft je je helemaal niet druk over te maken.

P: Herman Pleij.

HP: Ja ik wou graag een praktisch voorstel doen, want je moet vaststellen, er zijn veel zwarte mensen, gekleurde mensen maar ook blanke mensen die zich ergeren. Dan komt er allemaal informatie los over waar die zwarte figuur vandaan komt, ontzettend interessant op zichzelf.

Daar hebben die mensen die gekwetst zijn geen boodschap aan, want doet dat er nou toe want zij zien gewoon dat zwart en daar ergeren ze zich aan. Nou wat moet je gaan doen, je moet natuurlijk een

beetje gaan schuiven. Je moet de mythe dus een beetje duwen op dat moment en dan moet je aanpassingen gaan maken. van der laan die was daar vorig jaar heel ridicuul over die heel komisch zei, niet twee koperen oorbel, één koperen oorbel. Maar hij deed toen iets heel belangrijks, hij erkende dat er een punt was aan de andere kant.

MG: Dat is waar, ik ben het er ook mee eens. Ik ben het er ook mee eens dat we in dialoog moeten gaan. Ik zeg ook niet dat we niet zullen veranderen, we zijn altijd al veranderd en we zullen blijven veranderen. En als heel Nederland vindt dat die piet blauw wordt dan zal ie ook blauw worden. Dat gaan we niet tegenhouden, maar dat moet van onder uit de maatschappij komen en in de tijd der geleidelijkheid en niet bijvoorbeeld opgedwongen door zo'n NTR... want dat werkt niet.

PP: Ik wil zeggen want jij had het net over je zoontje...

TJ: Ja maar dat is altijd het punt dat mensen zeggen want ja bij mijn kind, dat bewijst natuurlijk helemaal niks. dat mijn kind een andere ervaring heeft dan jouw kind bewijst niks. Het is een non-argument.

PP: Maar je hebt met kinderen te maken en kinderen zijn onder mekaar bikkelhard. Ik kan helemaal niet begrijpen, natuurlijk het is erg dat iemand voor zwarte piet wordt uitgemaakt, ik kom zelf uit het oosten, ik heb ook wel eens meegemaakt dat ik een Fries boertje was of weet ik veel. Maar op een gegeven moment moet je dingen accepteren.

TJ: Dat je zo uitgescholden wordt?

P: Maar vind je dat je dan maar moet accepteren dat je uitgescholden wordt, dat is toch niet de samenleving die je wilt? Even nog 1 liedje van jou, jullie samen hebben dat prachtige liedje gemaakt van Sinterklaas Sinterklaas wie kent hem niet. Maar goed daar komt dus nu een soort van opvolger op. Ik wil even een klein fragment laten horen om even de sfeer van jullie lied te proeven, want Sinterklaas wil met pensioen. Eigenlijk is die toekomst die jullie voor sinterklaas schetsen eigenlijk precies dezelfde als die Herman Pleij net schetste.

HW: Die had ook zo gelijk. Toen ik een kleine jongen was, ik scheet zeven kleuren. Regenboogkleuren. Want ik was zo bang voor Sinterklaas en dan nam ie nog van die enge pieten mee en dat is allemaal weg. Tegenwoordig zijn ze knuffelbaar.

P: Laatste woord voor Nelleke.

NK: Nou ik zit met veel interesse te luisteren en ik vind het goed en roerend dat we tegen racisme zijn enz. enz. maar wat me ook verbaast is dan, we zijn nu al een tijd bezig hier in dit kleine land over die Zwarte Piet, maar als diezelfde zwarte mensen in gammele leuke bootjes over een zee aan komen dobberen omdat ze ook een menswaardig bestaan willen, dan zijn ze niet welkom. Dan willen we ze niet ontvangen en we willen ze zeker niet in de straat hebben. Dus dan denk ik wel ja, dat zijn wel diezelfde donkere mensen, dat wilde ik even zeggen.

P: Nee, we moeten doorgaan.

Fragment 17

WNL op Zondag, 16-11-2014

Spreekers: Frits Barends (FB), Ineke Dezentjé Hammink (IDH), Rob Oudkerk (RO), Saskia Noort (SN) en Presentator (PR).

PR: Sinterklaasfeest 2014, zie ginds komt de arrestantenwagen. Dit is WNL op Zondag. Maar eerst gaan we naar het nieuws van dit weekend. Sinterklaas is weer in het land en wat een gezellige middag voor kinderen en ouders had moeten worden eindigde in een grimmige sfeer door demonstranten die voor of juist tegen Zwarte Piet zijn. Krachtig gesproken van de premier. Frits jij had er met je kleinkinderen tussen kunnen staan.

FB: Nou de kleinkinderen zijn er dit weekend niet, anders was ik er geweest, niet daar maar dan ter plaatse. Ik heb even gekeken in mijn plaats en ik schrok dat daar wel alleen Zwarte Pieten waren. Dat viel me wel tegen een beetje van Amstelveen. Maar wat ik in Gouda zag liep alles daar rond.

Gekleurde pieten, witte pieten, regenboogpieten dus precies waar we naartoe willen en dan denk ik ja laten we dan één keer dat demonstreren achterwege. Hoewel ik nou niet weet of echt die demonstratie uit de hand moest lopen want het leek nog vrij vreedzaam maar nog vind ik dat je daar even die

kinderen met rust had moeten laten. Je gaat niet demonstreren als je weet dat er duizenden kinderen rondlopen.

PR: We hebben wel wereldnieuws gehaald, moet je kijken. Overal krantenkoppen in de hele wereld over de black pete die...

IDH: Maar zo willen wij toch helemaal niet in de wereldpers komen. Dat is gewoon verschrikkelijk. He het is een kinderfeest, laten we ervan genieten. Die kinderen werden gewoon ontzettend bang gemaakt. die zien daar schreeuwende mensen met spandoeken. Ophouden ermee echt ik krijg iedere keer de stoom uit mijn oren. Zeker, en nu hebben wij het er ook al weer over, laten we die discussie echt zo snel mogelijk laten verstommen. Laten we er gewoon een gezellig feest van maken.

FB: Nee die discussie mag je best voeren...

PR: Maar blijf bij zo'n feest weg.

RO: Die discussie is nu gevoerd maar je zou het ook een vorm van kindermishandeling kunnen noemen, dat je, ik maak tegenwoordig een radioprogramma, ik heb daar kinderen geïnterviewd, allochtone kinderen, autochtone kinderen, ze zeggen allemaal hetzelfde. Eén, Sinterklaas gaat om zoveel mogelijk cadeautjes krijgen. Twee, hou nou eens op met ons feestje te verpesten. Dus kunnen we tot 5 december nu die discussie even on hold zetten en daarna weer klaar.

SN: Ik denk ook dat die discussie al gevoerd is en dat er gewoon gekleurde pieten gaan komen dat is niet tegen te houden dus. Maar dat kan je natuurlijk niet van het ene op het andere moment doen. Neem daar de tijd voor en volgend jaar is het weer een stukje beter.

IDH: Maar het wordt gewoon ten onrechte in de sfeer van racisme getrokken want toen ik kind was ik dacht gewoon er is een stoomboot, die wordt op kolen gestookt en daardoor krijg je een vies roetig gezicht en daarna in de schoorsteen. Ja wie denkt er nou eigenlijk daarmee aan racisme.

FB: Dat is de witte perceptie. Vraag maar aan zwarte kinderen en mijn voetbalclub daar zitten heel veel zwarte kinderen. En die zwarte kinderen voelen zich wel degelijk het knechtje van de witte man.

RO: Maar Frits, zelf, of geïndoctrineerd door de ouders?

FB: Nee er zijn echt oudere zwarte mensen die eronder geleden hebben. Al lijdt er maar één iemand onder bij wijze van spreken. Wat maakt dat nou uit?

SN: Nee ik snap als er een groep zich gediscrimineerd voelt of gekwetst dan moeten wij daar met zijn allen wat aan doen en internationaal staan we ook niet lekker op de kaart met Zwarte Piet. Dus dat moet ook opgelost. Alleen dat hoeft niet op deze manier.

IDH: Nou het is ooit aangeslingerd door een dame uit Jamaica...en ja daar zijn ook nog kippenpootjes voor de huizen om de boze geesten buiten de deur te houden, ik wil het echt allemaal relativieren. Laat het gewoon onze traditie zijn, ik ben voor Zwarte Piet en laten we het vooral zo houden.

FB: Daar ben ik het dus niet mee eens.

PR: Ja daar gaan we weer. Nee maar dit is op zich prima maar...

RO: Ja maar dat is ook prima maar het is een kinderfeest en laat die kinderen er alsjeblieft van genieten. Een aantal van die kinderen zeiden tegen mij van jullie zijn wel ons feest aan het verpesten.

PR: Wat ook in het Nederlands elftal moest ontgelden, de selfie van Leroy Fer.

FB: Ja dat is dan ook walgelijk, bijna in het verlengde van Zwarte Piet. Leuke selfie, heeft ie walgelijke reacties op gehad. Van oh ga terug naar Zwarte Pietenland, alleen maar Zwarte Pieten. Alleen maar dat soort reacties en dat is wel een beetje de sfeer, die misschien ook door die Zwarte Pieten...misschien is die onderbuikgevoel wel weer een beetje naar boven gekomen. Walgelijke reacties, daar ben ik heel erg van geschrokken.

Fragment 18

De discussie over Zwarte Piet en het referendum van GeenPeil

WNL opiniemakers, 14-10-2015

Sprekers: Jan Dijkgraaf (JD), Ronald Plasterk (RP), Dalan Yesigobz (DY) en Presentator (PR).

PR: Jan wij gaat het uiteraard weer hebben over de vluchtelingen crisis, maar je hebt je ook over wat anders opgewonden, wat is dat?

JD: Dat is toch wel het toenemende belonen van activisme in dit land, he Zwarte Piet. Ik vind het heel dom dat iedereen, op het moment dat er actie wordt gevoerd tegen Zwarte Piet, in de verdediging gaat

en met regenboogpieten gaat zwaaien. Nou nu komt er uit dat we overgaan op de veegpiet. Weet je ik ben 53 jaar en toen ik 3 was, 50 jaar geleden, heb ik geleerd dat die gast door de schoorsteen naar beneden kwam. Nou ik heb dat thuis geprobeerd met mijn arm en als je dat doet dan heb je van die mooie zwarte vegen dus het is heel goed dat we dat nu eindelijk doen want we moeten stoppen met dat ja...die activisten zoveel podium te geven als we het afgelopen jaar hebben gedaan.

PR: Maar goed het is gelukt, Zwarte Piet zal niet meer Zwarte Piet zijn en sommige mensen zijn daar heel blij mee. Wat vindt u?

RP: Ik vind dat ook wel goed. Ik vond dat een paar jaar geleden eigenlijk een beetje flauwekul. Ik dacht ja dat is toch altijd zo geweest. Maar ik heb nu, als je er veel mensen over hoort, ik kom ook veel in de Cariben, het Caribisch deel van het koninkrijk. En dan spreek ik ook mensen die ik ook wel goed ken en die zeggen ja ik vind het toch wat ongemakkelijk want ja van die schoorsteen krijg je geen dikke rode lippen en ringen door je oor en dan denk ik nou daar kunnen we ook rekening mee houden.

PR: Activisten waren er ook vooral in Amsterdam heel erg op tegen. Ja ze worden beloond. Goed?

DY: Nou ik vind activisme, dat je je druk maakt om iets en dat wilt veranderen dat vind ik heel positief. Ik vind het dan wel jammer dat je een beroepsactivist wordt en dat je allerlei dingen gaat vastgrijpen om maar continu in beeld rotzooi te schoppen. En dan heb ik het niet over mensen die het punt van Zwarte Piet op een degelijke manier proberen aan te kaarten, maar in Amsterdam hebben we helaas ook wel te maken met beroepsactivisten en die daar echt hun ding van hebben gemaakt en ook confrontaties aangaan met de politie en dergelijken, nou daar maak ik me wel druk om. Maar dit lijkt me helemaal prima als Zwarte Piet nu mee verandert met wat we nu vinden dat mooi zou zijn, dat is helemaal ok.

Fragment 19

Patrick Mathurin wil de eerste zwarte Sinterklaas worden.

PAUW, 9-11-2015

Spreekers: Patrick Mathurin (PM), Henk van Straten (HS) en Pauw (P).

P: Het is half november en dat betekent dat het weer tijd is voor het Sinterklaasjournaal. Vanavond was de eerste met meteen al een heuse Zwarte Piet. De paniekiet. En hier is ie dan, de nieuwe Sint, Patrick Mathurin.

PM: Sinterklaasje kom maar binnen zonder knecht. Het is de tijd dat iemand dit eindelijk zegt. Misschien denkt u ik stem partij vrij, ik houd die pieten in slavernij. Kom we worden samen weer eens trots op Nederland, laten we samen naar de toekomst gaan. En we zingen en we springen en we zijn zo blij want er zijn ook zwarte Sinten bij. En we zingen en we springen en we zijn zo blij want uiteindelijk zijn we allemaal vrij.

P: Goed, Patrick ga zitten even daar, of Sinterklaas moet ik eigenlijk zeggen maar daar heb ik altijd een beetje moeite mee.

PM: Eerst even iedereen in de zaal een roos geven.

P: Maar dat gaat je tijd kosten doe dat na de uitzending dan nog even. Ga even zitten als je wil op die mooie stoel die daar voor Sinterklaas is. Een zwarte Sinterklaas. Waarom wilt u eigenlijk de nieuwe Sint zijn?

PM: Ik heb voor u iets meegenomen. Ik heb gehoord dat u zich heel goed heeft ingezet voor vriendschap en liefde en daarom heb ik voor u als eerste een cadeau meegenomen in Nederland.

P: Sinterklaasje zonder knecht. Nou dank u zeer, ik heb niet eens mijn schoen gezet. En zet even je mijter af, want je bent nu gewoon Patrick Mathurin, Amsterdammer met de wil en de ambitie om de nieuwe Sint te worden. Een zwarte Sint, waarom?

PM: Een zwarte Sint? Ik noem mijzelf niet de zwarte Sint. Ik noem mijzelf de nieuwe Sint.

P: Maar de nieuwe Sint is in dit geval zwart.

PM: Ik heb een bruine huidskleur dat klopt.

P: Nou ja het wordt weer een semantische kwestie. Goed de bruine Sint dan, ook best. In ieder geval, eh de nieuwe Sint, er is veel gesproken over de Zwarte Pieten, over de gekleurde pieten, over witte pieten, over roetveegpieten. Dat had natuurlijk en dat heeft natuurlijk allemaal te maken met het

gevoel dat er in onze samenleving is, bij een steeds grotere groep in onze samenleving vooral, dat bleek ook uit allerlei onderzoekjes, jongere mensen die zien en voelen dat het mensen uitsluit. Mensen worden ermee geplaagd op school, zwarte, bruine kinderen, hoe je ze ook noemen wilt. En die voelen zich daar ontzettend ongemakkelijk bij. En andere kinderen, mensen die helemaal niet zwart zijn of bruin, die voelen zich daar ook ontzettend ongemakkelijk bij en daardoor is er een discussie ontstaan, hou daar eens mee op en doe dat anders. Ik neem aan dat dit allemaal aansluit bij die discussie.

PM: Het is mijn doel om een positieve bijdrage te leveren aan dit feest. Dus ik heb niet de intentie om aan te sluiten bij een discussie. Ik wil vooral de oplossing zijn.

P: De oplossing van wat?

PM: Van de problematiek waar u het nu over heeft.

P: Dus in die zin is het wel een aansluiting bij de problematiek.

PM: Het is zeker een oplossing ja.

P: Hoe ziet u het voor u? Dat de nieuwe Sint straks de nieuwe nationale Sint moet worden, de opvolger van de huidige Sinterklaas?

PM: Ok stel mij zeker beschikbaar als de Sint van het nationale Sinterklaasjournaal. Absoluut.

P: Is er al contact geweest met het Sinterklaasjournaal daarover?

PM: Nee ik heb nog niks van ze gehoord. Maar ik was wel vanochtend in de radio-uitzending vlak na de grote baas van de NTR, dus misschien hoor ik nog wat van hun.

P: Heeft u zelf al uw eigen intochten gehad eigenlijk?

PM: Nou ik moet u eerlijk zeggen dat ik wel al een intocht heb gehad ja. Maar dat was tijdens de demonstratie tegen racisme op 21 maart in Amsterdam. Toen heb ik een intocht gehad en dat werd zo positief ontvangen.

P: Als de nieuwe sint? Op een paard ook al?

PM: Nee nog niet op een paard. Maar dat zal wel komen.

P: Even de tafelheer, Henk jij hebt kinderen.

HS: Ja gelovig, de jongste nog wel de oudste niet meer. Maar ik vind dit heel leuk. Ik zou dit heel leuk vinden omdat Sinterklaas is sowieso al een mythisch figuur toch en het feest is al een sprookje dus waarom kan Sinterklaas er niet ineens anders uitzien. Ik weet zeker dat mijn kinderen zouden het gewoon pikken. Volgens mij zijn het altijd volwassenen die het idee hebben dat er iets wordt afgepakt of dat er...

P: Ja de volwassenen vinden tot nu toe in meerderheid dat hun kinderfeest wordt afgepakt.

HS: Nee volgens mij maakt dat kinderen niks uit en het mooie van een sprookje is ook dat je juist dit soort dingen kunt veranderen. Dingen kunnen gebeuren die niet logisch zijn of opeens veranderen, ja mijn zoontje zou daar geen last van hebben en dus ik ook niet.

P: Is het overigens, Jort jij hebt geen kinderen he geloof ik. Jonge kinderen?

(Onbekende spreker): Inmiddels wat oudere kinderen maar ik erger me dood aan die discussie. En ik ben ook blij met dit soort fenomenen want wat is er van ons geworden dat het zo disrespectvol is naar andere groepen. En als je het hebt over respect tonen dan is dat tegenwoordig meer een soort offensieve praat dan dat het ruimte geven is... en ik hoop dat in dat Sinterklaasjournaal dat daar heel veel gekleurde pieten gaan rondlopen, ook warte natuurlijk, maar laten er in godsnaam allemaal gekleurde pieten rondlopen. Want ik vind echt de discussie die we met elkaar hebben... het past niet in een libertair, een vrijzinnig land zoals wij dat eigenlijk zouden moeten zijn. Zelf, want ik ben gewoon geboren en getogen in Nederland, ik denk aan Sinterklaas en Zwarte Piet uit mijn jeugd, ik vond Zwarte Piet leuker dan Sinterklaas. Dus ik heb nooit een associatie gehad van iets negatiefs. Toch vind ik dat de samenleving verandert, dus je moet ook openstaan voor meningen en dat met elkaar wisselen en ik ben het wel eens met de verschillende opmerkingen, het debat is zo verhard en ik merk dat er kleine groepen zijn aan beide kanten die het hele debat, inclusief sfeer, domineren en dat vind ik zonde en ik vind dit soort dingetjes ook heel erg leuk.

P: Patrick wordt het voor jou een drukke tijd de komende tijd, heb je veel afspraken bedacht als de nieuwe Sint?

PM: Nou ik heb al best wel wat mensen die contact met me opnemen. Ik zal daar zeker wel op ingaan, zoveel mogelijk. Ik heb zelf dus een aankomst gepland, aankomende vrijdag. In Amsterdam bij het stadhuis.

P: Kom je dan al aan met Roderick het paard?

PM: Roderick het paard zal er zeker bij zijn.

P: Ja en wordt er ook met de boot en zo?

PM: Ik kom ook met een boot. Maar ik vervul deze rol pas sinds kort dus ik ben nog niet zo kapitaal krachtig dat ik grote boten kan aanschaffen, dus ik zoek nog wel sponsors. Dus iedereen kan zich aanmelden die bijvoorbeeld rozen kunnen sponsoren, doneren. Of fruit voor kinderen bijvoorbeeld, in plaats van snoep.

P: Ik zou niet Brittany Howard durven uitleggen over wat wij net allemaal besproken hebben over Sinterklaas, Zwarte Piet, blackface, dat is volgens mij als je het wel uit wil leggen wordt het volgens mij ook vrij pijnlijk vaak voor onze samenleving dus laten we dat ook vooral niet doen. Veel succes.

Fragment 20

Sylvana Simons en een Hulpstint over landelijke beleid voor Sinterklaas

PAUW, 4-12-2015

Spreekers: Sylvana Simons (SS), Ad Visser (AV), Jett Rebel (JR), Rob Grutter (RG) en Pauw (P).

P: Het smeulde al een tijdje, twee jaar geleden brak de Zwarte Pietendiscussie in alle hevigheid echt los. Inmiddels zijn er heel wat verhitte debatten geweest, verwensingen, een hoop boze mensen een reeks racistische opmerkingen, scheldpartijen. Maar de vraag is eigenlijk, is er iets veranderd? Want als je nu kijkt en de balans opmaakt en kijkt dan zie je in zijn algemeenheid dat heel veel pieten nog zwart zijn. We hebben zelfs een kaartje gemaakt waarin je ongeveer, want we gaan nu op deze avond praten, de avond voor pakjesavond, over hoe is piet veranderd. Ja dat is een duidelijk verhaal. Sylvana Simons, jij hebt je gemengd in dit debat al enige tijd geleden. Wat vind je als je de balans opmaakt?

SS: Ik denk dat er heel veel moois gebeurd is. Ik denk dat er bij een hele grote groep mensen bewustwording in ontstaan, dat zie je aan het feit dat in grote steden veel roetveegpieten voorbij komen, veel gekleurde pieten voorbij komen. Ik spreek heel veel mensen die zeggen joh ik heb nieuwe inzichten gekregen of joh ik heb nieuwe dingen gehoord die ik nog niet wist. Dus er is wel degelijk een kentering gaande. Tegelijkertijd vind ik het natuurlijk bijzonder dat bij de nationale intocht en bij intochten in andere grote steden...de pieten inderdaad nog overwegend zwart waren. En wat ik ook bijzonder vind, en ik vind dat ook wel een beetje logisch omdat ik dat ook bijvoorbeeld relateer aan die emotie die om deze kwestie heen hangt.

P: Ja die emotie is groot. In de zin dat je, Zeker als je bijvoorbeeld sociale media als Twitter of Facebook volgt, dan merk je dat mensen er zich ontzettend over opwinden. Met name toch de mensen, dat gevoel heb ik, die vinden dat hen iets wordt afgepakt. Die zijn vooral heel erg boos en beginnen te schelden met allerlei racistische uitlatingen. Dus het zit kennelijk verschrikkelijk diep.

SS: Dat zit het ook want het gaat hier over sentiment, over jeugdsentiment, over mooie herinneringen en over een tijd waarin je nog onschuldig was en waarin je in al je naïviteit in iets hebt geloofd waarvan nu mensen ineens beweren dat dat heel verkeerd is. En het omarmen van die waarheid betekent voor heel veel mensen zeggen, ik was fout. En dat is heel moeilijk. Ik gun iedereen die warme herinneringen en ik gun iedereen die compassie voor zichzelf, hun ouders en die tijd waarin het allemaal nog mooi was. Maar ik gun ook iedereen het voortschrijdend inzicht en het besef dat we in 2015 niet alleen in een andere samenleving leven. want heel veel mensen doen nu alsof de veranderingen rondom piet er alleen maar zouden zijn om een kleine groep etnische minderheden te pleasen, maar ik ben juist blij dat veel van de bewustwording juist gebeurt bij witte mensen. Die begrijpen dat we een inclusieve samenleving moeten vormgeven en dat dat betekent dat dat feest, wat ons volksfeest is van elke Nederlander ongeacht zijn of haar kleur, dat dat een feest moet zijn voor alle kinderen, maar ook voor alle volwassenen. En het kan ook zo makkelijk.

P: Even de geschiedenis induiken. Ad ik weet van jou dat jij ook wel een Sinterklaas bent geweest he.

AV: Nou een heel zwak moment is dat geweest, maar ik was wel eens op een schimmel door de Toppop studio gereden ja.

P: Jij bent ook heb ik begrepen, niet alleen vader maar ook grootvader. Dus ik neem aan dat de vieringen nog wel eens langs zijn gekomen ook bij u.

AV: Ja ja, ik vind zelf de discussie heel erg opgelopen. Ik begrijp enerzijds...laten we de dingen simpel houden zou ik zeggen. Ik begrijp dat als er een groep is die overgevoelig is op dat punt, want men zal toch wel begrijpen als je er verstandig naar kijkt dat er geen opzet in het spel is om een

bepaalde bevolkingsgroep in dit feest iets toe te dichtten of iets te willen afnemen of te willen beschuldigen of te willen herinneren aan. Ik denk dat dat niet aan de orde is. Echter, als die groep dat zo voelt, jongens we hebben een feestje. Doe dan niet zo ingewikkeld. Dan maken we een zuurstokpiet, dan maken we wat je wil. En dan is het heel goed voor de groep, die wat jij heel terecht zegt, vast wil houden aan die herinneringen van vroeger. Het leven is een kwestie van leren begrijpen dat je moet loslaten daar kan je beter maar zo vroeg mogelijk mee beginnen. Dus beide groepen doen eigenlijk hetzelfde, dus het zou het verstandigste zijn om.. en een kind, was het feest niet voor kinderen? Nou die vinden het fantastisch hoor de zuurstokpiet, laat me je dat vertellen. Want die zwarte gast daar zit ie ook niet op te wachten. Dus alles kan.

P: Goed. Jelte hoe luister jij daarnaar?

JR: Ik heb het niet gevierd en het hoeft van mij ook niet. Sowieso het is een beetje een winkeliersfeest en het gaat alleen maar om kopen kopen kopen. Dus dat daar überhaupt zo moeilijk over wordt gedaan ja daar zijn wel meer feesten voor te verzinnen. En als mensen verdrietig worden van een feest is het geen feest. Dus ik doe niet mee.

P: Ok, Rob Grutter. U bent hulpsinterklaas in Ommen he? Dit zijn natuurlijk drukke avonden maar het voordeel van een kinderfeest is dat het ook weer vroeg afgelopen is. Dus bent u als hulpsinterklaas ook vandaag op pad geweest?

RG: Ja. In Hasselt en in Ommen.

P: En met wat voor kleur pieten?

RG: Zwart.

P: Wat is de vraag eigenlijk, zijn het alleen Zwarte Pieten die gevraagd worden?

RG: Ja heel vaak.

P: En als mensen zeggen we willen wel de hulpsinterklaas uit Ommen, maar heeft u ook gekleurde pieten?

RG: Nee dat doen we niet.

P: Waarom niet eigenlijk?

RG: Nou wij vinden, nou goed ik hoor net al herinneringen aan vroeger, ik zie het veel meer als een traditie en echt als cultuur. Het is een kinderfeest en kinderen vinden het gewoon harstikke fantastisch en die associëren het niet met een ras of wat dan ook. Dus die vinden dat gewoon harstikke mooi en wij zijn er zo inderdaad wel mee opgegroeid en wij voelen ook gewoon die verantwoordelijkheid om dat een beetje levend te houden en het is iets Nederlands dus ja.

P: Maar wordt er vaak gevraagd naar andere pieten?

RG: Nee nooit.

P: Want dat is eigenlijk waar het over gaat, want als er nooit naar andere pieten gevraagd wordt dan sta je zelf al niet voor een afweging.

RG: Nou dan zet ik wel op de site dat alleen Sinterklaas komt als de Zwarte Pieten mee mogen.

P: Nou dan maak je het natuurlijk ook wel dat er niet naar die andere pieten gevraagd wordt.

RG: Dat klopt.

SS: En dat bedoel ik en ik kan me voorstellen dat het ontzettend leuk is om kleine kinderen heel blij te maken en gelukkig te maken, maar ze worden niet minder gelukkig van een andere kleur piet. En ik begrijp ook dat men het gevoel heeft dat het een traditie is, en alle valide argumenten ter verbetering, die zijn tot uit ten treure wel gegeven. Het enige argument dat ik hoor om het zo te houden zoals het is, is het woord traditie. Terwijl dat is ongeveer het eerste argument dat zo makkelijk te weerleggen is. Er zijn toch heel veel tradities geweest waarvan we nu heel blij zijn dat ze er niet meer zijn. Volgens mij is het een kinderfeest, voor alle kinderen, ook voor alle volwassenen. Want laten we niet doen alsof de kinderen het feest organiseren alsof de commercie gedreven wordt door de kinderen, dat doen wij, wij geven dat feest vorm. Wij motiveren die gesubsidieerde commercie, want het is gesubsidieerd, als je kijkt naar de nationale intocht, als je kijkt naar het sinterklaasjournaal, daar betalen wij allemaal aan mee, ik ook.

P: Dat Sinterklaasjournaal...dat is met name voor de mensen die zich daar mee bezig houden een soort kompas. Wat gebeurt er in het Sinterklaasjournaal. Ik heb vorig jaar voor het eerst denk ik naar het Sinterklaasjournaal gekeken om te kijken wat er gebeurt. En toen hebben we gezien toch dat Sinterklaas onder de regenboog was doorgedaan dus dachten we dat zal wel een soort omen zijn. Kijk even naar hoe het sinterklaasjournaal er nu uit ziet van, ik weet niet van wanneer. Nou ja toch heb ik het idee dat ook daar de piet voornamelijk zwart is.

SS: Ja absoluut en ik vind dat heel erg jammer. Ik denk dat iedereen weet, en iedereen verschuilt zich daar ook achter, wij gebruiken het sinterklaasjournaal als kompas. Het sinterklaasjournaal heeft dus bij uitstek de functie en de mogelijkheid, want we praten hier nu met z'n allen sinds 1960 he. Heel veel mensen zeggen dat is iets van vorig jaar of twee jaar geleden, maar we praten hierover sinds de zestiger jaren. Dat vind ik op zich een enorm zwaktebod. Ik vind dat een soort van armoe in ons land. En ik denk niet dat we met één keer varen door een regenboog alles al hebben opgelost. Wat mij fascineert... is dat als iemand zegt, als ze om iets anders vragen dan doe ik het niet. Dat vind ik wel heel interessant en dat is dus hetzelfde als bij het Sinterklaasjournaal. Er is een roep, er is een vraag, en we doen het niet. En de reden dat we als Sinterklaasjournaal of wat voor organisatie dan ook dat niet doen, dat is waar dit debat werkelijk over gaat.

P: Wat mij in dit debat eigenlijk nog meer is opgevallen en ik heb geen kinderen dus ik heb me er nooit zo heel erg bezig mee gehouden verder, met Zwarte Piet en Sinterklaas nadat ik zelf kind was en tot de ontdekking kwam als laatste van de klas, dat het een spelletje was. Maar dat het racisme, dat niet per se ten grondslag ligt dat geloof ik ook niet, aan Sinterklaas en Zwarte Piet, maar wel ontzettend wordt aangewakkerd in de reacties die je daarna krijgt op het moment dat mensen afwijzend zijn.

SS: Wat fascinerend is, is dat iedereen roept, het heeft met racisme niets te maken. maar oh wee als je er iets over zegt, dan ga ik je bijna per definitie, racistisch bejegenen. Umberto Tan heeft dat afgelopen maandag in zijn programma aangehaald er zit een zin in een heel populair Sinterklaasliedje en die zin is tekenend voor hoe een hele grote groep mensen hun leven leidt. Namelijk, wees maar gerust mijn kind ik ben een goede vriend, want al ben ik zwart als roet ik meen het toch goed. De boodschap daarin is zowel voor degene die het betreft als degene die het uit, daar zit een kern in die zo diep gaat, ik zou willen dat ik kon uitleggen hoe ik al mijn hele leven en met mij velen, tussen september en december moet bewegen door het publieke domein. Het gaat zo ver dat ik laatst een vriendin sprak die naar een feestje ging en die zei, ze heeft aan afro haar natuurlijke haar en ze ging naar een feestje en ze zei oh, ik doe geen rode lippenstift op ik doe geen gouden oorbellen in, want we weten allemaal wat er dan gebeurt. dus zij moet haar zijn aanpassen om vooral niet op de karikatuur te lijken. Iedere donkere Nederlander weet hoe het is om over straat te lopen en de blik in de ogen van kindjes te zien die naar je kijken en denken ja wel niet Zwarte Piet. Zo'n moeder die er dan bij staat van ja doet ie normaal nooit hoor. Weet je het is voor iedereen ongemakkelijk. Wat er heel lang gebeurt is is dat we het er niet over gehad hebben en ik vind het heel fijn om te merken dat we het er nu in ieder geval over hebben. Ik zou het nog fijner vinden als dat wat er over gezegd wordt ook serieus wordt genomen. En ik zou het helemaal te gek vinden als we eens openlijk met elkaar te durven praten over wat jij zegt, die ongelooflijk harde, blatant niet te ontkennen racistische reacties die ikzelf bijvoorbeeld over me heen heb gekregen. Het valt niet te ontkennen dat het een onderdeel is van een probleem en als straks het symbool helemaal is verdwenen en sommigen geen keus meer zullen hebben dan een gekleurde piet in te zetten omdat ik denk dat we die kant wel opgaan, dan zijn we misschien daar waar we het echt over moeten hebben. Want het gaat natuurlijk niet alleen over het symbool Zwarte Piet. Het gaat over het dekoloniseren van onze geschiedenisboeken. Het gaat over het dekoloniseren van ons taalgebruik, het gaat over al die dingen waar we zo vanzelfsprekend mee zijn opgevoed. Waarvan wij niet weten dat de helft daarvan niet klopt en wat voor subliminal boodschappen daarin zitten.

P: Nog even terug naar Rob Grutter, de hulpsinterklaas uit Ommen. Ik denk wat Sylvana nu verteld heeft u vast wel eens vaker gehoord. Dat mensen zeggen, luister ik ben zwart, ik heb zwarte kinderen en er zijn momenten dat ik me ongelooflijk ongemakkelijk voel in die periode van Sinterklaas.

RG: Jawel maar dan ben ik wel eens benieuwd wat voor kleren ze dan aanheeft want een piet ziet er heel anders uit.

P: U kunt wel weten dat een piet er anders uitziet, maar het gaat erom dat mensen het kennelijk gebruiken om andere mensen op dat moment te rubriceren, uit te schelden.

SS: Weet je wat ik heel pijnlijk vind en ik kan er soms heel emotioneel van worden, ik zit hier aan tafel te vertellen over pijn, en u kunt die pijn misschien niet voelen, het is een pijn die u misschien niet kunt begrijpen. Maar ik geef het wel aan. Wat u vervolgens doet is zeggen, dus je hebt pijn, maar. Ik hoor het wel, maar. U wuift het weg en maakt er iets van maar ja dan heb je misschien hele gekke kleren aan. Ik zit hier vanuit de grond van mijn hart te vertellen en ik weet inmiddels dat ik dat namens heel veel mensen doe. Mensen van allerlei leeftijden, van allerlei kleuren van allerlei afkomsten. Het is iets wat we niet langer moeten wegwuiven en waar we niet heel luchtig over moeten doen. Het gaat over heel veel meer dan alleen het symbool van een man in een gek pakje die gek grappend en

grollend in september tot december door nederland rondwandelt. Uw maar kwetst mij. Uw maar geeft aan dat u eigenlijk wat voor die maar zit, niet serieus neemt.

RG: Het is gewoon jouw intentie erachter en dat is een kinderfeest.

SS: Maar wat heeft u nog meer nodig dan mijn oprechte bezorgdheid..

RG: Ben je zelf wel eens piet geweest?

SS: Nee ik ben nog nooit piet geweest.

RG: Waarom ga je dan zelf niet een keer als piet op pad, en als gekleurde piet. Jij wil gekleurde pieten. Dan ga je toch zelf daartussen lopen?

SS: Waarom zou ik dat willen?

RG: Omdat je je daardoor gekwetst wordt, dan kun je toch het goede voorbeeld geven? Ja ik ben daar heel makkelijk in. Jij zegt zelf ik wil gekleurde piet..

P: Ik vind het nu een beetje ongemakkelijk om nu heel scherp naar jou te doen maar dit is toch een beetje onzin wat je nu uitkraamt. Je hoort nu toch dat er iemand is die zegt ik wordt gekwetst en ik praat niet alleen over mezelf, ik praat over veel andere mensen. Je hebt heel veel mensen, als je enigszins interesse hebt in dit onderwerp, de afgelopen jaren horen praten hierover. Dan kun je toch niet zeggen, maar ga dan eens zelf Zwarte Piet spelen.

RG: Ja maar ga dan als kleurpiet. Als je dat zo belangrijk vindt ga dan zelf als kleurpiet ertussendoor lopen en dan kun je zelf die...

SS: Ja maar met welk doel?

RG: Met welk doel? Omdat je het zelf graag wil. Ik heb soms het idee van omdat je zelf net zegt van, oh als je geen gekleurde piet bestelt dan komen we niet. Dan denk ik van ja dat doen wij gewoon niet omdat wij die traditie willen vasthouden.

P: Ok ik wil even kijken wat er op een school in Utrecht gebeurt, daar hebben ze...minions.

Goed de minions...daar hebben de kinderen misschien ontzettend veel plezier aan beleefd.

Opmerkelijk trouwens wel dat er ook politici waren die zich hier ook mee gingen bemoeien Sylvana.

SS: Nou wat opmerkelijk is, is dat we een president hebben die zegt Zwarte Piet is geen zaak van de politiek want ja, hij heet nou eenmaal zwart, dat is het bijvoeglijk naamwoord bij zijn naam en wie ben ik als president om...Dat is wat onze minister-president zegt, onze VVD minister-president. En vervolgens zijn er lokale VVD partijen die ouders gaan oproepen om in opstand te komen en als zwarte piet te gaan protesteren. Wat ik daar bijzonder aan vind in die hele gebeuren is dat het blijkbaar zo is dat het recht van kinderen, want het is een kinderfeest, het recht van kinderen op Zwarte Piet is groter dan bijvoorbeeld zaken waar de VN zich mee bemoeit, waar de hele wereld naar kijkt. Waar ik hier gewoon als mens als moeder gewoon als burger hier aangeef van joh, dit gaat over veel, dit raakt diep. Het recht op het zwart schminken weegt blijkbaar zwaarder dan het recht op een menswaardige benadering tijdens iets wat op een volksfeest zou moeten zijn voor het hele land. Als ik ondernemer was of als ik ondernemer was in Sinterklaas, dan had ik oranje geclaimd, dan had ik gezegd jongens ik doe de oranje piet. Want bij oranje kunnen we ons allemaal Nederlander zijn, voelen we ons allemaal inclus. Dan hoeft niemand zijn kind thuis te houden, er zijn steeds meer ouders die hun kinderen thuishouden van het feest. Hoe vervelend het ook is voor mensen die zeggen, ik heb er zoveel fijne herinneringen aan. Koester die fijne herinneringen, geniet daarvan. Maar accepteer dat we zo niet verder kunnen gaan en nogmaals niet alleen maar vanwege het symbool maar we leven in een samenleving waarbij zwarte jonge mensen moeite hebben om te integreren. Niet omdat het alleen maar aan hen ligt, maar omdat er stereotypen bestaan. Omdat zij worden afgerekend op die stereotypen.

P: Ok het punt is gemaakt. dank daarvoor.

Fragment 21

Kinderombudsman: "Zwarte Piet in strijd met kinderrechten".

PAUW, 30-9-2016

Sprekers: Margrite Kalverboer (MK), Vincent Verweij (VV), Robert Moscovisch (RM), Erik Mouthaan (EM) en Pauw (P).

P: Zwarte Piet dames en heren, het is niet anders. Het is heel vroeg, het is de warmste maand september geloof ik sinds tijden, maar het gaat toch nu alweer over Zwarte Piet. Zwarte Piet is in strijd met het kinderrechtenverdrag en dat stelt de kinderombudsman. Margrite Kalverboer vandaag. De

figuur Zwarte Piet kan kwetsend zijn en bijdragen aan het pesten of discriminatie van kinderen en moet worden aangepast. Afijn. U weet het, als je aan Zwarte Piet komt dan vliegen de haatmails en dreigementen je om de oren. Dus waar ben je aan begonnen?

MK: Ja ik had liever een andere entree gemaakt als nieuwe kinderombudsvrouw, maar ik kon er niet omheen.

P: Nee maar dit is niet iets wat u zelf heeft verzonnen.

MK: Nee zeker niet en de klachten over Zwarte Piet die kwamen in april. Toen was ik er nog niet. En die zijn gebundeld, waren 20 klachten in totaal. En die gingen over, ja vooral ouders die vertelden over wat hun kinderen meemaakten, en als er een klacht komt dan kijken wij of daar sprake is van een mogelijke kinderrechtenschending. En als dat zo is, dan moet ik die klacht in behandeling nemen. En ik had ook wel een leuker dossier bedacht voor een begin.

P: Het irritante is, we komen straks echt te spreken over dit maar ik wil toch even kijken naar de sfeer in het land op het moment dat het gaat over zwarte piet en zeker op het moment dat daar iemand in voorzichtige bewoordingen kritiek op uit. Of vertelt hoe kinderen gekwetst kunnen worden door Zwarte Piet. Dan krijg je dit soort tweets: *Nog nooit, nooit bedreigd kinderombudsman, halve eeuw niet. Maar nu wel! Kom niet in mn buurt, ik sta niet voor mezelf in.* Ja meneer of mevrouw noknok. *Dat mag zich kinderombudsman noemen. Een zeikneger knuffelmuts ben je. Niets meer en niets minder.* Ik kan nog heel lang doorgaan, maar het is allemaal *val dood met je linkse neponderzoekjes. Blijf met je gore poten van Zwarte Piet, teringteef en olie op het vuur gooier.* Dit is de sfeer in ons land voor een deel.. daar moet je toch behoorlijk van geschrokken zijn.

MK: Nou ik had wel wat verwacht. En dat is ook de reden dat wij gedacht hebben, ik werk met een heel team he, wij wisten dat wij met een heel genuanceerd rapport moesten komen. En wij hebben over iedere letter die in dat rapport stond hebben wij nagedacht. Maar we wisten ook dat er zo'n soort reactie zou volgen...ja mensen denken blijkbaar dat ik een soort persoonlijke mening uitdraag maar ik doe gewoon onderzoek naar het kinderrechtenverdrag en naar eventuele schendingen en die hebben we aangetroffen.

P: Kijk dit zijn twitteraars, anoniem of niet, waarvan je kunt denken goed ze zijn niet goed wijs. Hopelijk worden ze door het openbaar ministerie, als daar iets voor gevonden kan worden, aangepakt. Maar deze sfeer wordt ook min of meer geaccordeerd door politici die daar namelijk ook over spreken. Ik zag een VVD-wethouder ergens zeggen van opheffen die kinderombudsman. *Goed, ik weet nu dat de kinderombudsman te veel tijd heeft! Opheffen dus!* Wat vindt u daarvan? Hoe kwalificeert u dat?

MK: Nou ze hebben geen idee wat ik doe. Dat is in ieder geval duidelijk. En ik had vorige week een onderzoek over de pgb's bij kinderen. Ik had graag gehad dat daar de aandacht voor was, die nu voor Zwarte Piet was. Ja en wat vind ik ervan. Kijk ik heb met kinderen gesproken, met kinderen die gediscrimineerd werden, maar ook met andere kinderen in Nederland. En die kinderen zeggen, volwassenen stop hiermee, want jullie verpesten ons feestje.

P: Stop met wat?

MK: Met deze manier van discussiëren en deze manier van praten. Kinderen zeggen letterlijk, deze discussie wordt over onze ruggen heen gevoerd en ze zeggen volwassenen moeten het goede voorbeeld geven. En als volwassenen dat doen, dan gedragen kinderen zich ook goed.

P: Hoe oud zijn die kinderen die u gesproken heeft?

MK: Van 10 tot 16.

(Onbekende spreker): Wat zijn kinderen toch wijs he.

P: Ok maar dat zijn dus eigenlijk kinderen die niet meer geloven in sinterklaas en zwarte piet, maar kennelijk daar dus wel hinder van ondervinden, van het feest.

MK: Ja dat geven kinderen aan.

P: En wat is die hinder dan. Geef daar eens voorbeelden van.

MK: Nou...we hebben gesproken met kinderen die zeggen zelf echt gediscrimineerd te zijn. Ja en wat is die hinder, het ergste wat ik tegenkwam dat was een kind die had een envelop bij zich. En daar zaten creoolse ringen in en daar zat schmink in en daar zat een hele uitgebreide brief in. En daar stond in van nou het is nog niet zo ver maar jij hoeft je kleur niet aan te passen, maar je kan alvast wel met je lippen beginnen en je ringen indoen. En het was zo'n mooi kind. Het was echt een prachtige jongen met rastahaar, heb ik hem ook gezegd hoor. Die durfde niet meer naar school, want die dacht, ja ze weten waar ik woon en die voelt zich niet veilig. En dat is een voorbeeld van wat een kind meemaakt.

P: Ja ik heb veel van die voorbeelden gelezen die eigenlijk allemaal heartbreaking en schrijnend zijn. Schelden, mensen in een hoek duwen. En we hebben het hier over kinderen.

MK: Zwarte aap noemen, bijvoorbeeld. En ik zag vanavond het jeugdjournaal, want ik heb met kinderen gepraat, en het jeugdjournaal was in een klas bij kinderen. Kinderen zeggen hetzelfde als ze tegen mij hebben gezegd namelijk...dit waren kinderen die voelden zich niet speciaal gediscrimineerd, maar ze zeggen allemaal, als er kinderen zijn die er last van hebben waarom veranderen we het dan niet.

P: Nou ok daar komen we dan ook nu, want u zegt het is in strijd met het VN kinderrechtenverdrag. Heb je dan wat in handen?

MK: Nou je hebt niet zoveel in handen, eigenlijk niet. Want je hebt een VN kinderrechtenverdrag en dat heeft Nederland ondertekend. En dat betekent onder andere ook dat de overheid er zich aan verbindt dat kinderen zich kunnen opgroeien in een veilige prettige omgeving. Dat kinderen niet gediscrimineerd worden...dat ze een goed leven hebben.

P: Dus daar zou de overheid wel wat aan kunnen doen. Want ik geloof dat zelfs Lodewijk Asscher heeft gezegd van ja het is eigenlijk niet iets van de politiek.

MK: Nou dat is niet helemaal waar want ik ben natuurlijk vandaag ook verder gaan kijken. Je hebt het artikel van je mag niet discrimineren, maar het kinderrechten comité heeft een uitleg gegeven aan dat artikel, wat betekent dat dan. Nou dat betekent dat kinderen in een omgeving opgroeien waar ze in z'n gelijk behandeld worden. En dit is een verdrag tussen staten. En het is ook een overheidstaak om daar een rol in te hebben.

P: Maar die wordt nog niet genomen.

MK: Nee niet erg. Maar ik begrijp ook wel, want als je kinderen vraagt hoe moeten we dit oplossen dan zeggen zij zelf, laat ons daarin meedenken. Wij hebben daar ideeën over. en ook die gediscrimineerde kinderen zijn niet star. Iets minder zwart, of een kleurtje of iets anders. En de meeste gediscrimineerde kinderen die vieren gewoon Sinterklaas. Die vinden de surprises leuk, de gedichten leuk maar die vinden Zwarte Piet niet leuk. En de andere kinderen die niet gediscrimineerd worden en wit zijn, het zijn niet alleen de kinderen met de hoge opleidingen, we hebben ook de kinderen met de lage opleidingen gezien. Die zeiden gewoon, pas het aan, doe gewoon vaders en moeders, pas het aan.

P: Heb jij kinderen eigenlijk Vincent, hoe oud zijn die?

VV: Mijn dochter is 16.

P: Oh ja die geloof net niet meer denk ik. Hoe zit het verder. Kinderen? Maar hoe luisteren jullie hier nou naar. Als je ziet dat de samenleving verandert en als je ziet dat mensen er zo erg door gekwetst worden.

RM: Nou ik vind ten eerste dat de politici, die willen hun handen er niet aan branden. Zeker nu omdat met de verkiezingen moeten ze vooral afstand nemen en er niet over praten. Mensen zouden er natuurlijk niet op kunnen stemmen, wat ik op zich al kwalijk vind. En wat betreft die kinderen, kinderen zijn wijzer dan volwassenen vaak. Die zien vaak eerder een oplossing dan volwassenen die zien. En mensen die daar zo fel instaan, ja dat vind ik eigenlijk mensen waarvan je je moet afvragen of ze wel voldoende intellect bezitten om het een van het ander te onderscheiden.

P: Ja om zich sowieso voort te planten.

EM: In New York heb je ook een Sinterklaascentrale voor de mensen die daar Sinterklaas vieren...en je kan dan gewoon Sinterklaas inhuren en die komt daar dan met pieten. Maar die pieten gaan echt niet geschminkt over straat want...die Sinterklaascentrale zegt dat kan gewoon niet, die mensen worden belaagd. Dat is gewoon zo beledigend in New York, dat gaan ze echt niet doen.

(Onbekende spreker): Ik denk dat als je het een wat ludieke karakter geeft en goed luistert naar die kinderen...dan kan het gewoon een kinderfeest blijven en dan week je het los van die discussie die heel kwalijk is.

MK: Die kinderen zeggen letterlijk de volwassenen verpesten ons feest. Er is geen kind die gezegd heeft dat ik weet ik waar naartoe moet of nog meer.

P: Nog één vraag hierover waar we mee begonnen, namelijk de poule van haat waar je in belandt als je uitspraken doet hierover. Heeft dat ook tot een aangifte geleid?

MK: Dat ga ik wel doen, maar het is er zoveel en ik heb met de politie afgesproken dat ik volgende week ga kijken wat aan klacht waardig is.

P: En dan nu echt de laatste vraag over het onderwerp. Gaat er nu wezenlijk iets veranderen naar aanleiding van wat je hebt onderzocht of zeg je toch van de bal ligt nu bij de samenleving, we moeten maar zien wat er gebeurt.

MK: Nou er moet eens een keer een besluit genomen worden. Ja ik had gehoopt met het standpunt wat we hadden en het onderzoek wat we hadden en wat kinderen zeiden, dat volwassenen zouden zeggen nou laten we die kinderen maar een beetje gelijk geven. Laten zij meedenken over hoe het gaat gebeuren. Maar dat is nog niet helemaal de maatschappelijke reactie die wij gehoopt hadden.

P: Misschien hebben we nog iets meer tijd nodig en gebeurt het in het weekend.

MK: Nou dat zou mooi zijn.

Fragment 22

RTL vervangt Zwarte Piet door Schoorsteen Piet

PAUW, 24-10-2016

Spreekers: Halbe Zijlstra (HZ), Anousha Nzumé (AN), Sophie Hilbrand (SH) en Pauw (P).

P: In de Sinterklaas uitzendingen van RTL wordt Zwarte Piet vervangen door de schoorsteenpiet. Halbe Zijlstra, fractieleider van de VVD in de tweede kamer, ik hoorde u vanmiddag zeggen, RTL vermoordt het Sinterklaasfeest.

HZ: Ja ik vind dat de stap die RTL doet een onverstandige. Omdat als je kijkt naar de discussie, dat zegt ze overigens wel terecht, de discussie is totaal gepolariseerd. En ik ben helemaal niet tegen een verandering, ik zie ook dat er allerlei gevoelens zijn bij mensen die zeggen van dit roept bij mij dingen op die ik niet wil. Maar als je kijkt, je hebt het hier over een kinderfeest met een lange traditie. We hebben inmiddels stroopwafelpieten, we hebben gekleurde pieten, schoorsteenpieten roetpieten, zwarte pieten. En we hebben het hier uiteindelijk over een kinderfeest want als je dat wilt laten voortbestaan, als je wilt zorgen dat het sinterklaasfeest blijft en ook dat kinderfeest blijft, dan moet je niet ineens een knop om gaat zetten. Van weet je wat, als je RTL kijkt krijg je alleen schoorsteenpieten, als je dan vervolgens naar de publieke omroep gaat krijg je weer wat anders. Het is al één grote wanorde. En de kinderen zijn daar de dupe van. Mijn zoon, hij heeft helemaal niks met discriminatie, racisme. Hij vindt Zwarte Piet, vindt ie de meest coole gozer die er is.

P: Ik neem aan dat uw zoon een witte huidskleur heeft of niet?

HZ: Ja dat kan u waarnemen. Voor mij gaat Zwarte Piet en voor hem ook niet over discriminatie, racisme. De leuke discussie die wij een paar jaar geleden hadden, vond hij het heel onrechtvaardig, want hij keek naar zichzelf en zei, he papa waarom kan ik geen Zwarte Piet worden? Eerlijk gezegd best een interessante vraag als ouder. Hij had gelukkig zelf een antwoord verzonnen hij zei joh als je naar de zwartepietschool gaat en je slaagt, daarna wordt je zwart. Dan is het goed. Want Zwarte Piet is cool. En ik vind dat we in deze discussie, we zijn inmiddels alle grenzen voorbij. Als je voor Zwarte Piet bent, dan ben je racist. Als je tegen Zwarte Piet bent dan ben je een landverrader. Deze discussie gaan we alleen op een geleidelijke manier de goede kant op krijgen. Doe het niet met een mededeling zoals RTL van vanaf morgen hebben we alleen maar schoorsteenpieten bij RTL want dat gaat niet zorgen voor een geleidelijke en goede overgang van een hele lange volkstraditie en het behoud van die volkstraditie. En als je dat dus doet, en dat zijn zware woorden, maar zorg je er dus voor dat het Sinterklaasfeest, als je niet oppast, gewoon verdwijnt. En dat zou doodzonde zijn.

AN: Ik ben in ieder geval blij om te horen want uw zoon kan nu gewoon vrolijk piet gaan spelen, want inderdaad hij ziet er nu ook zoals in de liedjes, als iemand die door een schoorsteen komt. Als we deze beelden zien, ik weet niet wanneer u voor het laatst bij de schoorsteen heeft gestaan maar ik heb nog nooit iemand gezien die uit de schoorsteen komt en er zo uitziet.

P: De kans wordt nu wel groter dat uw zoon nu nog eerder Zwarte Piet kan worden, het wordt nu wel makkelijker, dus die wens voor hem gaat al in vervulling. Laten we even luisteren naar wat uw politiek leider zei, welke positie, wat hem betrof, onze minister-president, van ons allemaal, wat hij zei over Zwarte Piet en de positie van de politiek daarin. Niet aan de politiek.

HZ: Eén je ziet hier dat prachtige resultaten er zijn. Er zijn allerlei overleggen ook met de RTL, geïnitieerd door minister Asscher, die heeft allemaal overleg. De politiek heeft zich ermee bemoeid en wat krijg je nu? In plaats van de geleidelijkheid, die overigens vond ik, complimenteus richting

bijvoorbeeld het Sinterklaasjournaal die keurig een verhaal aan het draaien waren waar je langzaam zag dat bijvoorbeeld gekleurde pieten erin kwamen. Ook roetpieten. Dat gaat geleidelijk, er hoeft niemand zich tegenaan te bemoeien.

P: Als ik u zo hoor praten dan denkt u zelf toch ook van acht het is een beetje flauwekul wat ik nu zeg. Dat u heel dan serieus over Zwarte Pieten en het standpunt van de VVD daarover. U kunt toch ook denken het is een kinderfeest. Kinderen dat hoor je in alle toestanden en alle tonen van die kinderen, het maakt niet uit wat voor kleur, als ze maar hun cadeautjes krijgen en als het maar gewoon een leuk feest is. Waarom zou je je er dan zo tegen verzetten?

Ze vermoorden het feest zegt u.

HZ: Als je wilt dat je Sinterklaastraditie, een hele lange traditie in Nederland een kinderfeest. Als je wilt dat zo'n traditie dat je die niet met al die discussie die we nu als volwassenen met elkaar hebben waar geen kind...

P: Maar u doet daaraan mee. Door grote woorden te gebruiken als, ze vermoorden het feest, ze vermoorden Sinterklaas.

AN: Maar traditie blijft toch juist in leven als ze ook meegaat met de tijd. Zo oud is die traditie trouwens niet van Zwarte Piet, het is van 1860 ofzo, dus het heeft niet altijd bestaan. Er is ook eeuwenlang een sinterklaas geweest zonder hulpje of was in ieder geval niet zichtbaar, of een duivel is het zelfs wel eens geweest. Nu is er weer een kleine verandering, letterlijk van 1 procent. We gaan van pruiken, die toch een andere connotatie hebben, gouden oorbellen, gaan we naar inderdaad roetvegen. Zoals Zwarte Piet en de liedjes ook bedoeld zijn, dus het klopt nu juist eindelijk.

SH: Jij zegt het gaat me te snel. Op welke tijdslimiet zit jij dan te denken dat er iets zou kunnen veranderen aan die piet?

HZ: Nou dat gaat in de loop, in een aantal jaren. Ja maar we hebben met Zwarte Piet gezien, bijvoorbeeld de zak van Sinterklaas, de roe. Het is allemaal veranderd. Dat soort veranderingen die gaan inderdaad onder maatschappelijk druk vanzelf.

AN: Dat valt dus wel mee want op een dag was er dus iemand die een boekje uitbracht waar geen roe meer in voorkwam. Dat is gewoon op een dag besloten.

HZ: Die verandering gaat nu van uit naar aan, of hoe je dat ook wilt zeggen. Je hebt zwarte pieten, je hebt stroopwafelpieten, gekleurde pieten noem het allemaal maar op. Dat hele gebeuren.

P: Er is een lijstje van als u dat wilt mag u dat mee naar huis nemen.

HZ: Nee maar gewoon even als ouder. Vorig jaar kreeg ik een zwartepietenintoelt, wat ik dit jaar krijg moet ik maar even afwachten. Je kind vraagt van waarom? Hoe zit dat? En als je dit soort dingen geleidelijk wil doen, laat die geleidelijkheid er dan ook in zitten. Als je als medium zegt van we zetten de knop om, gewoon van geen, in één keer geen Zwarte Pieten meer, dan ga je het hele Sinterklaasfeest voor die kinderen in gevaar brengen. En dat vind ik gewoon een hele slechte zaak, dat is onnodig.

AN: Maar waar is het gevaar? Het feest gaat door, de cadeautjes gaan door, er is nog steeds het vrolijke hulpje, nog steeds een leuke wijze Sinterklaas. Waar wordt wie dan ook wat vermoord? Het blijft toch juist nu bestaan. Het is nu toch leuker voor alle kinderen, ook voor donkere kinderen. Want ik heb ook een kind.

P: Mag ik u iets politieks vragen? Want er is een Zwarte Pieten wetsvoorstel die is van de PVV, van meneer Bosma. Sowieso iemand die speelt met taal en die zegt: Dit initiatief dat voltrekt er dan ook slechts toe dat overheden pas vergunningen geven voor sinterklaasactiviteiten, als daarbij het personage Zwarte Piet in ere wordt gehouden. Ook wordt hiermee voorkomen dat allerlei rechtszaken gevoerd zullen worden en bezwaarprocedures worden gestart met betrekking tot het veranderen van het uiterlijk van Zwarte Piet. Fantastisch toch of niet?

HZ: Nee want dan heeft u de strekking van mijn verhaal niet begrepen. Er zullen veranderingen plaatsvinden. Dat zie je al gebeuren, dat vind ik ook helemaal niet erg. Tradities zijn nooit statisch.

AN: Maar die kinderen zijn toch al gewend aan heel veel veranderingen.

P: Ja want je hebt de regenboogpieten, de brandweerpieten, de bloemenpieten, de stroopwafelpieten, de themapiet, gekleurde pieten en nu heb je ook nog de zwarte veegpieten.

SH: Wat zullen de kinderen nou meemaken? Ja wij staan even langs de lijn he en daar komt Zwarte Piet. We zijn allebei zes...

HZ: Mijn zoon is 8 en die vraagt zich af, die zegt papa dat vind ik nou heel gek. Hoe kan dat nou, we hebben Zwarte Piet, we hebben er hele liedjes over...

SH: Ja hij komt toch gewoon door de schoorsteen dan deed ie altijd iets meer. Ja dan heb jij toch echt die liedjes niet goed uitgelegd want hij komt wel door de schoorsteen en nu heeft ie vegeen.

HZ: Ja maar hij heeft geleerd dat Zwarte Piet nu inmiddels een looper op alle sloten heeft want die schoorsteen bij ons daar past ie niet doorheen. Zo slim is ie nog

SH: Maar goed dus hij zegt, wat gek. Dat is eigenlijk het gevaar van Zwarte Piet.

AN: En dan zeg je kijk pepernoten, dag. En dan gaan we weer verder met het leven.

P: Maar goed is dat nou iets waarvan u zegt, dat wordt natuurlijk besproken in het campagneteam volgend jaar verkiezingen, wat gaan we met Zwarte Piet doen. Zegt u dan dat doe ik wel deze keer?

HZ: Nee ik was in Amsterdam toevallig vanavond.

Fragment 23

PAUW, 11-11-2016

Sprekers: Georgina Verbaan (GV), Astrid Bello (AB) en Pauw (P).

P: Iets anders, bij de intocht van Sinterklaas in Maassluis is morgen een noodverordening van kracht. Verder worden er honderden agenten ingezet en moet iedereen die het feest wil bezoeken, dus ook kleine kinderen... Maar hij heeft natuurlijk wel gelijk de minister-president, het is niet normaal.

Georgina hoe oud is jouw dochter?

GV: Zes.

P: Is nog gelovig waarschijnlijk? Strenggelovig zelfs? Maar morgen komt de sint aan. Wat vind jij ervan zoiets? Dat dit zo gepolariseerd is geraakt?

GV: Nou ja dat is verschrikkelijk, maar ik denk ja er moet nu gewoon iets veranderen. Ik denk, ik had het fijn gevonden als de NTR ook net als RTL gewoon echt het voortouw in had genomen. Dan is de discussie ook klaar en af.

P: Is er iemand hier aan tafel die morgen of overmorgen bij, want de Sint is wat dat aan gaat vrij soepel, die komt op allerlei verschillende plekken de komende dagen aan.

AB: Nee normaal gesproken demonstreren wij ook altijd wel tegen dit soort dingen, tegen het Zwarte Piet gebeuren. Daar hebben wij zondag een demonstratie van.

GV: Want jullie vinden het ook niet goed dat er Zwarte Piet is?

P: Wie zijn wij?

AB: Pegida Nederland.

P: Pegida nederland is tegen Zwarte Piet?

AB: Nee wij zijn voor Zwarte Piet. En daarom Georgina zegt net ze had gehoopt dat de NTR net als de RTL he iets door had gezet en inderdaad de verandering had doorgevoerd. Ja dat is natuurlijk een Nederlandse gedachtegoed Sinterklaas en Zwarte Piet. Dat moet gewoon zo blijven. En daar zouden wij inderdaad...maar hiernaartoe gaan, een kinderfeest verzieken, daar zij wij faliekant tegen.

P: Goed, dat is vast genoteerd.

Fragment 24

WNL op Zondag, 13-11-2016

Sprekers: Heleen Dura-van Oord (HDO), Hans Wiegel (HW) en Presentator (PR).

PR: Eerst het nieuws. Hoeveel gekker moet het worden. In Rotterdam werden 200 aanhoudingen verricht van mensen die protesteerden tegen Zwarte Piet. Heleen Dura jij hebt twee kinderen. Hoe kijk je naar dit soort beelden?

HDO: Ja ik vind het heel moeilijk uit te leggen aan onze dochter van 8 jaar. Zij was ook bij die intocht. En weet je die kinderen boeit het echt niet zoveel. Het gaat erom, komt Sinterklaas, hoe de Zwarte Pieten eruitzien interesseert ze eigenlijk niet zoveel. Zolang ze maar cadeautjes krijgen en pepernoten, daar gaat het eigenlijk echt om.

PR: Dus dit soort demonstraties op een dag als gisteren, ik denk dan jongens niet tijdens de intocht, houd toch op.

HDO: Niet tijdens de intocht. Helemaal met je eens. Als je discussie wil voeren, daar heb ik nog wel enigszins beeld bij, doe dat dan buiten die decembermaand. Buiten de weken voor Sinterklaas, maar niet tijdens zo'n dag. Het is doodzonde om zo'n mooi feest te beïnvloeden.

PR: Meneer Wiegel, gisteren detectiepoortjes bij de nationale intocht. Politiehelikopters in de lucht. Wat is er aan de hand in ons land?

HW: Nou het is een beetje een gekke boel natuurlijk. Al die agenten die anders met uw kindertjes waren gaan kijken naar de intocht van Sinterklaas, die moest in dienst. Dat is ook zoiets. Het land is er verdeeld over. Ik kom uit Friesland, dat weet u, daar zijn alle pieten zwart. Geen enkele gemeente doet daar wat anders. Het ligt bij bepaalde groepen zo, maar ja als je een mening hebt dat die Zwarte Piet wat anders moet dat kan ook allemaal natuurlijk. Maar niet op zo'n manier met geweld. Wat schiet je ermee op? Zet die gasten...misschien kunnen ze wel mee in de zak naar Spanje. Enkele reis.

Discoursrollen

Gasten bij Pauw & Witteman, PAUW en Knevel & van den Brink

In rood, de mensen die zijn uitgenodigd voor het onderwerp Zwarte Piet, in blauw de andere gasten die aanwezig waren en hun mening uitten over het onderwerp.

Gast	Rol	Etnische achtergrond
Quinsy Gario (4 keer uitgenodigd)	Kunstenaar, Project 'zwarte piet is racisme', Tegen Zwarte Piet, Over Zwarte Piet	Curaçao-Nederlands
Henk Westbroek (2 keer aanwezig)	Stelt zich kandidaat om burgemeester te worden van Utrecht, zanger	Nederlands
Cornald Maas	Presentator, schrijver	Nederlands
Robert Vuijsje	Schrijver	Nederlands
Arnie Heinze	Jeugdvriend Robert Vuijsje	(?)
Gert van Beek	Rechercheur ontvoering Heineken	Nederlands
Emile Roemer	Fractievoorzitter SP	Nederlands
Wim Daniëls	Woordkunstenaar	Nederlands
Huub Stapel	Acteur	Nederlands
Ronald Plasterk	Minister van Binnenlandse Zaken	Nederlands
Anousha Nzumé (3 keer uitgenodigd)	Presentator 'Dichtbij Nederland'/theatermaker, Theatermaker, Actrice	Nederlands
Sophie in 't Veld	Fractievoorzitter D66 Europees parlement	Nederlands
Anouk	Zangeres	Nederlands
Peter R. de Vries	26x te gast bij P&W	Nederlands
Mohammed Enait	Jurist (?)	Surinaams-Nederlands
Ineke Strouken	Nederlands centrum voor Volkcultuur en Immaterieel Erfgoed	Nederlands
Jan van Wijk	Voorzitter Sint Nicolaasgenootschap	Nederlands
Halbe Zijlstra (2 keer uitgenodigd)	Fractievoorzitter VVD	Nederlands
Eelco Bosch van Rosenthal	Voormalig Amerika correspondent	Nederlands
Antje Monteiro	Zangeres	Nederlands
Tim Bouts	Directeur dierentuin	Vlaams
Antoine Doutzenberg	Schrijver	Nederlands
Typhoon	Rapper	Surinaams-Nederlands
Fleur Agema	Tweede Kamerlid PVV	Nederlands
Sunny Bergman	Over Zwarte Piet	Nederlands
Joram van Klaveren	Secretaris VoorNederland(?)	Nederlands
Douwe Linders	Advocaat Pietengilde	Nederlands
Mark Gilling (2 keer uitgenodigd)	Vertegenwoordiger Pietengilde, het Pietengilde	Nederlands
Freek de Jonge	Cabaretier	Nederlands
Patrick Peezenkamp (2 keer uitgenodigd)	Organisator Zwarte Pieten demonstratie, organisator pro-Pieten demonstratie	Nederlands
Marika Stellinga	Adjunct hoofdredacteur NRC	Nederlands
Filemon Wesselink	Presentator	Nederlands
Herman Pleij	Cultuurhistoricus	Nederlands
Tanja Jess	Actrice	Nederlands
Nelleke van der Krogt	Presentatrice	Nederlands

Patrick Mathurin	De nieuwe Sint	Haïtiaans-Nederlands
Henk van Straten	Schrijver	Nederlands
Sylvana Simons	Presentatrice	Surinaams-Nederlands
Ad Visser	Oud-presentator Toppop	Nederlands
Jett Rebel	Zanger	Nederlands
Rob Grutter	Sinterklaas in Ommen	Nederlands
Margrite Kalverboer	Kinderombudsman	Nederlands
Robert Moskowitz	Jurist	Nederlands
Erik Mouthaan	Amerika correspondent RTL	Nederlands
Georgina Verbaan	Actrice	Nederlands
Astrid Bello	Gaat PVV stemmen	Nederlands

Spreker 1

Spreker: Quinsy Gario

Positie: Kunstenaar, Project ‘zwarte piet is racisme’, Tegen Zwarte Piet, Over Zwarte Piet

Etnische achtergrond: Curaçao-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Quincy Gario, jij houdt je op dit moment bezig als activist, dat heb je trouwens niet alleen dit jaar maar ook al eerdere jaren gedaan met de komst van Zwarte Piet en Sinterklaas, maar je richt je voornamelijk op Zwarte Piet.”</p>	<p>Identificatie door anderen Deze spreker wordt de rol toegewezen van verantwoordelijke voor het starten van het discours namens een bepaalde culturele groep. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik heb gedaan wat ik kon als kunstenaar. Maar ik ben niet alleen he. Mensen doen dit al jaren, ik ben degene die gewoon het gegund is om hier aan tafel bij jullie te zitten.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker benoemt zichzelf verantwoordelijk voor het spreken voor een bepaalde groep die zich gekwetst voelt door de figuur Zwarte Piet. Hij accepteert daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>

Spreker 2

Spreker: Henk Westbroek

Positie: Stelt zich kandidaat om burgmeester te worden van Utrecht, zanger

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Laten we even langs de tafel gaan. Henk Westbroek jij bent natuurlijk bekend van Sinterklaas Sinterklaas en natuurlijk Zwarte Piet.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt hier verteld deel te nemen aan het discours omdat hij een nummer heeft geschreven over Sinterklaas en Zwarte Piet. De spreker vervult de rol van “<i>immigrant-</i></p>

	<i>representant”.</i>
Zelfidentificatie “Ja. Ik heb inderdaad een grote poging gedaan de slavernij te herintroduceren in Nederland. Maar het is niet gelukt. Het is, ja ik deed het niet bewust. Maar luister ik ben toch zeker sinterklaas niet daar komt ook Zwarte Piet in voor. Het is verschrikkelijk. Maar ik wist het niet he. Ik vraag diepe verontschuldiging want ik heb nooit geweten dat ik mensen daar zo mee op hun ziel trapte. Het woord Zwarte Piet.”	Zelfidentificatie De spreker vertelt over zijn eigen ervaringen als deelnemer aan het discours rondom Zwarte Piet. Hij accepteert daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.

Spreker 3

Spreker: Cornald Maas

Positie: Presentator, schrijver

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen [Spreker reageert vanuit zichzelf op het onderwerp]	Identificatie door anderen De spreker wordt niet door anderen aangesproken en er wordt hem geen duidelijke rol toebedeeld.
Zelfidentificatie “Ik heb ook niet het gevoel dat allerlei kinderen van nu, je kunt nooit iets afdingen op ervaring en perceptie maar er groeit toch een werkelijk geen enkel blank of donker kind op met het idee dat eh die Zwarte Piet voor racisme staat.”	Zelfidentificatie De spreker deelt zijn meningen over Zwarte Piet. Hij vervult daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.

Spreker 4

Spreker: Robert Vuijsje

Positie: Schrijver

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “De commissie speciaal bezwaren Amsterdam heeft gesproken over Zwarte piet bij de intocht sinterklaas van Amsterdam. Aanleiding is Quinsy Gario, kunstenaar, activist, die zich daar hard voor maakt en die in onze uitzending riep ie op tot verandering. Robert Vuisije jij zei al aan het begin, ik kijk daar vrij aandachtig naar. En toen?”	Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn interesse in het discours rondom Zwarte Piet. Hij vervult daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.
Zelfidentificatie “Nou ja tot dat moment stond ik er in zoals de jaren ervoor tijdens al die discussies. Ik ben zeg maar geen naïeve knuffelaar van die zielige mensen, we moeten ze altijd hun zin geven...Op mijn lagere school heb ik daar nooit slechte gedachten over	Zelfidentificatie De spreker vertelt over zijn eigen ervaringen als deelnemer aan het discours. Hij accepteert daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.

gehad. Dus in mijn beleving is zwarte piet niks mis mee... Ik had het heel anders beleefd dan hij. Dus ik ben eigenlijk pas nu de laatste weken gaan beseffen, ik bedoel het gaat over zwarte piet, wat een letterlijk heel kinderachtig ogenschijnlijk onbelangrijk detail is, maar dat het voor iets veel groters staat.”

Spreker 5

Spreker: Arnie Heinze

Positie: Jeugdvriend Robert Vuijsje

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Je bent een jongen van een jaar of negen tien elf twaalf. Sinterklaas komt er op school.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om zijn persoonlijke ervaringen als kind. Daarnaast wordt hij benoemd als de jeugdvriend van een andere spreker. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Iedereen vindt het geweldig en jij kijkt van goh, die lijkt een beetje op mij...Maar dan komt ie binnen, met een zwaar Surinaams accent. Dat...moet dan interessant zijn, moet leuk zijn. En ik heb niks om me aan te spiegelen als donker kind. Witte kinderen die spiegelen zich aan sinterklaas die zien dat niet die beseffen dat niet. Het gaat er uiteindelijk om, wat is het effect van een sinterklaas en zwarte piet op mij, en dat was niet positief. Dan leer je wat meer over de historie van waar ik dan vandaan kom en dan vergelijking gaat trekken met een witte man op een paard en een zwarte knecht ernaast, ja dat brengt je een beetje terug naar waar je voorouders vandaan komen.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker heeft het hier voornamelijk over zijn eigen ervaringen als Nederlander met een migratieachtergrond, maar trekt het naar een breder discours door zichzelf te vergelijken met anderen die zijn ervaringen delen. Hij vervult daarom tevens de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>

Spreker 6

Spreker: Gert van Beek

Positie: Rechercheur ontvoering Heineken

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen [Spreker reageert vanuit zichzelf op het onderwerp]</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker reageert op het onderwerp omdat hij zich aan tafel bevindt. Er wordt hem door anderen geen duidelijke rol toebedeeld</p>
<p>Zelfidentificatie</p>	<p>Zelfidentificatie</p>

<p>“Toen hebben wij ook al gediscussieerd over het onderwerp dat zich nu herhaalt. En toen hebben wij ook besloten om gekleurde pieten door het midden van het gezicht.”</p>	<p>De spreker praat namens een groep die medeverantwoordelijk was voor de Sinterklaasintocht in Amsterdam. Gezien zijn positie bij de politie lijkt hij te spreken vanuit zijn beroepskennis. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
--	---

Spreker 7

Spreker: Emile Roemer

Positie: Fractievoorzitter SP

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Meneer Roemer, u heeft in het onderwijs gezeten dus u weet wat er in de kinderharten leeft. Wat vindt u van deze discussie?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken om te spreken vanuit zijn vorige beroep. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik denk dat je met het weghalen van het fenomeen het racisme niet weghaalt. Dus je zult veel meer moeten doen. Ik besteedde daar altijd veel aandacht aan bij mij in de klas.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker spreekt vanuit zijn vorige beroep en accepteert daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>

Spreker 8

Spreker: Wim Daniëls

Positie: Woordkunstenaar

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Wim, want jij zegt ik zo ook daar mijn ideeën over... Ok laten we naar de liedjes gaan. je hebt voor ons gekeken naar sinterklaasliedjes en de mate waarin die racistisch zijn.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt benaderd als iemand die veel afweet van racisme en het Sinterklaasfeest. Hij wordt echter niet aangesproken op zijn beroep. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja ik vind dat het zwarte eraf moet. Ik heb wel heel veel begrip voor mensen die dat pijnlijk vinden en dat zijn er blijkbaar veel. En het is zo’n klein onderdeel van het fantastische grote feest van sinterklaas en de pieten dat je dat zwarte er makkelijk af kunt houden... Het is ook niet onwaarschijnlijk dat het zwarte bij zwarte piet afkomstig is van de slavernij. Onderzoek geeft dat niet zo heel duidelijk</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker verantwoordt zijn verhaal over het Sinterklaasfeest vanuit eerder onderzoek naar Zwarte Piet en identificeert zich ook met de onderzoekers. Hij accepteert daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>

aan. We weten niet heel precies waar dat vandaan komt.”

Spreker 9

Spreker: Huub Stapel

Positie: Acteur

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Even aan tafel. Je bent ooit sinterklaas geweest in een film, konden wij ons herinneren, dus jij speelt een belangrijke rol in de discussie.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op het feit dat hij ooit Sinterklaas heeft gespeeld. Hij zou daarom kennis en ervaringen kunnen hebben die van toepas is op het discours. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja ik begrijp het ja. Ik ga me er ook in mengen... Ik heb Surinaamse vrienden die het buitengewoon leuk vinden en sinterklaas vieren en denken jongens joh waar maken we ons druk over.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker motiveert zijn uitspraken door zijn persoonlijke relaties toe te lichten. Hij accepteert daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 10

Spreker: Ronald Plasterk

Positie: Minister van Binnenlandse Zaken

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Heeft de regering ook een standpunt aangenomen?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn beroep en wordt gezien als deel van de regering. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik heb vandaag nog even met Curaçao gebeld en gezegd hoe zit dat bij jullie? Daar komt elk jaar de stoomboot en zwarte pietten... Nee die heeft geen standpunt. Dus even een onderwerp waarvan ik blij ben dat ze daar geen standpunt over hebben.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker heeft het ten eerste over zijn persoonlijke relaties en ziet zichzelf niet als onderdeel van de regering. Hij neemt er juist afstand van. Hij vervult daarom tevens de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 11

Spreker: Anousha Nzumé

Positie: Presentator ‘Dichtbij Nederland’/theatermaker ,Theatermaker, Actrice

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Laten we het hebben over Sinterklaas. Ik geloof dat aanstaande zaterdag komt sinterklaas in Groningen aan en zondag in Amsterdam. En jij bent presentator bij NOS Sport en bij de staat van Nederland, je bent ook theatermaker, en jij mengde je in de zwarte pietendiscussie. Maar maandagavond werd je woest toen je dit zag.”</p> <p>Zelfidentificatie “Nogmaals, ik wil echt met klem zeggen, ik ben niet tegen zwarte piet, ik ben voor een leuk kinderfeest ik ben voor traditie. Het is mijn traditie, ik ben ermee opgegroeid. Ik heb als kind regelmatig pietje gespeeld. Maar wat is het probleem met het aanpassen van Zwarte Piet met waar ie voor bedoeld is dat ie voor alle kinderen leuk is, met roetvlekken? Probleem opgelost.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op haar verschillende beroepen die haar maken tot een bekende Nederlander die deelneemt aan het discours. Ze vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker spreekt tegen dat zij tot een groep zou behoren die het Sinterklaasfeest niet begrijpt. Ze noemt zich een Nederlander en vertelt over haar ervaringen. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 12

Spreker: Sophie in ‘t Veld

Positie: Fractievoorzitter D66 Europees parlement

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Waarom zeg jij hier niks over want je bent zo stil... Spreek u nou eens uit als politicus.”</p> <p>Zelfidentificatie “Waarom? Maar wat wil je dat ik zeg? Moet ik iets zeggen over wat voor kleur zwarte piet, daar gaat het toch niet om...Want dan komt iedereen ineens van je moet een standpunt innemen over zwarte piet. Nee je moet een standpunt innemen over racisme.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op haar positie als politicus. Zij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker is het er niet mee eens dat zij wordt aangesproken op haar beroep, maar toch accepteert zij de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>

Spreker 13

Spreker: Anouk

Positie: Zangeres

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Jij hebt je gemengd in de Zwarte Pietdiscussie. Waarom heb je dat trouwens gedaan... en je hebt gezegd wij staan voor lul wij Nederlanders. Er is niet 1 gemeente in Nederland die het anders wil gaan aanpakken. Ga je schamen! Wat is de verontwaardiging die bij jou leeft?”</p> <p>Zelfidentificatie “Ja gemengd, ik heb gewoon mijn mening gegeven maar dat heb ik al eerder gedaan...Nou ja kijk ik ben helemaal niet tegen het sinterklaasfeest, maar of tegen een feest, maar ik ben wel tegen het opzij zetten of negeren van een bepaalde groep mensen. Ik denk ja, zo’n verandering, zo’n kleine moeite. Als zoveel mensen daar last van hebben.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd naar haar persoonlijke redenen voor het deelnemen aan het discours. Er wordt benadrukt dat zij zichzelf als Nederlander ziet. Ze vervult daarom de rol van “immigrant-representant”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker praat niet vanuit haar beroep als zangeres, maar geeft gewoon haar eigen mening als Nederlander. Ze accepteert daarom de rol van “immigrant-representant”.</p>

Spreker 14

Spreker: Peter R. de Vries

Positie: 26 keer te gast bij Pauw & Witteman

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Peter, Jij twittert wel, sterker nog jij hebt ontzettend veel volgers, ongeveer net zo veel als wij kijkers hebben, maar heb jij dat een beetje gevolgd. Ook wat er dan allemaal in dit geval bij Quinsy op hem af kwam daarna?”</p> <p>Zelfidentificatie “Ja nou ja ik herken dat natuurlijk, jij zegt terecht ik heb ook Twitter en ik heb me vaak bijvoorbeeld uitgelaten over Geert Wilders en de PVV. Nou ja dat is vergelijkbaar wat je dan over je heen krijgt aan bedreigingen maar dan ook scheldkanonnades.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn ervaringen met het sociale media platform Twitter. Hij wordt niet aangesproken op zijn beroep of op zijn deelname aan het discours rondom Zwarte Piet. Hij vervult daarom de rol van “immigrant-representant”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker bevestigt zijn ervaring met Twitter en vergelijkt zijn ervaringen met die van Quinsy Gario. Hij accepteert de rol van “immigrant-representant”.</p>

Spreker 15

Spreker: Mohammed Enait

Positie: Jurist

Etnische achtergrond: Surinaams-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen	Identificatie door anderen

<p>“Mohammed volgt u dat eigenlijk ook, wat er in sociale media verschijnt naar aanleiding van een televisieoptreden of iets anders?”</p>	<p>De spreker wordt gevraagd om zijn ervaringen te delen met sociale media. Er wordt hem niet gevraagd over zijn beroep als jurist en ook niet over zijn culturele achtergrond. Hij vervult daarom de rol van “immigrant-representant”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja ik weet natuurlijk dat Quinsy Gario heel veel haatreacties van blanken over zich heen heeft gekregen. Toen der tijds ook met meneer Westbroek heet hij geloof ik. Daarvan zag je ook dat die man weet eigenlijk ook niet, hij heeft geen verstand van zaken.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker mengt zich in de discussie door te reageren op het gesprek dat Quinsy Gario had met Henk Westbroek. Hij accepteert daarom de rol van “immigrant-representant”.</p>

Spreker 16

Spreker: Ineke Strouken

Positie: Nederlands centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “We praten met Ineke Strouken, directeur van het Nederlands centrum voor volkscultuur en immaterieel erfgoed. Die heeft het op zich genomen op de discussie die vorig jaar is ontbrand een nieuw impuls te geven en op zoek te gaan naar een zwarte piet die voor meer mensen acceptabel zou zijn.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op haar beroep en wordt benaderd als expert in het discours rondom Zwarte Piet. Zij vervult daarom de rol van “institutioneel-expert”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Wij hebben onderzoek gedaan en daar zijn we ook nu mee begonnen om te kijken, er moet op een gegeven moment een tweede stap gezet worden. En wij ondersteunen heel veel gemeenschappen die ook met sinterklaasoptochten bezig zijn of op scholen bijvoorbeeld. We kregen er ook heel veel vragen over. Ja en toen hebben we een onafhankelijk onderzoeker opdracht gegeven om een dertigtal mensen te interviewen aan de ene kant de critici en de andere kant de liefhebbers.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker praat voornamelijk namens het centrum waar zij voor werkt. Zij accepteert daarom de rol van “institutioneel-expert”.</p>

Spreker 17

Spreker: Jan van Wijk

Positie: Voorzitter Sint Nicolaasgenootschap

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Jan van Wijk. Jij was voorstander van de huidige</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn positie</p>

Zwarte Piet...U weet er heel erg veel van, het is meer dan uw hobby, het is een passie.”	in het discours en zijn liefde voor het Sinterklaasfeest. Hij vervult daarom de rol van “immigrant-representant”.
Zelfidentificatie “Ja wij zijn voorstander van het feest zoals het nu op de dag van vandaag gevierd wordt en dat al jaren. En daarom is het ook zo’n grote traditie in Nederland geworden. Miljoenen omarmen dat feest.	Zelfidentificatie De spreker praat vanuit het Sint Nicolaasgenootschap, waar hij voorzitter van is. Hij neemt zelf daarom de rol aan van “institutioneel-expert”.

Spreker 18

Spreker: Halbe Zijlstra

Positie: Tweede Kamerlid VVD

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Oh zelfs de VVD heeft ook een mening nu?”	Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn beroep en wordt gezien als de gehele VVD. Hij vervult daarom de rol van “institutioneel-expert”.
Zelfidentificatie “Ik zal je zeggen ik heb die ervaring nooit gehad. Mijn zootje van 5 heeft die ervaring ook niet...Ik heb een tijdje op Curaçao gewoond en daar hadden ze ook zwarte piet en sinterklaas en daar was gewoon een gekleurde man, die was witgekalkt, en dat was sinterklaas. En dat was daar geen enkel probleem.”	Zelfidentificatie De spreker praat voornamelijk over zijn eigen ervaringen met het Sinterklaasfeest en over zijn persoonlijke relaties. Hij vervult daarom de rol van “immigrant-representant” en accepteert de rol van “institutioneel-expert” niet.

Spreker 19

Spreker: Eelco Bosch van Rosenthal

Positie: Voormalig Amerika correspondent

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Ik ga nog even naar Eelco Bosch van Rosenthal, die heeft jaren in Amerika gewoond. Hoe kijken ze in Amerika tegen deze discussie aan?”	Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op de kennis die hij heeft opgedaan in zijn vorige beroep als Amerika correspondent. Hij vervult daarom de rol van “institutioneel-expert”.
Zelfidentificatie “Oh Zwarte Piet is daar ondenkbaar... Omdat daar dit soort kwesties, daar ligt rassenscheiding ook nog veel	Zelfidentificatie De spreker reageert op de discussie vanuit de kennis uit zijn vorige beroep. Hij

verser in het geheugen natuurlijk dat is een van de redenen. Het is niet de enige reden, misschien heeft het ook met beschaving te maken.”

accepteert daarom de rol van “*institutioneel-expert*”.

Spreker 20

Spreker: Antje Monteiro

Positie: Zangeres

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Even los van de diversiteit van man/vrouw, wat vind je van het feit van deze oplossingen van de polderpiet noem ik hem maar... Antje wat vind je ervan?”</p> <p>Zelfidentificatie “Ja ik ben toch een beetje met de 90 procent van de Nederlanders die daar niets mee heeft eigenlijk om te zeggen. Ik zie de associatie helemaal niet. Als ik naar jou kijk zie ik een hele mooie knappe man met een prachtige huidskleur. Ik ben getrouwd geweest met een donkere man, ik heb een kindje ook van een donkere man uiteraard. Ik heb ben 45 jaar ik heb nog nooit een seconde nagedacht bij sinterklaas over zwarte piet dat ik dat hetzelfde moet zien als de vader van mijn kind.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt niet direct vanuit een bepaalde positie aangesproken. Ze wordt enkel om haar mening gevraagd omdat zij aan tafel zit. Er is hier dus geen duidelijke rol te herkennen.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker reageert vanuit haar eigen ervaringen met het Sinterklaasfeest en spreekt over haar persoonlijke relaties. Zij neemt daarom zelf de rol aan van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 21

Spreker: Tim Bouts

Positie: Directeur dierentuin

Etnische achtergrond: Vlaams

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Naast Quinsy zit een Belg...Leeft deze discussie ook in België? Heeft u eigenlijk wel Zwarte Piet in België?”</p> <p>Zelfidentificatie “Ja ja wij hebben zwarte pieten in België ook, we hebben deze discussie ook gevolgd want deze discussie heeft het ook in België op het journaal gehaald... Bij ons leeft het helemaal niet want heb ik ook begrepen dat daar hier een heel verhaal achter zit dat wij misschien ook niet kennen dat verhaal. Mij wij</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn nationaliteit, maar niet op zijn beroep. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker reageert met verhalen over zijn eigen land en spreekt ook namens zijn landgenoten. Hij accepteert daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>

vonden het dan ook eerder een grappig item op het nieuws, maar het is niet grappig als ik dan hier het hele verhaal hoor.”

Spreker 22

Spreker: Antoine Doutzenberg

Positie: Schrijver

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Goed. Dat zijn dus de nieuwe teksten. Antoine Doutzenberg, schrijver. Mee eens?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om haar mening over de nieuwe Sinterklaasliederen, maar haar beroep wordt nadrukkelijk benoemd. Zij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja ik ben het er wel mee eens ja. Ik ben als kind altijd bang geweest voor zwarte piet en ik had een donker vriendje en ik schaamde me er een beetje voor. Als kind ik kon dat niet goed plaatsen maar ik schaamde me een beetje, voor dat fenomeen zwarte piet, als kind al.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker reageert niet direct vanuit haar eigen beroep maar benoemt juist haar persoonlijke ervaringen. Zij accepteert de rol van “<i>institutioneel-expert</i>” daarom niet en vervult de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 23

Spreker: Typhoon

Positie: Rapper

Etnische achtergrond: Surinaams-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Dan kom ik toch even bij jou Glen, jij hebt ook gerapt, zonder donker kan het licht zichzelf niet kennen, daarom de onwetendheid over 5 december. Vind jij het belangrijk dat die teksten anders worden?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om te reageren omdat hij zelf in zijn beroep als zanger teksten heeft geschreven over het Sinterklaasfeest. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik denk dat het een goede stap vooruit is en dat de aanpassingen van knecht of hulp ik denk dat als de elementen waar veel mensen een probleem mee hebben, de stereotyperingen, als die verwijderd worden dan zou ik veel minder moeite met het woord hulp of knecht hebben. Maar het is juist die combinatie van die stereotiepe Afrikaanse knecht.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker reageert niet vanuit zijn beroep, maar spreekt over een groep mensen die niet blij is met de huidige Zwarte Piet. Hij vervult daarom in het eerste opzicht geen duidelijke rol, maar aangezien hijzelf een migratieachtergrond heeft spreekt hij wellicht ook over zijn eigen ervaringen. Hij zou daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>” kunnen vervullen.</p>

Spreker 24

Spreker: Fleur Agema

Positie: Tweede Kamerlid PVV

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Fleur Agema, tweede kamerlid voor de PVV, we gaan straks over de zorg praten, maar er stond toch ook wel enig nieuws in de krant, u bent zwanger. Dat betekent dat de kleine Agema... Welke liedjes gaat die straks meezingen denkt u? de oude of de nieuwe liedjes?”</p> <p>Zelfidentificatie “Ja de oude liedjes. Ik vind het zulke toestanden. Echt ik vind het ongelooflijk dat het kan. Ik vrees zelf dat het over een jaar of 10 het hele sinterklaasfeest gewoon kapot gemaakt is. En dat zou eeuwig zonde zijn, het is een kinderfeest... je moet hier gewoon niet aankomen. Het is Nederlands cultuurgoed. En je komt naar Nederland en dan voeg je je daarbij. En ik heb nog nooit een Nederlander gehoord die zijn kinderen bijbracht dat zwarte piet een zwarte huidskleur had. Het was zo dat als je stout was dan ging je mee in de zak naar Spanje en dan werd je een assistent of een hulp van zwarte piet en dan kwam je terug en dan werd je zwart omdat je de schoorstenen in en uit klom. Dat is toch het verhaal dat de meeste mensen meegeven aan de kinderen.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op haar beroep, maar ook op haar persoonlijke relatie tot het Sinterklaasfeest omdat zij moeder wordt. Zij vervult daarom geen duidelijk herkenbare rol.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker reageert vanuit haar eigen overtuigingen en ervaringen met het Sinterklaasfeest. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 25

Spreker: Sunny Bergman

Positie: Over Zwarte Piet

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Hoe zou dat toch komen eigenlijk? Heb jij daar enig idee van Sunny? Waarom dit zo verschrikkelijk veel agressie opwekt... Ok. Sunny hoe sta jij daar in? Want jij bent een vrouw.”</p> <p>Zelfidentificatie “Ik heb een voorbeeld waarom ik me ben gaan inzetten voor deze zaak. Ik had een zwart vriendje die</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om haar ervaringen als vrouw met de agressie die voorkomt in het discours rondom Zwarte Piet. Zij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker praat voornamelijk vanuit de ervaringen die vrienden van haar hebben die</p>

heel vaak werd uitgescholden voor zwarte piet, was niet prettig. Daarnaast had ik 1 van mijn beste vriendinnen, haar zoon, die was op school geweest die had dat zwarte piet met spelfouten op het bord schreef, dat die alles door de war gooide. Die kwam vervolgens thuis en die zei tegen zijn moeder van waarom ben ik dom. Waarom ben ik stout? Hij had zelf die link gelegd tussen zijn huidskleur en die van zwarte piet. Dus je kan gewoon niet ontkennen dat het een hele negatieve invloed heeft op kinderen. Daarnaast wil ik ook niet dat mijn kinderen daarmee opgroeien.”

een migratieachtergrond hebben. Zij benoemt deze ervaringen tot haar motivatie om deel te nemen aan het discours. Ze accepteert daarom de rol van “*immigrant-representant*”.

Spreker 26

Spreker: Joram van Klaveren

Positie: Secretaris VoorNederland

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Joram van Klaveren, want dit gaat over zwarte piet en sinterklaas, en er is op een gegeven moment een Pietitie geweest, dat is een woordspelige petitie. En die heeft u toen in ontvangst genomen ter meerdere eer en glorie geloof ik dat zwarte piet moet blijven wie ie is en vooral dat ie net zo zwart moet blijven als dat ie is.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn politieke rol in het discours rondom Zwarte Piet. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik heb inderdaad die petitie destijds in ontvangst genomen en ik heb inderdaad geen argument gehoord, ook niet van meneer Gario die hier nu zit, waarom Zwarte Piet opeens geel zou moeten worden of roze of welke kleur dan ook.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker reageert vanuit zijn eigen positie als politicus en benoemt geen persoonlijke ervaringen. Hij lijkt daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>” te accepteren.</p>

Spreker 27

Spreker: Douwe Linders

Positie: Advocaat Pietengilde

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Ja ik heb twee vertegenwoordigers van het pietengilde aan tafel. Althans, u bent de advocaat, Douwe Linders en Mark Gilling u bent de vertegenwoordiger van het pietengilde en u vertegenwoordigt en u vertegenwoordigt dan eigenlijk het pietengilde bij de rechtszaak.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn beroep als jurist en vertegenwoordiger van het Pietengilde en vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>

Zelfidentificatie

“Dus kunnen wij iets tegen die uitspraak doen? Dus daar ben ik naar gaan kijken en dat was dus, voor mij is het een prachtige zaak, als jurist en als advocaat . . . en als jurist is het mooi omdat er een paar hele leuke juridische vragen spelen en als advocaat is dit een prachtige zaak vanwege het maatschappelijk debat. En om mark en het pietengilde te helpen daar een weg in te vinden, maar dat wel op een manier dat je dat wel met respect doet voor iedereen.”

Zelfidentificatie

De spreker vertelt vanuit zijn beroepservaringen als jurist en advocaat. Hij accepteert daarom de rol van “*institutioneel-expert*”.

Spreker 28

Spreker: Mark Gilling

Positie: Vertegenwoordiger Pietengilde, het Pietengilde

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment

Identificatie door anderen

“Ja ik heb twee vertegenwoordigers van het pietengilde aan tafel. Althans...Mark Gilling u bent de vertegenwoordiger van het pietengilde... U vertegenwoordigt dus een aantal mensen die met hart en ziel Zwarte Piet spelen, zijn, praktiseren, noem het allemaal maar op. U bent zelf nu Sinterklaas geworden. Wat was voor u de kwestie vandaag?”

Zelfidentificatie

“Maar ik wil wel en daar roepen wij ook toe op, wij proberen ook als pietengilde ook het dialoog aan te blijven gaan. Om te spreken met alle mensen, zowel met de voor- als tegenstanders, om te kijken of we tot oplossingen kunnen komen en als er mogelijke oplossingen komen, dan moet dat van onderuit de maatschappij gevoed worden.”

Discoursrol

Identificatie door anderen

De spreker wordt aangesproken op zijn beroep als vertegenwoordiger van het Pietengilde en vervult daarom de rol van “*institutioneel-expert*”.

Zelfidentificatie

De spreker praat namens het Pietengilde en spreekt dus vanuit zijn beroepservaringen. Hij accepteert daarom de rol van “*institutioneel-expert*”.

Spreker 29

Spreker: Freek de Jonge

Positie: Cabaretier

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment

Identificatie door anderen

[Spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp]

Zelfidentificatie

“Kijk waar het namelijk om gaat, dat hele karakter van zwarte piet is in de afgelopen 40 jaar natuurlijk enorm

Discoursrol

Identificatie door anderen

De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp omdat hij zich in de uitzending bevindt. Er wordt hem door anderen geen duidelijke rol toebedeeld.

Zelfidentificatie

De spreker deelt zijn mening over Zwarte Piet. Hij vervult daarom de rol

veranderd. Van een boeman die je in de zak stopte en die je op je falie sloeg, tot een grappenmaker, iemand die mij eigenlijk voor de voeten loopt.” van “*immigrant-representant*”.

Spreker 30

Spreker: Patrick Peezenkamp

Positie: Organisator Zwarte Pieten demonstratie, organisator pro-Pieten demonstratie

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Patrick, u organiseert, u bent eigenlijk van de stichting Ware Piet geloof ik he... U organiseert een demonstratie, 25 oktober in Den Haag.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn acties als lid van de stichting Ware Piet. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja wij hebben een stichting, Sint-Nicolaas actie in Hoorn, waar ik zelf 20 jaar speel. En ik ben het dus helemaal met u eens, het gaat allemaal veel te ver. Hoe mensen tegen elkaar tekeer gaan...En u zegt al de roe is ook al afgeschaft. We moesten ook al een keer van kleur veranderen, toen moesten we naar de bruine kleur heen. Het houdt niet op. En wij zijn allemaal Nederlanders, wij houden van die warme avonden van sinterklaas, die moeten wij samen nog houden.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker spreekt vanuit de stichting en vertelt over de stappen die zij al hebben moeten ondernemen. Hij legt wel nadruk op zijn Nederlanderschap en de meningen van andere Nederlanders. Hij lijkt daarom naast de rol van “<i>institutioneel-expert</i>” ook de rol van “<i>immigrant-expert</i>” aan te nemen.</p>

Spreker 31

Spreker: Marike Stellinga

Positie: Adjunct hoofdredacteur NRC

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Marike?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt om haar mening gevraagd omdat zij zich aan tafel bevindt tijdens het item over Zwarte Piet. Er wordt haar niet direct een rol toegewezen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Maar als nou mensen in onze samenleving zeggen dat zij dat feest vroeger hebben ervaren als naar en vervelend omdat zij zwart waren en zwarte piet was zwart. Als je weet dat er nu kinderen in klassen zitten die dat mogelijk ook zo ervaren, waarom zou je dan niet van zwart roetvegen maken? Wat is</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt de mening van een groep die het niet eens is met de huidige Zwarte Piet. Ze lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>” te vervullen.</p>

het probleem?”

Spreker 32

Spreker: Filemon Wesselink

Positie: Presentator

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Filemon Wesselink, van alles, maar ook huisvader. Twee kinderen, hoe oud zijn die kinderen... beiden zeer gelovig denk ik... en waar geloven die in? In een witte Sinterklaas met een witte schimmel en allemaal zwarte pietjes?”</p> <p>Zelfidentificatie “Maar ik moet wel heel eerlijk zeggen dat ik de eerste keer dat ik dat hoorde dat ik toch dacht van, wat is dat voor een onzin gekleurde pieten. Kwam bij mij toch een beetje aanstellerig over...Ik denk ja die meneer voelt zich rottig en die kinderen die maakt het geen reet uit. Wat maakt mij het dan eigenlijk nog uit?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn persoonlijke relatie tot het feest, namelijk dat hij jonge kinderen heeft. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker vertelt over zijn kinderen maar ook over zijn eigen meningen omtrent Zwarte Piet. Hij lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te accepteren.</p>

Spreker 33

Spreker: Herman Pleij

Positie: Cultuurhistoricus

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen [Spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp]</p> <p>Zelfidentificatie “Elke samenleving heeft mythen en legenden nodig. Die heb je nodig als troost, die heb je nodig als droom, die heb je nodig als houvast. Daar hang je maatschappelijke discussies aan op...Sprookjes die worden verteld, die deugen van geen kant...Maar ze veranderen wel mee, dus dat is met zwarte piet en met sinterklaas is dat ook.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp omdat hij zich in de uitzending bevindt. Er wordt hem door andere geen duidelijk rol toebedeeld.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker deelt kennis die hij heeft opgedaan in zijn beroep als cultuurhistoricus. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>

Spreker 34

Spreker: Tanja Jess

Positie: Actrice

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Tanja Jess zit hier ook aan tafel. Jij bent actrice maar je bent ook initiator van wat heet de Zwarte Piet make-over. . . Wat was voor jou de reden, heb je naar het zwartepietenjournaal gekeken, het Sinterklaasjournaal vanavond?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op haar het Zwarte Piet make-over project, waar zij de bedenker van is. Ze vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Wat mij opviel toen wij die actie startten, ik heb nergens nooit of te nimmer iemand racist genoemd of zoiets. Ik vind ook niet dat als je zwarte piet leuk vindt dat je racist bent. . . Ik krijg heel veel reacties van mensen op twitter en facebook die zeggen ja je zet ons neer als racisten. Ik zet jou niet neer als racist, als jij mij een tweet stuurt waarin jij zegt dat alle zwarte mensen opgeknoopt moeten worden, ja dan heb je dat voor jezelf zo ingevuld. Zolang je dat niet doet is er dus niks aan de hand.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker reageert vanuit haar positie als starter van de actie. Ze vertelt over de dingen die haar in die positie opvielen en lijkt daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>” te accepteren.</p>

Spreker 35

Spreker: Nelleke van der Krogt

Positie: Presentatrice

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Laatste woord voor Nelleke.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om haar mening omdat zij zich tijdens het item in de zaal bevond. Er is hier daarom geen directe rol te herkennen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Nou ik zit met veel interesse te luisteren en ik vind het goed en roerend dat we tegen racisme zijn enz. enz. maar wat me ook verbaast is dan, we zijn nu al een tijd bezig hier in dit kleine land over die zwarte piet, maar als diezelfde zwarte mensen in gammele leuke bootjes over een zee aan komen dobberen omdat ze ook een menswaardig bestaan willen, dan zijn ze niet welkom. Dan willen we ze niet ontvangen en we willen ze zeker niet in de straat hebben. Dus dan denk ik wel ja, dat zijn wel diezelfde donkere mensen, dat wilde ik even zeggen.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt haar mening over het onderwerp vanuit het oogpunt van een grote groep in Nederland. Ze lijkt daarmee kritiek op heel Nederland willen te geven. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 36

Spreker: Patrick Mathurin

Positie: De nieuwe Sint

Etnische achtergrond: Haïtiaans-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “En hier is ie dan, de nieuwe Sint, Patrick Mathurin... Een zwarte Sinterklaas. Waarom wilt u eigenlijk de nieuwe Sint zijn... En zet even je mijter af, want je bent nu gewoon Patrick Mathurin, Amsterdammer met de wil en de ambitie om de nieuwe sint te worden.”</p> <p>Zelfidentificatie “Een zwarte Sint? Ik noem mijzelf niet de zwarte Sint. Ik noem mijzelf de nieuwe Sint... Het is mijn doel om een positieve bijdrage te leveren aan dit feest. Dus ik heb niet de intentie om aan te sluiten bij een discussie. Ik wil vooral de oplossing zijn.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt ten eerste aangesproken op de rol die hij zichzelf heeft aangemeten, namelijk de nieuwe Sinterklaas. Echter wordt benadrukt dat hij een Amsterdammer is. Hij lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te vervullen.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker wil niet deelnemen aan het discours over Zwarte Piet en weigert om gezien te worden als spreker voor een bepaalde groep. Hij benadrukt dat hij er als zichzelf zit en lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te vervullen.</p>

Spreker 37

Spreker: Henk van Straten

Positie: Schrijver

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Even de tafelheer, Henk jij hebt kinderen.”</p> <p>Zelfidentificatie “Ja gelovig, de jongste nog wel de oudste niet meer. Maar ik vind dit heel leuk. Ik zou dit heel leuk vinden omdat Sinterklaas is sowieso al een mythisch figuur toch en het feest is al een sprookje dus waarom kan Sinterklaas er niet ineens anders uitzien... Dingen kunnen gebeuren die niet logisch zijn of opeens veranderen, ja mijn zoontje zou daar geen last van hebben en dus ik ook niet.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn persoonlijke relatie tot het Sinterklaasfeest, namelijk dat hij kinderen heeft. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker gaat voornamelijk in op hoe zijn kinderen het feest ervaren. Hij lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te accepteren.</p>

Spreker 38

Spreker: Sylvana Simons

Positie: Presentatrice

Etnische achtergrond: Surinaams-Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Sylvana Simons, jij hebt je gemengd in dit debat al enige tijd geleden. Wat vind je als je de balans opmaakt?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op het feit dat zij al eerder deelnam aan het discours. Er wordt echter geen duidelijke rol benadrukt.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik zit hier vanuit de grond van mijn hart te vertellen en ik weet inmiddels dat ik dat namens heel veel mensen doe. Mensen van allerlei leeftijden, van allerlei kleuren, van allerlei afkomsten. Het is iets wat we niet langer moeten wegwuiven en waar we niet heel luchtig over moeten doen. Uw ‘maar’ kwetst mij. Uw ‘maar’ geeft aan dat u eigenlijk wat voor die ‘maar’ zit, niet serieus neemt.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt haar mening namens een grotere groep en lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>” te vervullen.</p>

Spreker 39

Spreker: Ad Visser

Positie: Oud-presentator Toppop

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Even de geschiedenis induiken. Ad ik weet van jou dat jij ook wel een Sinterklaas bent geweest he... Jij bent ook heb ik begrepen, niet alleen vader maar ook grootvader. Dus ik neem aan dat de vieringen nog wel eens langs zijn gekomen ook bij u.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest, omdat hij kinderen en kleinkinderen heeft. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik vind zelf de discussie heel erg opgelopen...Laten we de dingen simpel houden zou ik zeggen. Ik begrijp dat als er een groep is die overgevoelig is op dat punt...Echter, als die groep dat zo voelt, jongens we hebben een feestje. Doe dan niet zo ingewikkeld. Dan maken we een zuurstokpiet, dan maken we wat je wil. En dan is het heel goed voor de groep, die wat jij heel terecht zegt, vast wil houden aan die herinneringen van vroeger. Het leven is een kwestie van leren begrijpen dat je moet loslaten daar kan je beter maar zo vroeg mogelijk mee beginnen. Dus beide groepen doen eigenlijk hetzelfde.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt zijn mening, maar lijkt niet deel te willen nemen aan de twee groepen die hij benoemt. Hij neemt er afstand van en lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te accepteren.</p>

Spreker 40

Spreker: Jett Rebel

Positie: Zanger

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Goed. Jelte hoe luister jij daarnaar?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om zijn mening omdat hij zich tijdens het item aan tafel bevindt. Er is echter geen duidelijke rol te herkennen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik heb het niet gevierd en het hoeft van mij ook niet. Sowieso het is een beetje een winkeliersfeest en het gaat alleen maar om kopen kopen kopen. Dus dat daar überhaupt zo moeilijk over wordt gedaan ja daar zijn wel meer feesten voor te verzinnen. En als mensen verdrietig worden van een feest is het geen feest. Dus ik doe niet mee.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt zijn mening en komt op voor de groep die het niet eens is met de huidige Zwarte Piet. Hij lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” aan te nemen.</p>

Spreker 41

Spreker: Rob Grutter

Positie: Sinterklaas in Ommen

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Ok, Rob Grutter. U bent hulpsinterklaas in Ommen he? Dit zijn natuurlijk drukke avonden maar het voordeel van een kinderfeest is dat het ook weer vroeg afgelopen is. Dus bent u als hulpsinterklaas ook vandaag op pad geweest?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn beroep en zijn ervaringen daarmee en vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Nou wij vinden...Ik zie het veel meer als een traditie en echt als cultuur. Het is een kinderfeest en kinderen vinden het gewoon harstikke fantastisch en die associëren het niet met een ras of wat dan ook. Dus die vinden dat gewoon harstikke mooi. En wij zijn er zo inderdaad wel mee opgegroeid en wij voelen ook gewoon die verantwoordelijkheid om dat een beetje levend te houden en het is iets Nederlands dus ja.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker spreekt vanuit zijn beroep, maar bespreekt ook zijn eigen ervaringen en zijn Nederlanderschap. Hij accepteert de rol van “<i>institutioneel-expert</i>” omdat hij spreekt namens andere mensen met hetzelfde beroep. Hij lijkt echter ook te spreken vanuit zijn persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest en neemt daarom ook de rol van “<i>immigrant-representant</i>” aan.</p>

Spreker 42

Spreker: Margrite Kalverboer

Positie: Kinderombudsman

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Zwarte piet is in strijd met het kinderrechtenverdrag en dat stelt de kinderombudsman, Margrite Kalverboer, vandaag. De figuur zwarte piet kan kwetsend zijn en bijdragen aan het pesten of discriminatie van kinderen en moet worden aangepast. Afijn. U weet het, als je aan zwarte piet komt dan vliegen de haatmails en dreigementen je om de oren. Dus waar ben je aan begonnen?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op de besluiten die zij heeft genomen in haar beroep. Ze vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja ik had liever een andere entree gemaakt als nieuwe kinderombudsvrouw, maar ik kon er niet omheen...Ik werk met een heel team he, wij wisten dat wij met een heel genuanceerd rapport moesten komen. En wij hebben over iedere letter die in dat rapport stond hebben wij nagedacht. Maar we wisten ook dat er zo’n soort reactie zou volgen...Ja mensen denken blijkbaar dat ik een soort persoonlijke mening uitdraag maar ik doe gewoon onderzoek naar het kinderrechtenverdrag en naar eventuele schendingen en die hebben we aangetroffen.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt niet haar persoonlijke ervaringen en spreekt ook niet namens een bepaalde groep. Daarom lijkt zij de rol van “<i>institutioneel-expert</i>” te accepteren.</p>

Spreker 43

Spreker: Robert Moscowicz

Positie: Jurist

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Maar hoe luisteren jullie hier nou naar. Als je ziet dat de samenleving verandert en als je ziet dat mensen er zo erg door gekwetst worden.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt om zijn mening gevraagd omdat hij zich aan tafel bevindt tijdens het item. Er is daarom niet direct een rol te herkennen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Nou ik vind ten eerste dat de politici die willen hun handen er niet aan branden zeker nu omdat met de verkiezingen moeten ze vooral afstand nemen en er niet over praten. Mensen zouden er natuurlijk niet op kunnen stemmen, wat ik op zich al kwalijk vind. En wat betreft die kinderen, kinderen zijn wijzer dan volwassenen vaak. Die zien vaak eerder een oplossing dan volwassenen die zien. En mensen die daar zo fel instaan, ja dat vind ik eigenlijk mensen waarvan je je moet afvragen of ze wel voldoende intellect bezitten om het een van het ander te onderscheiden.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt zijn eigen meningen over politici en anderen in het discours. Hij lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” aan te nemen.</p>

Spreker 44

Spreker: Erik Mouthaan

Positie: Amerika correspondent RTL

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Maar hoe luisteren jullie hier nou naar. Als je ziet dat de samenleving verandert en als je ziet dat mensen er zo erg door gekwetst worden.”	Identificatie door anderen De spreker wordt om zijn mening gevraagd omdat hij zich aan tafel bevindt tijdens het item. Er is daarom niet direct een rol te herkennen.
Zelfidentificatie “In New York heb je ook een sinterklaascentrale voor de mensen die daar sinterklaas vieren...Je kan dan gewoon sinterklaas inhuren en die komt daar dan met pieten. Maar die pieten gaan echt niet geschminkt over straat want...Die sinterklaascentrale zegt dat kan gewoon niet, die mensen worden belaagd. Dat is gewoon zo beledigend in New York, dat gaan ze echt niet doen.”	Zelfidentificatie De spreker praat vanuit de ervaringen die hij heeft opgedaan in zijn beroep. Hij lijkt daarom de rol van “ <i>institutioneel-expert</i> ” aan te nemen.

Spreker 45

Spreker: Georgina Verbaan

Positie: Actrice

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Georgina hoe oud is jouw dochter... is nog gelovig waarschijnlijk? Strenggelovig zelfs... maar morgen komt de sint aan. Wat vind jij ervan zoiets? Dat dit zo gepolariseerd is geraakt?”	Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om haar persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest, omdat zij een jong kind heeft. Ze vervult daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.
Zelfidentificatie “Nou ja dat is verschrikkelijk, maar ik denk ja er moet nu gewoon iets veranderen. Ik denk ik had het fijn gevonden als de NTR ook net als RTL gewoon echt het voortouw in had genomen. Dan is de discussie ook klaar en af.”	Zelfidentificatie De spreker vertelt voornamelijk over haar eigen meningen en ervaringen. Ze accepteert daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.

Spreker 46

Spreker: Astrid Bello

Positie: Gaat PVV stemmen

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Want jullie vinden het ook niet goed dat er Zwarte Piet is? Wie zijn wij?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt om haar mening gevraagd over Zwarte Piet. Er lijkt ervan te worden uitgegaan dat zij met de kennis van een groep spreekt waar zij toe behoort. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Pegida Nederland... Ja dat is natuurlijk een Nederlandse gedachtegoed Sinterklaas en Zwarte Piet. Dat moet gewoon zo blijven...Maar hiernaartoe gaan, een kinderfeest verzieken, daar zij wij faliekant tegen.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker praat namens een groep die voor Zwarte Piet is en lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-expert</i>” te accepteren.</p>

Gasten bij WNL op Zondag en WNL Opiniemakers

Gast	Rol	Etnische achtergrond
Gerd Leers	Politicus CDA	Nederlands
Hero Brinkman	Oud-politicus	Nederlands
Mariska van Kolck	Zangeres/actrice	Nederlands
Reynier van Bommel	Directeur van Bommel	Nederlands
Sybrand Buma	Politicus CDA	Nederlands
Katja Römer-Schuurman	Actrice/presentatrice	Nederlands
John van Zweden	Mede-eigenaar Swansea City	Nederlands
Lodewijk Asscher	Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Nederlands
Jan Mulder	Oud-voetballer en schrijver	Nederlands
Alexander Pechtold	Fractievoorzitter D66	Nederlands
Frits Barends	Hoofdredacteur Helden	Nederlands
Ineke Dezentjé-Hammink	Voorzitter werkgeversorganisatie FME-CWM	Nederlands
Rob Oudkerk	Oud tweede-kamerlid PvdA	Nederlands
Saskia Noort	Schrijver	Nederlands
Jan Dijkgraaf	Columnist	Nederlands
Ronald Plasterk	Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Nederlands
Dilan Yesilgoz	VVD-raadslid Amsterdam	Marokkaans-Nederlands
Heleen Dura-Van Oord	Zakenvrouw	Nederlands
Hans Wiegel	Oud-partijleider VVD	Nederlands

Spreker 1

Spreker: Gerd Leers

Positie: Politicus CDA

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Nou linkse malloten of niet, zelfs premier Rutte reageerde in de pers. Die zei Zwarte Piet is zwart en daar kunnen we weinig aan veranderen. Dat is ook waar. Maar even de peiling, Gerd Leers voor of tegen de Zwarte Piet?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om zijn mening over Zwarte Piet, maar dit gebeurt wel in combinatie met een opmerking over premier Rutte. De spreker lijkt echter de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te vervullen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik vind het een onzindiscussie...Nou ja het is traditie. Nederlandse traditie en dat moeten we houden. Dadelijk mogen we niet meer naar de Efteling, naar sneeuwvitje en de zeven dwergen gaan kijken want dan voelen alle kleine mensen voelen zich beledigd. Ja dat is totaal belachelijk.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker lijkt te spreken namens een groep Nederlanders die voor Zwarte Piet is. Hij lijkt hiermee tevens de rol van “<i>immigrant-expert</i>” te vervullen.</p>

Spreker 2

Spreker: Hero Brinkman

Positie: Oud-politicus

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Meneer Brinkman?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt om zijn mening gevraagd omdat hij zich aan tafel bevindt tijdens het item. Er is daarom niet direct een rol te herkennen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik ben het helemaal met Gerd Leers eens. Het is een onzindiscussie...Je kunt je ook afvragen of mensen zich gekwetst willen voelen en daar aandacht voor willen vragen. En ik vind dat we dat niet moeten doen. We moeten daar geen aandacht aan geven.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt zijn persoonlijke mening over het onderwerp en vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 3

Spreker: Mariska van Kolck

Positie: Actrice

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Mariska wat vindt jij?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt om haar mening gevraagd omdat zij zich aan tafel bevindt tijdens het item. Er is daarom niet direct een rol te herkennen.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik ben ook voor zwarte pieten. Ik snap het ook niet . ik heb twee kinderen. Nee hoor mijn kinderen die gaan zich ook prachtig mooi zwart schminken en de ander blijft wit en die doet de neus zwart, zwart pruikje op met de krulletjes en de ander trekt het pakje aan. Ik vind het gewoon het moet gewoon zo blijven.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker vertelt over haar persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest en deelt haar mening. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 4

Spreker: Reynier van Bommel

Positie: Directeur van Bommel

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Ja. Van Bommel vindt jij dat Zwarte Piet moet blijven?”	Identificatie door anderen De spreker wordt om zijn mening gevraagd omdat hij zich aan tafel bevindt tijdens het item. Er is daarom niet direct een rol te herkennen.
Zelfidentificatie “Moet vind ik een groot woord maar hij mag van mij wel blijven ja.”	Zelfidentificatie De spreker deelt zijn eigen mening en vervult daarom de rol van “ <i>immigrant-representant</i> ”.

Spreker 5

Spreker: Sybrand Buma

Positie: Politicus CDA

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Hey Buma, er werd een petitie ook aangeboden op het malieveld aan een PVV-kamerlid. Daar kan ik allerlei flauwe grappen over maken maar dat doe ik maar even niet. Maar waar was het CDA?”	Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn beroep als politicus. Hij vervult daarom de rol van “ <i>institutioneel-expert</i> ”.
Zelfidentificatie “En volgens mij lossen we de problemen ook zo op, door met z’n allen en iedereen tegen de VN te zeggen, Sinterklaas en Zwarte Piet bestaan.”	Zelfidentificatie De spreker lijkt te spreken namens een groep, maar dit lijkt niet een groep te zijn die te maken heeft met zijn beroep. Hij lijkt daarom de rol van “ <i>immigrant-expert</i> ” te vervullen.

Spreker 6

Spreker: Katja Römer-Schuurman

Positie: Actrice

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
Identificatie door anderen “Ja want Katja, wat vind jij van die hele discussie die de afgelopen week in Nederland over Zwarte Piet, is dat nou zinvol of zinloos?”	Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken om haar mening te delen, omdat zij zich in de uitzending bevindt. Er is daarom geen rol te herkennen.
Zelfidentificatie “Kijk ja, ik vind het een beetje zinloos. Ik kan me wel herinneren van vroeger dat mijn vader die heeft een poos lesgegeven op de Antillen, mijn moeder kwam van de Antillen, een grote zwarte school heeft ie lesgegeven en hij vond toen ik klein was eigenlijk	Zelfidentificatie De spreker vertelt over haar persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest. Ze vervult daarom de rol van “ <i>immigrant-</i>

ook al dat we het sinterklaasfeest moesten vieren, maar dat is dus *representant*”.
30 jaar geleden. Ik denk ja het is toch gewoon een mooi
kinderfeest.”

Spreker 7

Spreker: John van Zweden

Positie: Mede-eigenaar Swansea city

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Maar John, jij zit veel in Engeland. Begrijpen ze die discussie of volgen ze dat helemaal niet daar?”</p> <p>Zelfidentificatie “Nou ze snappen eigenlijk helemaal niet dat wij twee kerstmannen hebben want zo is het eigenlijk. Ze zien dat zo ze snappen er niks van. Maar ook omdat die namen een beetje op elkaar lijken, Santa Claus en Sinterklaas. En als ik dan uitleg dat het echt een kinderfeest is en eh kijk mijn vrienden die weten het wel. Als je mij vraagt wat vind je van dat sinterklaasfeest eigenlijk, ik vind gewoon dat is ons feest, ons Nederlandse feest.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt om zijn ervaringen gevraagd die hij heeft in Engeland en met Engelsen. Hij vervult daarom de rol van <i>“immigrant-expert”</i>.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker vertelt wat Engelsen vinden van het Sinterklaasfeest en lijkt daarom de rol van <i>“immigrant-expert”</i> te accepteren. Daarnaast vertelt hij ook over zijn eigen mening en vervult hij daarmee ook de rol van <i>“immigrant-representant”</i>.</p>

Spreker 8

Spreker: Lodewijk Asscher

Positie: Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Komende donderdag is het pakjesavond maar de discussie over zwarte piet, over Gordon en over discriminatie die gaat maar door. Meneer Asscher, is deze discussie niet compleet aan het ontsporen?”</p> <p>Zelfidentificatie “Dus ik vind, ook met Zwarte piet, je kunt wel van mening verschillen. Mijn kinderen hebben vanochtend weer de schoenpakketjes geopend. Die genieten van het feest. Maar je weet dat mensen gekwetst voelen en daar moet je normaal over kunnen praten zonder elkaar uit te schelden.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken om zijn mening te delen, omdat hij zich in de uitzending bevindt. Er is daarom geen duidelijk rol te herkennen.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker vertelt over zijn persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest, maar hij praat ook over een groep mensen die het niet eens is met Zwarte Piet. Hij lijkt daarom de rollen van <i>“immigrant-representant”</i> en <i>“immigrant-expert”</i> te vervullen.</p>

Spreker 9

Spreker: Jan Mulder

Positie: Oud-voetballer en schrijver

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Veel gemeenten wachten met het verlenen met van vergunningen en subsidies tot er een uitspraak is, en dat is pas op 12 november. Jan is het een goed idee dat de raad van state zich buigt over deze kwestie?”</p> <p>Zelfidentificatie “Ik vind het al geen goed idee dat ik me buig over deze kwestie. Dat wordt wel gecommuniceerd en nou ja dat zijn van die, er valt nauwelijks meer iets over.. ik denk geel, oranje, blauw, ook leuk. Maar je moet je ook niet laten koeioneren door moderne mensen die zich opeens.. maar ik denk wel als er mensen zich aanstoot aan nemen dan moet je dat veranderen een klein beetje, langzamer zeker. Dat blauw en dat geel staat prachtig. Niet volharden in zo van, jullie komen aan onze piet. Ja waar kom je nou aan?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken om zijn mening te delen, omdat hij zich in de uitzending bevindt. Er is daarom geen rol te herkennen.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker deelt zijn eigen mening en lijkt niet voor of namens een bepaalde groep te praten. Hij vervult daarom de rol van “immigrant-representant”.</p>

Spreker 10

Spreker: Alexander Pechtold

Positie: Fractievoorzitter D66

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Laten we even kijken, een jaar geleden laaide die discussie op. Politiek Den Haag mengde zich daar toen niet in?”</p> <p>Zelfidentificatie “Dat is me kwalijk genomen... Misschien dat ik daar iets te luchtig was, want ik snap dat een deel van de bevolking vindt dat het niet snel genoeg gaat... Ik hoop dat de politiek niet de instantie wordt die daar een oordeel over moet gaan vestigen in een of andere wet.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn functie als politicus. Hij vervult daarom de rol van “institutioneel-expert”.</p> <p>Zelfidentificatie De spreker praat vanuit zijn rol als politicus en lijkt daarom de rol van “institutioneel-expert” te accepteren.</p>

Spreker 11

Spreker: Frits Barends

Positie: Hoofdredacteur Helden

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Frits jij had er met je kleinkinderen tussen kunnen staan.”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op zijn persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest, namelijk dat hij kleinkinderen heeft. Hij vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Dat is de witte perceptie. Vraag maar aan zwarte kinderen en mijn voetbalclub daar zitten heel veel zwarte kinderen. En die zwarte kinderen voelen zich wel degelijk het knechtje van de witte man.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker lijkt namens een groep te praten die zich niet prettig voelt bij het figuur Zwarte Piet en spreekt niet over zijn eigen ervaringen. Hij lijkt daarom tevens de rol van “<i>immigrant-expert</i>” te vervullen.</p>

Spreker 12

Spreker: Ineke Dezentjé-Hammink

Positie: Voorzitter werkgeversorganisatie FME-CWM

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen [De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp]</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp omdat zij zich in de uitzending bevindt. Er wordt haar echter geen duidelijke rol toebedeeld.</p>
<p>Zelfidentificatie “Maar zo willen wij toch helemaal niet in de wereldpers komen. Dat is gewoon verschrikkelijk. He het is een kinderfeest, laten we ervan genieten. Die kinderen werden gewoon ontzettend bang gemaakt. die zien daar schreeuwende mensen met spandoeken. Ophouden ermee echt ik krijg iedere keer de stoom uit mijn oren. Zeker, en nu hebben wij het er ook al weer over, laten we die discussie echt zo snel mogelijk laten verstommen. Laten we er gewoon een gezellig feest van maken.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt haar eigen mening over het Sinterklaasfeest. Ze vervult de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 13

Spreker: Rob Oudkerk

Positie: Oud tweede-kamerlid PvdA

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen [De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp]</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp omdat hij zich in de uitzending bevindt. Er wordt hem door anderen geen duidelijke rol toebedeeld.</p>
<p>Zelfidentificatie “Die discussie is nu gevoerd maar je zou het ook een vorm van kindermishandeling kunnen noemen, dat je, ik maak tegenwoordig een radioprogramma, ik heb daar kinderen geïnterviewd, allochtone kinderen, autochtone kinderen, ze zeggen allemaal hetzelfde. Eén, sinterklaas gaat om zoveel mogelijk cadeautjes krijgen. Twee, hou nou eens op met ons feestje te verpesten. Dus kunnen we tot 5 december nu die discussie even on hold zetten en daarna weer klaar.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt ervaringen die hij heeft opgedaan in zijn huidige werk. Hij vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>

Spreker 14

Spreker: Saskia Noort

Positie: Schrijver

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen [De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp]</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker reageert uit zichzelf op het onderwerp omdat zij zich in de uitzending bevindt. Er wordt haar door anderen geen duidelijke rol toebedeeld.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik denk ook dat die discussie al gevoerd is en dat er gewoon gekleurde pieten gaan komen dat is niet tegen te houden dus. Maar dat kan je natuurlijk niet van het ene op het andere moment doen. Neem daar de tijd voor en volgend jaar is het weer een stukje beter.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker deelt haar persoonlijke mening over het onderwerp. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>

Spreker 15

Spreker: Jan Dijkgraaf

Positie: Columnist

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Jan wij gaat het uiteraard weer hebben over de</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker is als ‘opiniemaker van de</p>

vluchtelingencrisis, maar je hebt je ook over wat anders opgewonden. Wat is dat?"

Zelfidentificatie

“Weet je ik ben 53 jaar en toen ik 3 was, 50 jaar geleden, heb ik geleerd dat die gast door de schoorsteen naar beneden kwam. Nou ik heb dat thuis geprobeerd met mijn arm en als je dat doet dan heb je van die mooie zwarte vegen. Dus het is heel goed dat we dat nu eindelijk doen want we moeten stoppen met dat ja, die activisten zoveel podium te geven als we het afgelopen jaar hebben gedaan.”

dag’ uitgenodigd in het programma. Hij wordt dus om zijn persoonlijke meningen gevraagd. Hij vervult daarom de rol van “immigrant-representant”.

Zelfidentificatie

De spreker vertelt over zijn persoonlijke ervaringen met het Sinterklaasfeest en lijkt daarom de rol van “immigrant-representant” te accepteren. Hij lijkt echter ook namens een groep te spreken en vervult daarmee de rol van “immigrant-expert”.

Spreker 16

Spreker: Ronald Plasterk

Positie: Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment

Identificatie door anderen

“Maar goed het is gelukt, Zwarte Piet zal niet meer Zwarte Piet zijn en sommige mensen zijn daar heel blij mee. Wat vindt u?”

Zelfidentificatie

“Ik kom ook veel in de Cariben, het Caribisch deel van het koninkrijk. En dan spreek ik ook mensen die ik ook wel goed ken en die zeggen ja ik vind het toch wat ongemakkelijk want ja van die schoorsteen krijg je geen dikke rode lippen en ringen door je oor. En dan denk ik nou daar kunnen we ook rekening mee houden.”

Discoursrol

Identificatie door anderen

De spreker wordt gevraagd op het nieuws te reageren omdat hij zich in de uitzending bevindt. Er werd hem echter geen duidelijke rol toebedeeld.

Zelfidentificatie

De spreker vertelt voornamelijk over de informatie die hij krijgt via zijn werkrelaties. Hij vervult daarom de rol van “institutioneel-expert”.

Spreker 17

Spreker: Dilan Yesilgoz

Positie: VVD-raadslid Amsterdam

Etnische achtergrond: Marokkaans-Nederlands

Tekstfragment

Identificatie door anderen

“Activisten waren er ook vooral in Amsterdam heel erg op tegen. Ja ze worden beloond. Goed?”

Discoursrol

Identificatie door anderen

De spreker wordt om haar mening gevraagd omdat zij zich in de uitzending bevindt. Er wordt haar

<p>Zelfidentificatie “Nou ik vind activisme, dat je je druk maakt om iets en dat wilt veranderen dat vind ik heel positief. Ik vind het dan wel jammer dat je een beroepsactivist wordt en dat je allerlei dingen gaat vastgrijpen om maar continu in beeld rotzooi te schoppen... In Amsterdam hebben we helaas ook wel te maken met beroepsactivisten en die daar echt hun ding van hebben gemaakt en ook confrontaties aangaan met de politie en dergelijken, nou daar maak ik me wel druk om.”</p>	<p>echter geen duidelijke rol toebedeeld. Zelfidentificatie De spreker lijkt namens een groep in Amsterdam te praten. Gezien haar functie praat zij waarschijnlijk namens andere raadsleden. Ze vervult daarom de rol van “<i>institutioneel-expert</i>”.</p>
--	--

Spreker 18

Spreker: Heleen Dura-Van Oord

Positie: Zakenvrouw

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Eerst het nieuws. Hoeveel gekker moet het worden. In Rotterdam werden 200 aanhoudingen verricht van mensen die protesteerden tegen Zwarte Piet. Heleen Dura jij hebt twee kinderen. Hoe kijk je naar dit soort beelden?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt aangesproken op haar persoonlijke connectie tot de kwestie, namelijk dat zij kinderen heeft. Ze vervult daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>”.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ja ik vind het heel moeilijk uit te leggen aan onze dochter van 8 jaar. Zij was ook bij die intocht. En weet je die kinderen boeit het echt niet zoveel. Het gaat erom, komt sinterklaas, hoe de zwarte pietten eruitzien interesseert ze eigenlijk niet zoveel. Zolang ze maar cadeautjes krijgen en pepernoten, daar gaat het eigenlijk echt om.”</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker vertelt over haar eigen ervaringen en lijkt daarom de rol van “<i>immigrant-representant</i>” te accepteren.</p>

Spreker 19

Spreker: Hans Wiegel

Positie: Oud-partijleider VVD

Etnische achtergrond: Nederlands

Tekstfragment	Discoursrol
<p>Identificatie door anderen “Meneer Wiegel, gisteren detectiepoortjes bij de nationale intocht. Politiehelikopters in de lucht. Wat is er aan de hand in ons land?”</p>	<p>Identificatie door anderen De spreker wordt gevraagd om zijn mening over wat er gebeurt in Nederland. Er werd hem echter geen duidelijke rol toebedeeld.</p>
<p>Zelfidentificatie “Ik kom uit Friesland, dat weet u, daar zijn alle pietten zwart.</p>	<p>Zelfidentificatie De spreker vertelt over zijn eigen</p>

Geen enkele gemeente doet daar wat anders. Het ligt bij bepaalde groepen zo, maar ja als je een mening hebt dat die Zwarte Piet wat anders moet dat kan ook allemaal natuurlijk. Maar niet op zo'n manier met geweld. Wat schiet je ermee op?"

ervaringen. Hij vervult daarom de rol van "immigrant-representant".